

Občina Ivančna Gorica
Sokolska 8
1295 Ivančna Gorica
T 01 781 21 00

Klasje

Prijetno domače. Občina Ivančna Gorica

Aktualno dogajanje v občini.
Vabljeni na internetne strani:
www.ivancna-gorica.si

Leto dni

Leto dni, odkar se je moderna družba 21. stoletja prvič ustavila. V teh dneh torej mineva leto dni, odkar so se okužbe z novim koronavirusom začele širiti tudi v Sloveniji, kar je pripeljalo do t. i. ustitve družbe tudi pri nas. Zaradi svojih vse-zemeljskih razsežnosti je pandemija kot neke vrste svetovna vojna, v kateri pa se tokrat ves svet združuje in povezuje v boju proti skupnemu sovražniku, virusu. Kot v vsaki svetovni vojni bo žal tudi tokratni boj družbe ostal zaznamovan še dolgo po tem, ko bo sovražnik premagan.

Pa ne želim na tem mestu negativno in pesimistično razpravljati o glavni temi zadnjega leta. Poglejmo na to leto omejitev in številnih prepovedi tudi z bolj pozitivne strani, če je to sploh mogoče. Zagotovo so razmere družbi prinesle odmik do ustaljene rutine. To zagotovo opažamo tudi v tistih najosnovnejših celicah družbe, v svojih družinah. Ko se je zaprla družba in smo ostali doma, se je čez noč spremenila dnevna rutina, ki je prinesla več skupnega časa družinskih članov. Več skupnega časa? Mar ni to nekaj, česar si je še nedolgo nazaj želela vsaka družina! Epidemija nas je popeljala tudi v raziskovanje naše bližnje okolice. Odkrili smo skrite kotičke in zanimivosti, ki bi jih sicer nikoli ne spoznali. Spremenile so se tudi naše delovne navade. Kdo bi si mislil, da bo delo od doma, izpolnjevalo naše službene ali šolske obveznosti.

Seveda pa si že vsi nestrpnost želimo številnih drobnih stvari, za katere smo v času epidemije prikrajšani. Hrepenimo po nekaj minutah ob kavici na terasi lokala, ogledu najnovejšega filma v kinu ali tedenski vadbi v športni dvorani. Vse to se bo vrnilo, ko bo družba zmagala v tokratni »svetovni vojni«. Vsak izmed nas lahko da svoj prispevek pri zmanjševanju širjenja okužb in čimprejšnji odpravi omejitev.

Matej Šteh, urednik

str. 3

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo se poklonili Jurčiču in čestitali Jurčičevim nagajencem

Kako grda je razvada nekaterih posameznikov, ki iz svojih vozil smeti prosto odmetavajo ob ceste.

To ravnanje je neetično in neodgovorno. Nesprejemljivo pa je, da za neozaveščenimi čistijo ozavešeni.

str. 5

Manj kot mesec dni po požaru zaključena obnova ostrešja

str. 4

Občino Ivančna Gorica obiskal minister za okolje in prostor mag. Andrej Vizjak

str. 22 in 23

S SRCEM NA POTI –
brezplačni prevozi za starostnike
Brezplačna številka 080 10 10

Drata d.o.o.

Velike Češnjice 19a
1296 Šentvid pri Stični
T: 041 650 203

Drata Doo

Sibex d.o.o., U. Carikarjeve Brigade 38, 1295 Ivančna Gorica

PRODAJA PELETOV

OBLIČNO RAZMERJE MED CENO IN KVALITETO

KRATKI DOBAVNI ROKI

Info@prodajapeletov.si 041 370 370 www.prodajapeletov.si

Skupaj zmoremo

Za nami je prva sobota v marcu, ki je bila v naši občini v zadnjih 27 letih zaznamovana z množičnim pohodom po Jurčičevi poti. Žal letos zaradi epidemije tradicionalnega pohoda v običajni obliki nismo mogli organizirati, je pa pot od Višnje Gore do Muljave vsebinsko osvežena in na novo označena. Na poti so po novem urejene posebne točke, na katerih si pohodniki s pomočjo pametnih telefonov lahko ogledajo interaktivne vsebine in tako podrobneje spoznajo Jurčičeva literarna dela. Z novimi pridobitvami pot omogoča pohodnikom še bolj doživeto in varno hojo po poteh in krajih, koder je naš veliki rojak črpal navdih za svoja dela. Jurčičeva pot vabi k obisku preko celega leta, zaenkrat pa seveda zgolj posamezne pohodnike in družine.

Na Jurčičevi domačiji na Muljavi je Zavod Prijetno domače, ki upravlja z muzejem na prostem, organiziral dneve odprtih vrat in predstavil razširjeno in obogateno ponudbo. Obisk zelo priporočam.

Na dan Jurčičevega rojstnega dne, 4. marca, smo s spletnim dogodkom ovekovečili začetek Jurčičevega leta, ob tej priložnosti pa smo prisluhnili tudi nagovoru državne sekretarke na Ministrstvu za kulturo dr. Ignacije Fridl Jarč. Vseslovensko Jurčičevo leto 2021 bo s številnimi dogodki nedvomno pripomoglo k temu, da bomo Slovenci ponovno spoznali Jurčiča kot pisatelja, novinarja in domoljuba, občino Ivančna Gorica pa kot gostoljubno in prijazno okolje, kjer je življenje prijetno in domače.

V zadnjem mesecu smo se nekoliko bolj optimistično zazrli tudi v prihodnost, saj so razmere povezane z epidemijo prešle v t. i. oranžno fazo, s čimer so se sprostile določene dejavnosti, ponovno pa je stekel tudi pouk v osnovnih šolah in zaključnih letnikih srednjih šol. Seveda se moramo še naprej odgovorno obnašati in storiti vse, kar je v naši moči, da zavezimo širjenje okužb. Ob tej priložnosti velja poudariti, da v naši občini še vedno poteka redno testiranje s hitrimi testi, za kar gre velika zahvala osebju Zdravstvenega doma Ivančna Gorica, gasilcem in Štabu Civilne zaščite.

Dobra novica je tudi ta, da se dokaj uspešno odvija akcija cepljenja proti virusu covid-19. Samo cepljenje nam daje upanje, da bomo lahko kmalu uspešno zaustavili epidemijo in se vrnili v običajni način življenja. Cepljenje se izvaja po prioritetenih skupinah, saj cepiva za vse še ni dovolj. V kratkem bodo na vrsti zaposleni v vzgoji in izobraževanju. Cepljenje bo omogočilo, da bodo otroci lahko normalno hodili v šolo in vrte, hkrati pa bodo pomembno razbremenjene točke, kjer se izvaja hitro testiranje.

Ob nedavnem požaru v starem mestnem jedru Višnje Gore se je ponovno izkazalo, kako pomembno je dejstvo, da imamo v občini dobro organiziran in opremljen sistem za zaščito in reševanje. Pravočasno in učinkovito posredovanje naših gasilcev je preprečilo nesrečo še bistveno večjih razsežnosti. Dobra organiziranost pa se je pokazala tudi po požaru, ko je stekla organizacija sanacije poškodovanih objektov. Vesel in ponosen sem, da je tudi dobrodelna akcija za zbiranje finančnih sredstev naletela na tako dober odziv med občani, društvi in podjetniki. Zahvala velja tudi Občinam Grosuplje, Ig in Škofljica, ki so v posebni sklad prispevale znaten del zbranih sredstev. Zbranih je bilo več kot 70.000 evrov. Slab mesec po nesreči je bila na vseh treh objektih urejena ureditev nosilnih zidov in nameščeno novo ostrežje s kritino. Veliko del je bilo s strani izvajalcev opravljenih brezplačno, material in storitve, ki jih je potrebno plačati, pa bodo pokriti iz zbranih sredstev. Manjkajoči del pa bo po sklepu občinskega sveta pokrila Občina Ivančna Gorica. Seveda pa na obnovo čakajo še notranji prostori in šele takrat se bodo stanovalci lahko vrnili na svoje domove.

Pred dnevi smo župani treh sosednjih občin v Ivančni Gorici gostili ministra za okolje in infrastrukturo mag. Andreja Vizjaka, ki smo mu predstavili naše potrebe na področju vodooskrbe in odvajanja ter čiščenja odpadnih voda. Pogovor je stekel o možnostih sofinanciranja s strani države, saj gre za obsežne projekte, ki so velik finančni zalogaj za občinski proračun.

Topli dnevi že naznanjajo pomlad in začenjajo se razna domača opravila v okolici domov in na kmetijah. V času epidemije več časa preživimo na prostem. Opažamo, da je naša okolica zaradi ravnanja nekaterih neodgovornih posameznikov znova onesnažena s številnimi odpadki. Prihodnji tedni bodo zato znova namenjeni čistilnim akcijam. Preko akcije ozaveščanja pod geslom »Za nami je čisto« pa želimo zlasti apelirati na tiste, ki nimajo čuta za naravo in zlasti ob cestah neodgovorno odmetavajo pločevinke, plastenke in drugo embalažo. Tako ravnanje je neodgovorno in obsojanja vredno ter bo v prihodnje deležno poostreane obravnave redarske in inšpekcijske službe. Rešitev je torej enostavna. Vsak od nas naj odpadke odloži v enega od domačih zabožnikov in ne v naravo in teh težav ne bo več. Za nami bo čisto.

Hvala, ker se trudite za skupno dobro in ostanite zdravi.

Dušan Strnad, župan

Občina Ivančna Gorica tudi po ISSO analizi med najboljšimi v državi

Občina Ivančna Gorica se je letos uvrstila na 21. mesto med vsemi slovenskimi občinami. S tem se je uvrstila med občine, ki ponujajo prebivalcem kakovostno raven življenja in jih odlikuje solidna in uravnotežena stopnja doseženega razvoja. Uvrstitev občini prinaša zlati ISSO certifikat razvojne odličnosti za leto 2021.

Vrednost sestavljenega indeksa ISSO, ki kaže razvojni položaj občine, za Ivančno Gorico počasi, a vztrajno narašča, občina pa izboljšuje svojo uvrstitev. Leta 2013, na primer, se je Ivančna Gorica glede na indeks ISSO uvrstila na 46. mesto. Uvrstitve so se nekaj časa vrtele okrog 30-ega mesta, prav v zadnjih letih pa se je Ivančna Gorica zavihtela v zgornjo desetino slovenskih občin. Glede na letošnjo vrednost indeksa se tako Ivančna Gorica uvršča na visoko 21. mesto. Indeks ISSO kaže razvojni položaj občine, kar ne smemo zamenjevati s stopnjo razvitosti. Na tej točki naj spomnimo na visoko uvrstitev Ivančne Gorice (12. mesto) po koeficientu razvitosti, ki ga za vse občine izračunava Ministrstvo za finance.

Sistem ISSO vsebuje tri skupine kazalnikov:

1. Statični kazalniki
2. Dinamični kazalniki
3. Kazalniki aktivnosti

Statični kazalniki, ki razkrivajo doseženo stopnjo razvitosti, so le ena od skupin. Ob tem sistem in indeks vključujeta še dinamične kazalnike in kazalnike aktivnosti. Najvišjo vrednost za Ivančno Gorico imajo prav kazalniki, ki kažejo dinamiko razvoja. Glede na sestavljeni indeks za to skupino kazalnikov se občina uvršča v zgornjo desetino. Tudi raven razvitosti je nadpovprečna, medtem ko se po kazalnikih aktivnosti občina

Ivančna Gorica uvršča blizu sredine. Med osmimi vsebinskimi področji, ki so vključena v indeks, Ivančna Gorica izrazito izstopa pri štirih. To so:

- demografija,
- proračunska učinkovitost,
- izobrazba,
- trg dela.

Zlasti ugodne vrednosti imajo demografski kazalniki, ki kažejo eno od najboljših demografskih situacij v Sloveniji. Dinamika na demografskem področju je najbolj zaslužna za močno nadpovprečno vrednost sestavljenega indeksa razvojne dinamike.

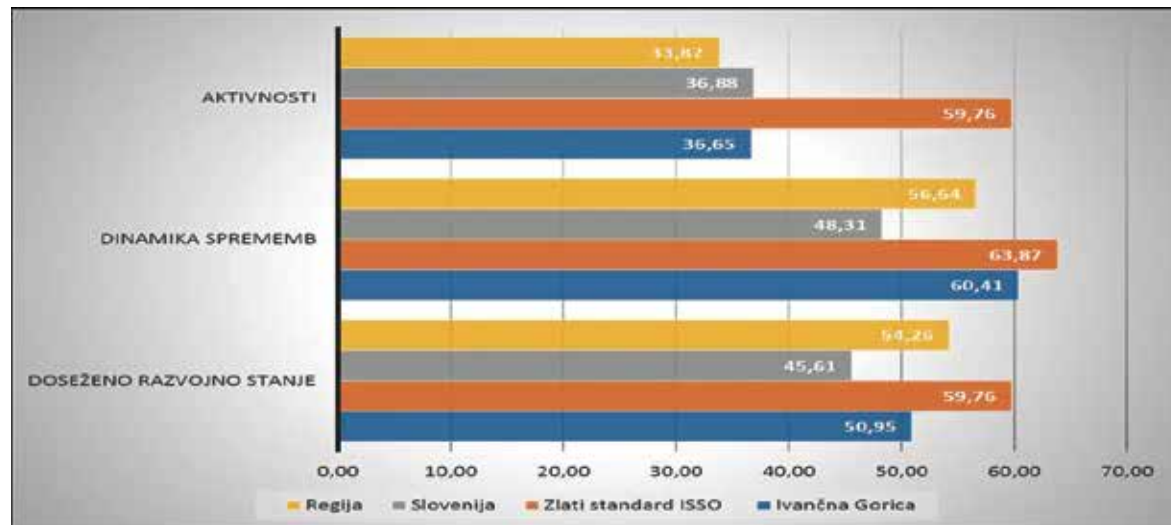
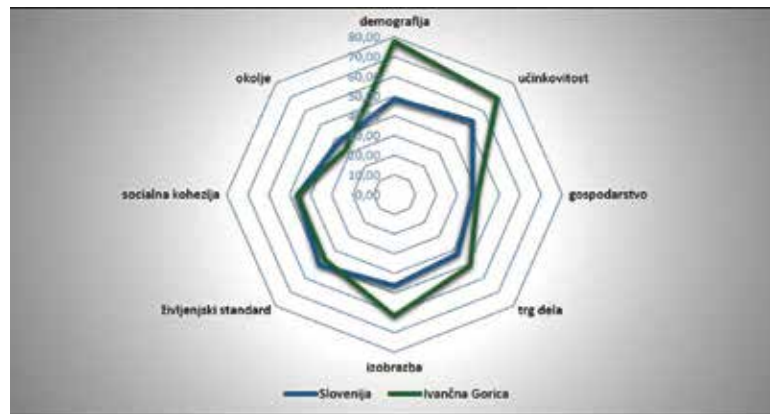
Zelo visoko vrednost imajo tudi kazalniki proračunske učinkovitosti in izobrazbe. Glede na stanje in gibanja na trgu dela je občina uvrščena še v zgornjo četrtino slovenskih občin. Še nadpovprečno stanje pa je izmerjeno tudi na področju gospodarstva. Za vsa ta področja je pri Ivančni Gorici zelo značilna velika mera uravnoveženosti – občina se uvršča solidno pri skoraj vseh kazalnikih, znotraj področja pa lahko zaznamo precej podobne uvrstitve. Praviloma so te najšibkeje, ko gre za aktivnosti. Razmeroma nizka so na primer sredstva za spodbujanje podjetništva ali za zmanjševanje brezposelnosti. To je seveda do neke mere razumljivo, saj je stopnja brezposelnosti ena nižjih v Sloveniji in stanje podjetništva dobro.

Na področjih življenjskega standarda, socialne kohezije in okolja je stanje bolj kompleksno. Ob kazalnikih s solidno ali nadpovprečno vre-

dnostjo je tudi nekaj takih, ki predstavljajo razvojne izzive za občino. Nekoliko preseneča, da je relativno najšibkeje področje življenjski standard. Zanimivo je, da se glede na osnovni kazalnik blaginje (povprečni bruto prejemki) Ivančna Gorica uvršča nadpovprečno, v občini izplačane plače pa so povprečne. To potrjuje stanje, ki ga nakazujejo že kazalniki na trgu dela in deloma tudi na drugih področjih. Ivančna Gorica se razvija v kraj, ki je privlačen za bivanje in od koder se prebivalci z nadpovprečno izobrazbo pogosto vozijo na delo v druge kraje. A ob tem Ivančna Gorica vendarle ni klasična »bivalna« občina, saj ima solidno razvito gospodarstvo in lokalni trg dela.

Ivančna Gorica ima na omenjenih treh področjih nekaj izzivov, ki izstopajo in nekje kvarijo sicer izjemno ugodno podobo razvojnega položaja. Za to podobo je sicer značilna velika stopnja uravnoveženosti, postopen, a vztrajen razvoj in s tem počasno, a stalno izboljševanje uvrstitve glede na sestavljeni indeks ISSO. Pot za nobeno občino ne more biti premočrtna in do nihanja pri uvrstitvah vedno prihaja, tudi zaradi volatilne narave nekaterih, zlasti dinamičnih kazalnikov. Razvojni izzivi, ki jih nakazuje analiza, si vsekakor zaslužijo podrobnejši pogled in skrbno spremljanje. Če občina Ivančna Gorica uspe odgovoriti na te izzive, lahko vsekakor dolgoročno utrdi svoj položaj v zgornji desetini slovenskih občin.

Tomaž Smole, podžupan

Kolofon

Klasje - Glasilo prebivalcev občine Ivančna Gorica; **Ustanovitelj časopisa:** Občinski svet Občine Ivančna Gorica; **Sedež uredništva:** Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, telefon: 781 21 30, faks: 781 21 31, e-pošta: klasje.casopis@iol.net, spletna stran: www.klasje.net; **Uredniški odbor:** Matej Šteh - glavni in odgovorni urednik, Simon Bregar, Magdalena Butkovič, Irena Goršič, Leon Mirtič, Franc Fritz Murgelj, Dušan Štepec; **Lektoriranje:** Mateja D. Murgelj; **Oblikovna zasnova:** Robert Kuhar; **Priprava za tisk:** AMSET, d. o. o.; **Tisk:** Delo Časopisno založniško podjetje d.o.o., Časopis KLASJE izhaja v 6.500 izvodih mesečno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Prispevke za naslednjo številko sprejemamo do 28. marca.

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo se poklonili Jurčiču in čestitali Jurčičevim nagrajencem

Prešernov dan, slovenski kulturni praznik, smo letos v občini Ivančna Gorica obeležili z več spletnimi dogodki. Tudi osrednja občinska slovesnost z naslovom »Jurčič – naš sopotnik v letu 2021« je potekala virtualno, a zato ni bila nič manj svečana, kot bi bila sicer. S prireditvijo smo se poklonili slovenski kulturi in Josipu Jurčiču, obenem pa čestitali letošnjim prejemnikom Jurčičevih priznanj in plaket.

Osmega februarja se spominjamo smrti največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Pet let pred Prešernovo smrtjo se je rodil Josip Jurčič, naš slavn rojak, pisatelj in časnikar, ki ostaja aktualen še danes. V letošnjem letu bo Jurčič naš zvesti spremljevalec in sopotnik, saj je leto posvečeno njemu. Letos se tako v naši občini obeta pestro kulturno dogajanje, uvod vanj pa je bila prav občinska slovesnost ob slovenskem kulturnem prazniku, katere rdeča nit je bil Jurčič.

Jurčičevega leta se je v svojem nagovoru dotaknil župan občine Ivančna Gorica Dušan Strnad. Prepričan je, da se bomo v letošnjem letu vsi skupaj po svojih najboljših močeh potrudili, da bodo naši sodržavljanji Jurčiča »še bolj spoznali kot

duetu violin sta nam zaigrali Ana in Ajda Blažević Arko, uživali pa smo tudi ob nastopu Komorne zasedbe Godalnega orkestra KD Stična. V večeru smo se sprehodili še na področje likovne umetnosti; umetnostni zgodovinar dr. Andrej Smrekar nas je namreč popeljal po delih slikarja Ferda Vesela, ki jih hrani Narodna galerija v Ljubljani.

Osrednji del slovesnosti je predstavljala podelitev Jurčičevih priznanj in plaket posameznikom in skupinam za leto 2021, ki so pomembno prispevali k razvoju kulture v lokalnem okolju. Nagrade se podeljujejo na podlagi razpisa Zveze kulturnih društev občine Ivančna Gorica, in sicer bienalno. Med prispelimi predlogi so bile letos izbrane tri prejemnice Jurčičeve plakete posamezniku in en prejemnik Jurčičeve plakete skupini.

Ogled del slikarja Ferda Vesela v Narodni galeriji

pisatelja in novinarja, nas, njegove rojake, pa kot gostoljubne, prijazne in delovne ljudi«. Poudaril je, kako pomembna je kultura dialoga, kultura medsebojnih odnosov, s katero se srečuje vsak izmed nas. Kulturno dialoga, ki je v današnjem času še posebej na preizkušnji, bomo ohranili, če si bomo z besedami in dejanji prizadevali zanjo – če bodo naše besede spodbudne, ne pa žaljive. Župan se je v zaključnih mislih zahvalil vsem ustvarjalcem in organizatorjem kulturnih programov v ivanški občini in dodal, da je tudi zaradi njih življenje v občini Ivančna Gorica prijetno domače.

Prireditve so v sodelovanju z domačimi kulturnimi ustvarjalci pripravili Občina Ivančna Gorica, Zveza kulturnih društev občine Ivančna Gorica in JSKD Območna izpostava Ivančna Gorica. Skozi prijeten večer, v katerem so se prepletala različna področja umetnosti, nas je vodil dramski igralec Tomo Tomšič. Poleg voditeljev misli o kulturi ter o življenju in delu Josipa Jurčiča smo lahko prisluhnili Jurčičevim besedam iz Desetega brata, ki jih je prebrala Daša Laria Perklič, ter pisateljevemu pogovoru s sodobnikom, ki ga je odlično uprizoril Igor Adamič. Prireditve so obogatile raznolike glasbene točke. Zapeli so nam družina Hočevar, duet Manca & Monika ter Neža Okorn, ki je nastopila ob klavirski spremljavi brata Gašperja in plesni interpretaciji Lare Lončarič. Ob klavirski spremljavi Urške Petek se nam je predstavila violinistka Tinkara Kastelic, v

mezniku in en prejemnik Jurčičeve plakete skupini. Jurčičevo plaketo posamezniku so prejeli Marija Zaman, Špela Zupančič in Janja Omejec Strnad, Jurčičevo plaketo skupini pa Mešani pevski zbor Zagradec.

Program virtualne slovesnosti so obogatili domači kulturni ustvarjalci

Spletna občinska slovesnost ob slovenskem kulturnem prazniku je dokaz, kako močna je ljubiteljska kultura v občini Ivančna Gorica. Tudi na daljavo številni ustvarjalci

ostajajo dejavni, širijo kulturo med soljudi in iščejo načine, kako se povezati z njimi. Naj nas leto Josipa Jurčiča spodbudi, da bomo postajali in ostajali dejavni sooblikovalci

kulture v domačem okolju in širše. Naj nas kultura navdihuje, povezuje in bogati.

Špela Zupančič

Prejemniki Jurčičevih priznanj in plaket 2021

Marija Zaman (Jurčičeva plaketa posamezniku), članica Kulturnega društva Vidovo, je svojo igralsko pot začela v gledališki skupini Petdopol Kulturnega društva Ivančna Gorica. Zadnja leta je kot igralka dejavna v Gledališču Vidovo. V KD Vidovo svoje talente razdaja tudi z izdelovanjem kostumov in narodnih noš. V rojstni Muljavi v KD Josipa Jurčiča poskrbi za kostume predstav letnega gledališča. Je tudi aktivna članica KD Harmonija, kjer z navdušenjem prepeva. Kultura je zanjo način povezovanja s soljudi, zato se ji z veseljem predaja.

Špela Zupančič (Jurčičeva plaketa posamezniku), članica Kulturnega društva Ambrus, je dejavna predvsem v literarni in mladinski skupini. Spisala je mnogo tekstov za različne prireditve, katerih povezovanje je večkrat tudi sama prevzela. Danes pod njenim men-

torstvom literarna skupina pripravi kar štiri odmevne dogodke letno. Delovanje društva bogati s članki in povzetki dogodkov. V mladinski skupini se je najprej preizkusila kot igralka, nato pa kot vodja skupine prevzela organizacijo najzahtevnejših projektov društva. Že več let je tudi aktivna članica Godbe Stična, kjer igra klarinet, poleg tega pa je sodelavka ZKD občine Ivančna Gorica. S svojim mentorstvom in spodbudami mladim v kulturnem društvu in širše na pristen način promovira kulturo.

Janja Omejec Strnad (Jurčičeva plaketa posamezniku), članica Kulturnega društva Stična, je prve glasbene uspehe dosegla pri osmih letih kot pianistka. Iz tolkalke in flavtistke v Godbi Stična se je preko udejstvovanja v folklorni skupini prelevila v pevko in zborovodkinjo. Že enajst let se z vsa

predanostjo posveča vodenju Mešanega pevskega zbora Zborallica, ki ga je tudi ustanovila. Z Zborallico je dosegla mednarodno prepoznavnost ter osvojila mnogo priznanj in nagrad. Izstopajo srebrno priznanje na zborovskem festivalu v Ohridu (2015) in zlato priznanje ter absolutno prvo mesto v kategoriji mešanih komornih zborov na festivalu v Bijeljini (2019). V letu 2020 je bila Zborallica vabljenata tudi k sodelovanju pri izvedbi cikla Calling All Dawns v New Yorku, a so žal razmere koncert onemogočile. Janja Omejec Strnad se vsake stvar loti predano in strokovno in zaradi svoje izjemne požrtvovalnosti žanje mnoge uspehe.

Mešani pevski zbor Zagradec je prejel Jurčičevo plaketo skupini, ki jo je v imenu članov zbora sprejel njihov predsednik, Luka Šinkovec. Zbor vodi Robert Kohek, ki pevce

že dvajset let uspešno pripravlja na dogodke, tradicionalne koncerte in različna tekmovanja. Brez njihove prisotnosti ne mine nobena prireditev v kraju. Njihovi samostojni božični koncerti so postali tradicionalni in zelo odmevni. So redni udeleženci Tabora slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični in območnih revij pevskih zborov, večkrat pa so bili predlagani tudi na regijsko raven. MePZ Zagradec je leta 2011 prepeval na diplomskem koncertu Roberta Kohka in leta 2017 na magistrskem koncertu Žige Jernejčiča. S tem je dokazal, da lahko tudi v manjših krajih obstajajo pevski sestavi, ki so kos težjim zborovskim partituram. Dvajsetletnico svojega delovanja so v letu 2020 obeležili z izdajo zbornika in spletnim koncertom.

Srečanje županov občin SOU 5G v zvezi z objavljenim javnim razpisom »JR PMIS«

Srečanje županov občin Skupne občinske uprave 5G

V sredo, 17. februarja 2021, so se v Družbenem domu Grosuplje srečali župani občine Grosuplje dr. Peter Verlič, občine Ivančna Gorica Dušan Strnad, občine Škofljica Ivan Jordan, občine Ig Janez Cimperman in občine Dobrepolje Igor Ahačevič. Sestanka so se prav tako udeležili podžupan občine Ig Anton Modic, direktor občinske uprave občine Grosuplje mag. Dušan Hočevnar in Jasmina Selan iz Skupne občinske uprave 5G.

Župani občin Skupne občinske uprave 5G so se namreč že v začetku februarja odločili, da bi sodelovanje med občinami, ki v okviru skupne občinske uprave pokriva področja inšpekcijskega nadzorstva, redarstva, notranje revizije, varstva okolja, urejanja prostora in civilne zaščite, razširili še na področje digitalizacije občin in so s tem namenom podpisali tudi posebno pismo o nameri.

Občine namreč že ves čas povezujejo tudi razvojni projekti, medtem ko tudi nov instrument Evropske unije za okrevanje po pandemiji covid-19 »Next Generation EU« spodbuja naložbe v zeleno, digitalno in odporno Evropo, ki bo bolje pripravljena na današnje in prihodnje iz-

zive. V februarju je bil objavljen tudi napovedani javni razpis Ministrstva za javno upravo za demonstracijske projekte vzpostavljanja pametnih mest in skupnosti »PMIS«. Prav ta javni razpis je bil tudi povod za to kratko srečanje županov.

Namen javnega razpisa je sicer pospešiti uvajanje inovativnih rešitev na področju digitalizacije občin, ki bodo omogočile boljše upravljanje, boljše komuniciranje, proaktivno reševanje problemov, koordiniranje virov in procesov za hitro odzivanje, minimiziranje posledic nepredvidenih dogodkov in naravnih nesreč ter s tem izboljšanje javnih storitev za občane in druge uporabnike. Vse-

binska področja, ki jih razpis naslavlja, so:

1. Upravljanje z viri in infrastrukturo,
2. Skrb za okolje,
3. Zdravo in aktivno življenje,
4. Mobilnost, logistika in transport,
5. Kultura, šport in turizem,
6. Varnost in zaščita.

Skupna višina sredstev, namenjenih za izvedbo razpisa, znaša 8 milijonov evrov, od tega bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval 6,4 milijone evrov.

Jana Roštan

Na Jurčičev rojstni dan začeli s praznovanjem leta Josipa Jurčiča

Jurčičevi rojaki smo se pisatelju poklonili že ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku, ob obletnici Jurčičevega rojstva, rojen je bil 4. marca 1844, pa smo skupaj z Ministrstvom za kulturo tudi uradno obeležili začetek praznovanja leta Josipa Jurčiča. Na spletnem dogodku sta spregovorila župan občine Ivančna Gorica Dušan Strnad in državna sekretarka na Ministrstvu za kulturo dr. Ignacija Fridl Jarc.

Kot je dejal župan Dušan Strnad, Jurčičeva življenjska pot ni bila lahka, kljub temu pa je Jurčič s svojim življenjem in delom zapustil bogato dediščino zapisanih modrosti in vrednot, ki so odločilno vplivale na to, da smo Slovenci kot narod obstali in si mnogo kasneje izborili lastno državo. V občini Ivančna Gorica je kulturno dogajanje neločljivo povezano z Jurčičem in njegovo literarno zapuščino. »Josipu Jurčiču se poklanjamo tudi s tem, da skrbimo za njegovo rojstno hišo – Jurčičevo domačijo, ki deluje kot muzej na prostem. Prav v spomin na njegovo rojstvo, pa na prvo soboto v marcu poteka tradicionalni pohod po Jurčičevi poti – od Višnje Gore do Muljave. Ravno v teh dneh bi se torej morali podati na tradicionalni, že 28. pohod po Jurčičevi poti, a so nam razmere povezane z epidemijo to preprečile. Preprečile množični pohod, ne pa naše volje in zanosa, s katerim želimo proslaviti našega rojaka«, je še povedal Strnad ter Slovenke in Slovence povabil, da Jurčičevo pot obiščejo preko celega

leta, kot posamezniki in družine.

Dr. Ignacija Fridl Jarc, državna sekretarka na Ministrstvu za kulturo, je povedala, da se Slovenija letos posveča dvema pomembnima dogodkoma, kot sta predsedovanje Evropski uniji in spomin 30. obletnice osamosvojitve in vzpostavitve samostojne države Slovenije. Poleg tega pa se leto 2021 sovpada tudi z obletnicami nekaterih pomembnih slovenskih domoljubov in nosilcev narodne kulture v preteklih dveh stoletjih. Med te sodi tudi avtor prvega slovenskega romana Deseti brat, Josip Jurčič, ki se je zavedal, da je za ohranjanje slovenskega materinega jezika in kulture pomembno ne samo ustvarjanje v slovenščini in gojenje domače besede, ampak tudi spodbujanje narodne zavesti med ljudstvom.

V nagovoru se je zahvalila Občini Ivančna Gorica za pobudo vseslovenskega Jurčičevega leta ter dodala: »Ministrstvo za kulturo pri projektu pomaga predvsem s pripravo

celostne podobe in pozivom javnim institucijam, da v svoj program vključijo čim več Jurčičevih del. Upamo, da se tudi s tem povabilom k počastitvi Jurčiča v čim večjem številu odzovejo.«

V spletnem videu so nastopili tudi profesorji Srednje šole Josipa Jurčiča in s plesno točko povabili k sodelovanju na Jurčičevem letu pod geslom Jurčič nas povezuje (#JurčičNasPovezuje).

Ker je letos na prvo soboto tradicionalni Jurčičev pohod odpadel, je Zavod Prijetno domače, ki upravlja Jurčičevo domačijo, 6. in 7. marca pripravil dneve odprtih vrat. Ogled muzeja je bil brezplačen, ponudili pa so tudi nekaj dodatnih vsebin za obiskovalce. Kot že rečeno, tudi Jurčičeva pot vabi posameznike in družine, da se sprehodijo po njej in sedaj ponuja tudi doživetje nekaterih Jurčičevih literarnih del v obliki ogleda igranih filmčkov na petih točkah na poti. Vabljeni.

Gašper Stopar

Občino Ivančna Gorica obiskal minister za okolje in prostor mag. Andrej Vizjak

Mag. Andrej Vizjak, minister za okolje in prostor, se je 18. februarja v Ivančni Gorici sestal z župani občin Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobrepolje, da bi se z njimi pogovoril o ključnih problematikah varstva okolja ter prihodnjih naložbah na tem področju.

Občine Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobrepolje v prihodnje čakajo številni izzivi na področju varstva okolja. Pogovori so potekali o možnem sofinanciranju projektov vodooskrbe, zlasti manjših vodovodnih sistemov, kakor tudi sofinanciranje sistemov odvajanja in čiščenja odpadnih voda. Tu je minister zbrane župane seznanil z načrti ministrstva zlasti pri koriščenju sredstev pri nastajajočem državnem načrtu za okrevanje in odpornost. Povedal je, da je tu predvidenih kar nekaj sredstev, razpis s strani ministrstva pa se pričakuje še letos jeseni.

Govorili so tudi o učinkovitejšem in boljšem vzdrževanju vodotokov, da ne prihaja do neljubih dogodkov kot so poplave. Prav zato jih je seznanil o načrtih, kako izboljšati poplavno varnost, občine pa bodo s tem namenom prejele tudi posebne vprašalnike.

Župani so ministra seznanili z načrti pri modernizaciji Zbirnega centra za odpadke v CERO Špaja dolina, ki se prilagajajo zahtevam nove zakonodaje. Tema pogovora je bila tudi nova gradbena zakonodaja in zakon o urejanju prostora.

Po delovnem sestanku je župan Dušan Strnad povedal, da so potrebe po gradnji okoljevarstvene infrastrukture v vseh treh občinah velike. Predvsem gre za izgradnjo kanalizacijskih in delno tudi vodovodnih omrežij, zaščito porečja reke Krke, urejanje vodotokov, zaščitnih ukrepov proti poplavam ter o energetski oskrbi občin. »Vse to so izzivi, s katerimi se srečujemo župani in občinske uprave. Z zanimanjem smo prisluhnili, kako ministrstvo v bližnji prihodnosti gleda na to področje. Temu primerno bomo prilagodili tudi občinske načrte z gradnjami kanalizacij, vodovodov in drugih okoljevarstvenih projektov,« je še povedal Strnad.

Gašper Stopar

Skoraj dva milijona evrov za asfaltiranje cest za prihodnji dve leti

V mesecu februarju sta župan Dušan Strnad in direktor podjetja Mapri Proasfalt d.o.o. Marko Božič podpisala pogodbo za asfaltiranje cest v letih 2021 in 2022. Vrednost dvoletne pogodbe znaša 1.800.846,38 EUR z DDV. Predmet pogodbe je asfaltiranje cest (občinskih in krajevnih) in drugih površin v občini Ivančna Gorica v letih 2021 in 2022. Pogodba zajema dela kot so: priprava spodnjega ustroja cest, priprava-dobava in vgradnja asfaltnih mešanic na cestah in drugih površinah v občini, izgradnja odvodnjavanja, sanacija cest z asfalti, priprava finega planuma pred asfaltiranjem, izvedba cestnih zapor zaradi investicijsko-vzdrževalnih del in drugih del, ki so potrebna za varno delo pri izvajanju pogodbenih obveznosti.

Asfalterna dela po občini se bodo začela takoj, ko bodo pogoji in vremenske razmere to dovoljevale. Župan Strnad je ob podpisu povedal, da so cestne povezave kot neke vrste ogledala kraja in občine, zato Občina vsakoletno namenja obnovi cest kar precejšen delež sredstev v proračunu. Povedal je še, da je ivanška občina med večjimi slovenskimi občinami po površini, zato se več sto kilometrov lokalnih cest ureja postopoma.

Gašper Stopar

Manj kot mesec dni po požaru zaključena obnova ostrešja

V petek, 26. februarja 2021, je Občina Ivančna Gorica pripravila novinarsko konferenco, na kateri so bila predstavljena izvedena dela in finančno poročilo o porabi zbranih sredstev po nedavnem požaru v Višnji Gori. Novinarska konferenca je potekala na mestnem trgu v Višnji Gori, neposredno pred objekti, ki jih je januarja prizadel požar, sedaj pa so se manj kot mesec dni po požaru že kazali z novo streho.

Naj spomnimo, požar se je zgodil v večernih urah 28. januarja 2021, v razsežnostih, ki jih v naši občini Ivančna Gorica pravzaprav ne pomnimo. Z obsežnim požarom se je več ur spopadalo devet prostovoljnih gasilskih enot iz občine Ivančna Gorica, dodatno delo pa jim je oteževal močnejši veter. Požar se je zaradi neugodnega vremena razširil na tri hiše, ki imajo skupno ostrešje in zidove, kar je tipično za gradnjo objektov v starem mestnem jedru. Župan Dušan Strnad je na novinarski konferenci povedal: »Na tem mestu naj povem, da sem danes eden izmed najbolj veselih ljudi. To pa zato, ker nam je skupaj uspelo narediti, kar se je še pred mesecem dni zdelo nemogoče. Na objektih je v celoti obnovljeno ostrešje, ki je že prekrito s kritino. Stene zidov so statično pregledane in toliko varne, da se lahko nadaljujejo dela znotraj objektov. Vsekakor delo danes ni končano. Čaka nas še veliko trdega dela, tako nas kot lastnike hiš, da se bodo stanovanjci v bližnji prihodnosti že lahko vrnili v svoje domove«. Nadaljeval je, da so bila stanovanja tako poškodovana, da niso bila primerna za bivanje, zato so skupaj s Štabom civilne zaščite Občine Ivančna Gorica in Krajevno skupnostjo Višnja Gora 11-im stanovalcem zagotovili začasno bivališče. Nekateri so ga našli pri sorodnikih, ostali pa so bili nameščeni v stanovanja v bližini njihovih hiš. Ustanovljena je bila tudi delovna skupina, pod vodstvom poveljnika CZ Ivančna Gorica Jožeta Kozinca, ki se je odločila, da je treba najprej stabilizirati nosilno konstrukcijo, nato pa narediti novo ostrešje. Skupina je bila v celoti zadolžena za koordiniranje odpravljanja posledic nesreče. Sanacija je stekla izjemno hitro in strokovno. Večja delovna akcija je stekla že dan po požaru, odprt pa je bil tudi TRR račun Krajevne skupnosti Višnja Gora za zbiranje sredstev ob po-

žaru. Poleg številnih prostovoljcev in gasilcev je na pomoč priskočilo veliko podjetij, sosednje občine in razne organizacije. Organiziranih je bilo tudi nekaj humanitarnih dogodkov za zbiranje sredstev. Tako je bilo v enem mesecu po nesreči zbranih 72.000,00 evrov. Kot je povedal župan, je ocenjena vrednost del popravila več kot 100.000,00 evrov, zato je razliko pokrila Občina Ivančna Gorica iz sredstev proračunske rezerve, ki je za sanacijo namenila 35.000,00 evrov. Omenil je še dobro sodelovanje z Območnim združenjem Rdečega križa Grosuplje in Zavodom za varovanje kulturne dediščine, saj je mestno jedro zaščiten kulturno-zgodovinski spomenik. Izpostavil je še, da tako hitra in dobra sanacija objektov ne bi bila možna, če ne bi naleteli na izjemen posluš lokalnih podjetij in ekipo izvajalcev za ostrešja iz podjetja Mehlin iz Škofljice, ki je v težkih vremenskih razmerah v rekordnem času postavilo novo ostrešje. Župan je zaključil z zahvalo: »Naj se še enkrat zahvalim vsakemu gasilcu posebej, ki so v tistih zahtevnih razmerah priskočili na pomoč. Delo so opravili strokovno in zopet se je pokazalo, da se vsak vložen evro v

gasilstvo večkratno povrne«. Poveljnik Civilne zaščite Občine Ivančna Gorica Jože Kozinc je povedal, da je Štab civilne zaščite povezovalni člen med gasilci, občino, krajanji in izvajalci del. »Lahko rečem, da je zgodba iz Višnje Gore primer dobre prakse, kako pomagati sočloveku v nesreči. Če ne bi takoj začeli s sanacijo, tega danes ne bi bilo možno pokazati. Ko se ogenj ohladi, se ohladi tudi srce,« je zaključil Kozinc. Zahvali se je pridružil tudi predsednik Sveta Krajevne skupnosti Višnja Gora Janko Zadel. Povedal je, da je starodavno mestno jedro v Višnji Gori pokazalo razsežnost nevarnosti, predvsem pri morebitnih požarih. Ob tej priložnosti se je zahvalil vsem krajanom, ki so priskočili na pomoč takrat, ko je bilo to najbolj potrebno.

Novinarsko konferenco je vodil podžupan Tomaž Smole, seveda pa je dogodek potekal v skladu s priporočili in navodili NIJZ in ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe z virusom Covid-19.

Gašper Stopar

Zahvala ob požaru v Višnji Gori

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam priskočili na pomoč ob požaru, 28. 1. 2021. Najprej zahvala vsem devetim prostovoljnim gasilskim društvom občine Ivančna Gorica za hitro posredovanje in intervencijo. Posebej se zahvaljujemo PGD Višnja Gora, PGD Kriška vas in PGD Vrh, ki so držali požarno stražo in pomagali pri čiščenju pogorišča. Hvala tudi vsem prostovoljcem in dobrim ljudem, ki ste pomagali, da se je pospravilo in saniralo pogorišče. Zahvala Občini Ivančna Gorica, Civilni zaščiti in Krajevni skupnosti Višnja Gora, da sta na naših hišah že novo ostrešje in kritina. Posebna zahvala tistim, ki ste nam odstopili stanovanja, da lahko bivamo v bližini hiš in smo tako lahko ves čas prisotni ob njihovem popravilu. Hvala organizacijam, ki ste nam pomagale pri materialnih dobrinah, ki smo jih v tistem času potrebovali. Hvala vsem, ki nam z nakazili na TRR račun pomagata pri zbiranju finančnih sredstev. Hvala tudi tistim, ki nam dajete moč in nas bodrite, da bomo lahko kmalu zaživel v obnovljenih hišah. Še enkrat, ISKRENA HVALA.

Družine Novak Perko, Kovačević, Kovačič, Župančič

Ivanški svetniki enotno za pomoč pogorelim družinam v Višnji Gori

Občinski svet Občine Ivančna Gorica je zasedal na 19. redni seji v ponedeljek, 22. februarja. Seja je tudi tokrat potekala na daljavo preko videokonferenčne povezave. Tudi občinski svetniki so izkazali solidarnost s krajanji Višnje Gore, ki so v januarskem požaru začasno izgubili streho nad glavo, sprejeli pa so tudi nekaj pomembnih sklepov, med drugim tudi ceno 24-urne dežurne pogrebne službe.

V uvodu seje je obširno poročilo o poteku sanacijskih del po požaru v Višnji Gori predstavil župan Dušan Strnad. Kot je povedal, je sanacija prizadetih objektov, ki predstavlja tudi zaščiten kulturno dediščino, potekala izjemno hitro in učinkovito, za vodenje postopkov odprave nesreče pa je bila ustanovljena tudi posebna delovna skupina. Stroka je ocenila, da je smiselno na objektih izvesti pozidavo nosilne plošče, na katero se postavi novo ostrešje. Nato se bo lahko nadaljevalo s sanacijo notranjih prostorov. Že naslednji dan po požaru se je začela tako rekoč vseslovenska humanitarna akcija, z odprtim TRR računom Krajevne skupnosti Višnja Gora, na katerem so se zbirala finančna sredstva za sanacijo pogorelih objektov. Kot je povedal župan, so poleg številnih prostovoljcev in gasilcev s finančno ali materialno pomočjo priskočila na pomoč tudi lokalna podjetja, tudi nekatere sosednje občine, društva, organizacije. Strošek nujnih sanacijskih del je znašal približno 110.000 evrov, zato je svetnicam in svetnikom župan predlagal sklep, da se za razliko med zbranimi sredstvi in dejanskimi stroški sanacije škode iz občinskega proračuna skladno z Odlokom o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2021 bremeni splošna proračunska rezervacija, v višini 35.000 evrov. Sklep je bil soglasno sprejet. Na pobudo vodje svetniške skupine SDS Janeza Mežana pa so svetnice in svetniki soglasno sprejeli tudi sklep, da se odpovejo sejnini 19. redne seje v korist odprave posledic škode po požaru.

Poročilo o delu Nadzornega odbora Občine Ivančna Gorica v lanskem letu je predstavila predsednica nadzornega odbora Magdalena Urbančič. Kot je povedala, je nadzorni odbor opravil nadzore javnih razpisov za sofinanciranje programov društev, prav tako pa poslovanje nekaterih proračunskih porabnikov. Izbrali so OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični in krajevni skupnosti Ivančna Gorica in Višnja Gora. Pri pregledu poslovanja niso zaznali nepravilnosti, tudi odzivna poročila so bila zgledno pripravljena. Kot je še poudarila Urbančičeva, gre pri pregledih nadzornega odbora zlasti za pregled namenske porabe občinskih sredstev, ki jih nadzorovanci prejmejo iz občinskega proračuna. Zaradi epidemije celoten načrt pregledov ni bil izveden, tako je nadzor NK Ivančna Gorica prestatavljen v leto 2021.

Občinski svetniki so obravnavali tudi **elaborat o oblikovanju cene 24-urne dežurne pogrebne službe** v občini Ivančna Gorica. V Odloku o pokopališkem redu v občini Ivančna Gorica je določeno, da je izvajalec 24-urne dežurne službe koncesionar. Občina je zato objavila razpis za podelitev koncesije, na katerega so se prijavili trije ponudniki, in sicer oba zasebna izvajalca pogrebne službe, ki v naši občini izvajata pogrebno službo in JKP Grosuplje. Slednje je predložilo najcenejšo ponudbo, v skladu z zakonodajo pa mora ceno v obliki elaborata potrditi še Občinski svet.

24-urna dežurna pogrebna služba je prvi prevoz pokojnika oz. vsak prevoz pokojnika od kraja smrti do hladilnih prostorov izvajalec javne službe ali zdravstvenega zavoda v primeru obdukcije pokojnika, odvzema organov oziroma drugih postopkov na pokojniku in nato do hladilnih prostorov izvajalec javne službe. Kot je iz elaborata, ki ga je predložilo JKP Grosuplje razvidno, bo cena prevoza v naši občini znašala za prevoz 150,29 EUR + DDV. Kot je povedala predstavnica JKP Grosuplje Maja Perme, podjetje to javno občinsko službo izvaja tudi v grosupeljski občini, poleg vse predpisane opreme ima podjetje tudi lastne hladilniške prostore v Šmarju-Sapu. Poudariti velja, da se storitev 24-urne dežurne pogrebne službe obračuna glede na kraj smrti oz. na podlagi veljavne cene v občini, v kateri pokojnik umre. Za pokojnika, ki umre v bolnišnici v Ljubljani, se torej upošteva cena, ki je veljavna v Mestni občini Ljubljana. Natančnejša navodila in pojasnila za občane so objavljena tudi v posebnem prispevku v tej številki Klasja.

Občinski svetniki so že na prejšnjih sejah sprejeli ustrezne odloke za osamosvojitve Podružnične šole Zagradec v samostojno devetletno osnovno šolo. Tokrat pa so svetniki in svetnice, na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja, za v. d. ravnateljico OŠ Zagradec imenovali Barbaro Maver. Mavrova je bila pred leti vodja podružnične šole Muljava, zadnja leta pa pomočnica ravnateljice OŠ Stična. Vršilka dolžnosti ravnateljice bo opravila vsa dejanja in postopke v zvezi s formalno pravno ustanovitvijo osnovne šole, konstituiranjem organov zavoda in zagotovila vse druge potrebne pogoje za začetek nemotenega izvajanja dela zavoda. Šola v Zagradcu bo kot samostojna šola začela delovati v šolskem letu 2021/2022.

Matej Šteh

Poziv za zbiranje ponudb za najem in uporabo poslovnih prostorov v prostorih železniške postaje Ivančna Gorica

Občina Ivančna Gorica oddaja v najem poslovni prostor v prostoru Železniške postaje Ivančna Gorica. Namesto plačila najemnine bo izbrani najemnik za občino Ivančna Gorica, poleg ponudbe svoje dejavnosti, nudil storitev turistične ponudbe občine.

Predmet oddaje:

Predmet oddaje v najem je poslovni prostor na lokaciji Železniške postaje Ivančna Gorica, z opredeljeno izmero prostorov:

Lokacija

Železniška postaja Ivančna Gorica/ del stavbe št. 82-3, ki stoji na zemljišču parc. št. 821 k.o. 1820 - Gorenja vas/etaža pritličje, prazen prostor

Kvadratura

29 m²/uporaba sanitarij v prostoru. Parkirnih prostorov ni na voljo, možno je parkiranje na javnih površinah v bližini stavbe.

Termini ogleda poslovnega prostora:

Za ogled prostora, ki je predmet oddaje, se lahko zainteresirani potencialni ponudniki dogovorijo po predhodnem dogovoru s Tatjano Markelj, po telefonu 01 78 12 101 ali elektronskem naslovu: tatjana.markelj@ivancna-gorica.si .

Morebitna ostala vprašanja glede oddaje ponudbe naslovite na kontaktno osebo: Tatjana Markelj po elektronski pošti: tatjana.markelj@ivancna-gorica.si .

Pogoji najema:

Najemno razmerje se sklepa za obdobje enega leta z možnostjo podaljšanja.

Izbrani najemnik ne bo imel stroška plačila najemnine, je pa dolžan zagotavljati storitve turistične ponudbe občine v obliki nudenja informacij, publikacij, morebitnih produktov, itd.. Izbrani najemnik bo kril obratovalne stroške, stroške manjših vzdrževalnih del in druge stroške. Vzpostavitev aktivnega delovnega okolja na lokaciji ne zahteva neposrednih finančnih vložkov, razen v kolikor je potrebno poslovne prostore pred oddajo pripraviti in opremiti za namen izvajanja dejavnosti. Morebitna vložena sredstva v pripravo poslovnega prostora bremenijo izbranega najemnika, zato se ta s podpisom najemne pogodbe odpoveduje pravici do povračila teh sredstev od najemodajalca.

Najemnik mora začeti z opravljanjem dejavnosti najkasneje v enem mesecu od podpisa najemne pogodbe, če ni drugače določeno.

Izbrani najemnik in Občina Ivančna Gorica bosta upoštevalač navedbe najemnika v zvezi z dejavnostmi ponudnika, opisom programa delovanja in dosegom ciljne skupine vpliva na razvoj podjetniškega okolja uskladila ter dogovorila cilje sklenitve najemnega razmerja, izpolnjevanju katerih se bo izbrani najemnik zavezal.

Pogoji prijave:

Na poziv se lahko prijavijo fizične osebe, ki opravljajo registrirano dejavnost, samostojni podjetniki in pravne osebe, ki so registrirane za opravljanje gospodarske dejavnosti ter druge pravne osebe, ki opravljajo pridobitne dejavnosti.

Prijava izpolnite na obrazcu št. 1 – prijava za zbiranje ponudb za najem in uporabo poslovnih prostorov, ki je objavljen na spletni strani Občine Ivančna Gorica na naslovu www.ivancna-gorica.si.

Postopek izbora in oddaje poslovnih prostorov bo vodila komisija za izbor, ki jo bo imenoval župan.

Če komisija med ponudniki, ne bi mogla izbrati najemnika, si pridružuje pravico, da ponovi objavo poziva oziroma odstopi od ponudbe.

Rok in način predložitve ponudbe:

Upoštewane bodo ponudbe, ki bodo ne glede na način dostave prispele na naslov Občina Ivančna Gorica, Sokolska 8, 1295 Ivančna Gorica ali e naslov: obc.ivancna.gorica@siol.net do vključno 30. 3. 2021 do 12. ure. Ponudbe morajo biti poslani z oznako zadeve: »**Ponudba za najem poslovnega prostora na lokaciji Železniške postaje v Ivančni Gorici.**«

Obvestilo o izvajanju obvezne 24-urne dežurne službe v okviru pogrebnih dejavnosti na območju občine Ivančna Gorica

Občina Ivančna Gorica je v postopku javnega razpisa podelitve koncesije za izvajanje 24-urne dežurne službe kot najugodnejšemu ponudniku podelila koncesijo Javnemu komunalnemu podjetju Grosuplje. V skladu s podpisano pogodbo izbrani izvajalec tako od 1. 3. 2021 dalje v okviru pogrebne dejavnosti na celotnem območju občine Ivančna Gorica izvaja 24-urno dežurno službo.

Gre za obvezno občinsko gospodarsko javno službo, ki se zagotavlja z Zakonom o pogrebnih in pokopališki dejavnosti (Uradni list RS št. 62/2016) in Odlokom o pokopališkem redu na območju Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS št. 46/2018) in obsega vsak prevoz od kraja smrti do hladilnih prostorov izvajalca javne službe ali do zdravstvenega zavoda zaradi obdukcije pokojnika in nato do hladilnih

prostorov izvajalca javne službe, vključno z uporabo le teh.

Cena 24-urne dežurne službe znaša 150,29 € brez DDV oziroma 164,57 € z vključenim DDV in jo izvajalec te storitve praviloma zaračuna izvajalcu pogreba, ta pa naročniku pogreba.

Kratek opis postopka:

Svojci umrlega pokličejo na tel. številko 24-urne dežurne službe 031-665-444 ali 051-399-603 in naročijo prevoz pokojnika do hladilnega prostora izvajalca. Dežurna služba po prihodu na kraj smrti prevzame listino o ugotovljenem nastopu smrti, se dogovori o nadaljnjih postopkih in pokojnika prepelje v hladilni prostor. Naročnik pogreba med tem prosto na trgu izbere izvajalca pogreba. Izbrani izvajalec pogreba pokojnika po dogovoru z izvajalcem dežurne službe v hladilnem prostoru

prevzame in izvede nadaljnje postopke pogrebne slovesnosti, kot sta se dogovorila z naročnikom pogreba.

V primeru, da nastopi smrt izven območja občine Ivančna Gorica (v bolnišnici ali na drugem kraju), storitev 24-urne dežurne službe izvede in po njihovi veljavni ceni zaračuna izvajalec tiste občine, v kateri je pokojnik umrl. V njihovi hladilnici ga izbrani izvajalec pogreba tudi prevzame.

Vse dodatne informacije o izvajanju 24-urne dežurne službe lahko občani dobijo med delovnim časom na telefonski številki 041-980-963 oziroma na spletnem naslovu <https://www.jkpg.si/pogrebne-in-pokopalske-storitve>.

Občina Ivančna Gorica
Javno komunalno podjetje
Grosuplje

Obvestila

Obvestilo o pripravi na gradnjo kanalizacije Stična 6. faza

Občina Ivančna Gorica nadaljuje z opremljanjem aglomeracije Stična in sicer z gradnjo javnega kanalizacijskega omrežja Stična 6. faza, ki zajema območji »Kafehausa in Štorovja«.

Letos je predvidena pridobitev gradbenega dovoljenja, sama izvedba pa v naslednjih letih oziroma po zagotovitvi potrebnih finančnih sredstev.

Zaradi trenutne situacije v zvezi z epidemijo Občina ne more na enem mestu sklicati večje število občanov, kjer bi se predstavil projekt izvedbe kanalizacije Stična 6. faza in kjer bi se lahko odgovorilo na morebitne nejasnosti ali bi se podalo pripombe na projekt. Zato vse zainteresirane krajane, ki jih omenjeni projekt zadeva, vabimo, da se s projektom seznanijo na naslednje načine:

Projekt si je možno ogledati na spletni strani Občine Ivančna Gorica ali pa osebno, po predhodnem dogovoru, ob sredah popoldne od 15.00-17.00 ali ob četrkih popoldne od 9.00-11.00, od dne 1. 3. 2021 do 19. 3. 2021, v sejni sobi Občine Ivančna Gorica, na naslovu Sokolska 5, Ivančna Gorica.

Za predhodni dogovor o osebnem

ogledu projekta se lahko obrnete na tel.št.: 01 7812 117 ali 01 7812 102 oz. po elektronski pošti: ana.kastelic@ivancna-gorica.si ali janez.rados@ivancna-gorica.si.

Obvestilo o geodetskih meritvah na območju kanalizacijskega omrežja Krka, Zagradec in Spodnje Brezovo

Občane območja Krke, Zagradca in Spodnjega Brezovega obveščamo, da se za potrebe načrtovanja javnega kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav na tem območju izvajajo geodetske meritve po javnih in tudi po zasebnih zemljiščih ter evidentiranje obstoječih greznih in malih čistilnih naprav obstoječih stanovanjskih in poslovnih stavb, ki se bodo po izgradnji priključevale na kanalizacijsko omrežje.

Vse lastnike stavb iz območja načrtovanega kanalizacijskega omrežja zato pozivamo k sodelovanju in k posredovanju podatkov geodetom, ko jih bodo ob izdelavi geodetskega načrta obiskali, saj bodo projektanti na podlagi zbranih podatkov načrtovali tudi izvedbo oziroma lokacijo hišnih kanalizacijskih priključkov.

Javna razgrnitev in javna obravnava OPPN GRBČEV DOVC

Od 23. 2. 2021 do vključno petka

26. 3. 2021 poteka javna razgrnitev dopolnjenega osnutka Občinskega podrobnega prostorskega načrta Grbčev dovč z identifikacijsko številko 1763 (v nadaljevanju OPPN Grbčev dovč), ki ga je v februarju 2021 izdelalo podjetje Acer Novo mesto, d. o. o.

V času javne razgrnitve je gradivo javno dostopno na:

- spletni strani Občine Ivančna Gorica <https://prostor.ivancna-gorica.si/> v rubriki »V pripravi«, podrubriki »Podrobni prostorski načrt Grbčev dovč; Dopolnjen osnutek« (povezava <https://prostor.ivancna-gorica.si/>);
- oglasni deski Občine Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica v času uradnih ur (ponedeljek med 8.00–1.00 in 12.00–15.00; sredo med 8.00–11.00 in 12.00–16.30; petek med 8.00–10.00 in 12.00–13.00) po predhodni najavi na telefonsko številko: 01/781 21 00.

V času javne razgrnitve bo organizirana javna obravnava, ki bo potekala preko videokonferenčnega orodja Cisco Webex Meetings, v sredo, 10. 3. 2021, ob 17. uri. Za sodelovanje na javni obravnavi je potrebna predhodna najava.

Občina Ivančna Gorica

Iz Ivančne Gorice do Ljubljane po dvotirni železniški progi v 30 minutah

Minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec je ob koncu leta 2020 posredoval na Ministrstvo za okolje in prostor dokument identifikacije investicijskega projekta za pripravo državnega prostorskega načrta za nadgradnjo železniške proge št. 80 državna meja–Metlika–Ljubljana, na odseku Ivančna Gorica–Ljubljana. Pri pripravi prostorskega načrta so sodelovale tudi občine ob omenjeni trasi železniške proge.

Nadgradnja železniške proge na odseku Ivančna Gorica–Ljubljana predvideva nadgradnjo obstoječe proge, vzpostavitve dvotirnosti in elektrifikacije, nov potek na posameznih odsekih, preureditev postaj, postajališč in prehodov preko proge ter nadgradnjo signalno varnostnih naprav. Investicija bi pomenila bistveno izboljšanje potovalnega časa, in sicer se predvideva, da bi vlaki med Ljubljano in Ivančno Gorico

prevozili relacijo v 30 minutah.

Cilj nadgradnje proge je torej izboljšati javni železniški potniški promet, ki bo s takšnimi potovalnimi časi in s takšnim potovalnim udobjem konkurenčnejši motornemu, zlasti osebnemu prometu, in bo tako privabil bistveno večje število uporabnikov.

Začetek nadgradnje železniške proge na odseku Ivančna Gorica–Ljubljana je sicer predviden v letu 2027, gradnja pa bo predvidoma trajala 3 do 4 leta. Ocenjena investicijska vrednost je 473,4 milijonov evrov.

Gašper Stopar

Potek množičnega testiranja na okužbo z virusom SAR- Cov-2 v Ivančni Gorici

V februarju od 3532 izvedenih testov, pozitivnih 71 oseb

Zdravstveno osebje Zdravstvenega doma Ivančna Gorica, na parkirišču pred Kulturnim domom Ivančna Gorica, nadaljuje z izvajanjem množičnega testiranja s hitrimi antigenskimi testi na okužbo z virusom SARS-Cov-2 za občane občine Ivančna Gorica. V mesecu februarju je bilo na množičnem testiranju v Ivančni Gorici izvedenih 3532 testov, od tega je bilo pozitivnih 71 oseb.

Testiranje poteka po sistemu »drive—in«. Z avtomobilom se pripeljete na parkirišče pred Kulturnim domom , kjer redarji usmerjajo udeležence testiranja. V primeru, da pridejo udeleženci peš, je tudi za njih organizirano določeno mesto.

Testiranje ni potrebno za osebe, ki:

- so bile že dvakrat cepljene, pri čemer morajo imeti potrjeno o cepljenju zoper COVID-19 s katerim dokazujejo, da je od prejema drugega odmerka cepiva proizvajalca Biontech/Pfizer preteklo najmanj sedem dni, MODERNA najmanj 14 dni in AstraZeneca najmanj 21 dni,
- so že prebolele COVID, pri čemer morajo imeti potrjeno o pozitivnem rezultatu testa HAGT ali testa PCR, na SARS-CoV-2, ki je starejši od 21 dni, vendar ne starejši od 6 mesecev,
- so že prebolele COVID, pri čemer morajo imeti potrjeno zdravnika, da je oseba prebolela COVID-19 in od začetka simptomov ni minilo več kot šest mesecev.

OSNOVNI POGOJ ZA UDELEŽBO NA TESTIRANJU JE, DA STE ZDRAVI, TO JE BREZ ZNAKOV IN SIMPTOMOV AKUTNE OKUŽBE DIHAL IN PREBAVIL.

V primeru, da kažete znake akutne okužbe dihal, OSTANITE DOMA IN POKLIČITE SVOJEGA IZBRANEGA ZDRAVNIKA, ki vam bo dal nadaljnja navodila.

Na testiranje se ni potrebno posebej naročiti. S seboj morate imeti osebni dokument in kartico zdravstvenega zavarovanja, za potrebe obveščanja o rezultatu testa pa bomo potrebovali tudi številko vašega mobilnega telefona.

O rezultatu testiranja boste obveščeni še isti dan z SMS sporočilom. V primeru pozitivnega testa vas iz vstopne točke pokličemo tudi po telefonu.

Če ste na hitrem testu pozitivni, se ta test potrjuje še z PCR testom. V primeru pozitivnega HAGT testa vas izvajalec hitrega testiranja v roku dveh ur kontaktira in vam posreduje informacijo, kam in kdaj se naj zglasite za odvzem brisa za PCR testiranje. Do rezultata PCR ostajate v samoizolaciji.

Za namene epidemiološkega spremljanja bo Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) posodobil definicijo prijavljenega primera COVID-19. Do nadaljnjega se bo oseba štela kot potrjen primer le ob PCR potrditvi.

V kolikor v roku dveh ur ne dobite sporočila o rezultatu hitrega testa na SARS-CoV-2, ki ste ga opravili na DRIVE IN točki Zdravstvenega doma Ivančna Gorica, pokličete na telefonsko številko 069 711 271. Klice bomo sprejemali samo v času delovanja točke hitrih testov.

Zdravstveni dom Ivančna Gorica

Cepljenje proti covid -19

Namen cepljenja je:

- zmanjšati umrljivost zaradi COVID-19,
- izboljšati zdravje prebivalstva s preprečevanjem težkega poteka koronavirusne bolezni pri posameznikih,
- razbremeniti zdravstveni sistem.

Dosedanja spoznanja kažejo, da je starost najpomembnejši dejavnik tveganja za težji potek in smrt zaradi COVID-19, tveganje pa je večje tudi pri posameznikih z določenimi kroničnimi obolenji.

Prednostne skupine za cepljenje:

- zdravstveni delavci in sodelavci (vključuje vse zaposlene pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti in vse, ki sodelujejo v delovnem procesu zdravljenja in nege pacientov in prihajajo s pacienti v neposreden stik) ter zaposleni in oskrbovanci v DSO in SVZ,
- osebe, stare 80 let in več,
- osebe, stare 75 let in več,
- osebe stare 70 let in več, posebej ranljivi kronični bolniki* ne glede na starost; diplomati in drugi uslužbenci MZZ in drugih ministrstev, ki potujejo zaradi predsedovanja EU, tuji diplomatski predstavniki v RS, pripadniki Slovenske vojske, ki odhajajo na mirovne misije na tuje,
- osebe, stare 65 let in več,
- zaposleni v vzgoji in izobraževanju, ki prihajajo v neposreden stik z otroci, učenci, dijaki in študenti, ter poslanci DZ in državni svetniki DS (in del strokovnih služb), Vlada RS in zaposleni na ministrstvih, ki izvajajo naloge, nujne za nemoteno delovanje Vlade RS, Predsednik RS in Urad Predsednika republike, župani in direktorji občinskih uprav, Ustavno sodišče in zaposleni v sodstvu, ki izvajajo naloge, nujne za delovanje pravosodnega sistema, zaposleni v Upravi RS za zaščito in reševanje ter policiji,
- kronični bolniki, stari od 18 do 64 let (ki ne sodijo v skupino posebej ranljivih kroničnih bolnikov),
- osebe, stare 60 let in več,
- zaposleni v sektorjih energetike, prometa, prehrane, preskrbe s pitno vodo, financ, varovanja okolja ter informacijsko-komunikacijskih omrežij in sistemov ter drugi zaposleni, ki izvajajo naloge, nujne za nemoteno delovanje države, udeleženci Olimpijskih iger, zaposleni in prostovoljci v organizacijah in združenjih, ki nudijo neposredno pomoč kroničnim bolnikom, odvisnikom od drog, in drugim ranljivim skupinam,
- ostalo prebivalstvo po vrstnem redu prijav (Nacionalna strategija proti Covid-19, 1. 3. 2021).

Zaradi količinskih in logističnih omejitev v začetni fazi možnosti izbire cepiva ni. Možnost izbire cepiva bo morda mogoča, ko bo na voljo dovolj cepiv proti COVID-19 za vse prebivalce.

Cepivo AstraZeneca se uporablja pri osebah starih od 18–64 let, ker je za starejše zaenkrat na voljo premalo podatkov o učinkovitosti cepiva. Za cepljenje oseb z zmanjšano pokretnostjo na domu se lahko, poleg cepiva AstraZeneca, ki se je kot edino uporabljalo do zdaj, uporabi tudi cepivo Comirnaty (Pfizer/BionTech).

Cepivi Pfizer/BioNTech in Moderna se v trenutni situaciji uporabljata prednostno pri osebah starih 65 let in več, v skladu s prednostnimi skupinami .

V Zdravstvenem domu Ivančna Gorica se lahko vsi, ki imate izbranega osebnega zdravnika v Zdravstvenem domu Ivančna Gorica in ste starejši od 16 let, prijavite za cepljenje.

Prijavite se lahko po telefonu :

- 01 620 47 28 vsak dan, od ponedeljka do petka, od 8.00 do 12.00 ure, ali
- elektronski pošti cepljenje.covid@zd-ivg.si.

Prosimo da nam pri naročanju preko elektronske pošte posredujete naslednje podatke:

- ime in priimek,
- datum rojstva,
- številko mobilnega telefona,
- kdo je vaš izbrani zdravnik.

Upoštevali bomo le prijave z vsemi zahtevanimi podatki.

V zdravstvenem domu Ivančna Gorica cepljenje poteka v skladu z navodili Ministrstva za zdravje ter glede na količine in vrste cepiva, ki ga prejmemo iz strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Več podatkov o cepivu, njegovem delovanju, stranskih učinkih in kontraindikacijah si lahko preberete na spletni strani NIJZ : <https://www.nijz.si/sl/najpogostejša-vprasanja-in-odgovori-glede-cepljenja-proti-covid-19>

Zdravstveni dom Ivančna Gorica

Center za krepitev zdravja Ivančna Gorica

Kurkuma, začimba z zdravilnimi lastnostmi

Center za krepitev zdravja tokrat predstavlja kurkumo. Kurkuma je začimba, ki se že stoletja uporablja v ajurvedski medicini za zdravljenje različnih stanj. Kurkumo poznamo, kot glavno začimbo v kariju. Kurkumin je glavna učinkovina kurkume. Deluje protibakterijski in protivirusno. Ima močne protivnetne učinke in je zelo močan antioksidant. Te koristne lastnosti najbolje dosežemo, če kurkumin kombiniramo s piperinom, ki se nahaja v črnem popru, saj se absorpcija poveča. Kurkumin je v maščobi topen, zato ga je priporočljivo zaužiti med obrokom, bogatim z maščobami. Glavni razlog, da so antioksidanti tako koristni je, da varujejo naše telo pred prostimi radikali, kateri povzročajo oksidativen stres v našem telesu. Raziskave kažejo, da lahko kurkumin pomaga pri obvladovanju oksidativnih in vnetnih stanj, presnovnega sindroma, artritisa, tesnobe, depresivnih stanj in hiperlipidemije vključno z zdravljenjem bolezni srca, Alzheimerjeve bolezni in prebavil.

Artritis je pogosta motnja, za katero je značilno vnetje sklepov. Številne študije kažejo, da lahko kurkumin pomaga pri zdravljenju simptomov artritisa in je v nekaterih primerih učinkovitejši od protivnetnih zdravil.

Dosedanje študije kažejo, da imajo bolniki z depresijo nižjo stopnjo antioksidativnega sistema, hkrati pa kažejo povečano količino označevalcev oksidativnega stresa v primerjavi z zdravimi posamezniki. Nekatere raziskave kažejo, da jemanje kurkumina, zmanjšuje simptome depresije pri ljudeh, ki že uporabljajo antidepresiv.

UPORABA KURKUME

- Dodatek k raznim juham
- Dodatek k rižotam
- Dodatek k smutijem

Pripravite pa si lahko tudi golden milk oz. zlato mleko.

Zlato mleko (»golden milk«)

Sestavine:

- 1 čajna žlička kurkume
- 1 čajna žlička cimeta
- 1 čajna žlička medu
- Mleti črni poper
- 200 ml mandljevega napitka ali kravjega mleka

Priprava:

V kozici segrejete mandljev napitek ali mleko. Dodajte ostale sestavine in konstantno mešajte. Po želji lahko dodatno spenite in postrežete.

Center za krepitev zdravja

Starši, spodbujajte otroke h gibanju

Vse šole in vrtci so bili zaprti skoraj 3 mesece. V teh dneh smo začeli upati. Nekateri šolarji in vrtčevski otroci so se vrnili v šole oz. vrtce, toda možnosti za gibanje so še vedno zelo omejene, saj so organizirane športne vadbe in interesne dejavnosti otrok prepovedane. Šola še vedno za veliko otrok poteka tudi na daljavo, otroci večino dneva preživijo doma za računalnikom in ostalimi elektronskimi napravami. Kaj se v teh časih dogaja s telesno dejavnostjo otrok? Gibanje in telesna dejavnost sta ključna za naše zdravje in dobro počutje ter zdrav razvoj otroka.

Z gibanjem otroci razvijajo motorične sposobnosti: gibljivost, moč, ravnotežje, hitrost, vzdržljivost in koordinacijo. Gibalni vzorci, ki se jih otroci naučijo, postanejo in ostanejo naložba za prihodnost (odraslo dobo) in omogočajo razvoj na telesnem, kognitivnem, socialnem in čustvenem področju. Z redno vadbo se oblikuje in ohranja prožnost možganov, krepijo se mišice, kosti ter imunski in kardiovaskularni sistem. Z učenjem in upoštevanjem športnih pravil otroci razvijajo in utrjujejo socialne veščine. Študije kažejo, da imajo gibalno slabo učinkoviti otroci kar 3-krat večjo možnost, da bodo kot odrasli debeli in imajo 2-krat večjo možnost, da bodo imeli težave z inzulinsko odpornostjo. Zato je ključno, da starši spodbujate otroke h gibanju, da gibanje postane del vsakdanjika.

KOLIKO GIBANJA POTREBUJEJO OTROCI?

Po priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) potrebujejo otroci v starosti od treh do štirih let tri ure raznolike in različno intenzivne telesne dejavnosti čez cel dan. Od tega naj bo vsaj 60 min telesne dejavnosti zmerne ali visoko intenzivne. Več kot se otroci gibljejo, boljše je. Pomembno je, da poskrbite za varnost otrok, drugače pa jim pustite, da se igrajo, tečejo, raziskujejo, plezajo itd. Otroci v starosti pet do sedemnajst let potrebujejo eno uro zmerne do intenzivne telesne dejavnosti dnevno. Popolnoma vseeno pa je, ali si teh 60 minut razdelijo na več delov čez dan. Telesna dejavnost, ki je daljša od ene ure, ima dodatne koristi za zdravje. Vsaj trikrat tedensko mora biti telesna dejavnost intenzivna ter naj vključuje vaje za krepitev mišic in kosti.

IDEJE ZA GIBANJE DOMA

Za vas in vaše otroke sem pripravila nekaj idej, kako si lahko z gibanjem na zabaven način popestrite dan. Tudi v mrzlih zimskih dneh je zelo priporočljivo, da se otroci gibajo zunaj in čas aktivno preživijo na prostem. Poleg vladnih ukrepov in priporočil NIJZ je pomembno tudi, da se ustrezno oblečemo in obujemo.

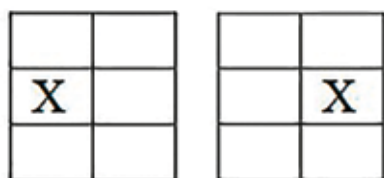
- V hiši ali stanovanju si postavite poligon z različnimi predmeti. Uporabite lahko stole (za lazenje pod ali med njimi), kartonske škatle, ki jih razprete in naredite tunel, vrvice oz. kolebnice za preskakovanje, stopnice, koš za perilo, kamor lahko mečemo žogice itd.
- Pripravite si družinsko tekmovanje: Koliko poskokov lahko naredite po levi nogi; kdo naredi največ počepov; kdo najhitreje najde 10 predmetov rumene barve. Pustite domišljiji prosto pot in naloge prilagodite starosti in zmožnostim. Pomembno je, da se zabavate, medtem pa vadbo spreminjate v igro in koristno izkušnjo.
- Skupaj izdelajte načrt aktivnosti za en teden naprej. Starejši šolarji lahko seveda načrt izdelajo sami. Dejavnosti lahko razdelite na več krajših: Na primer: 20 minutni sprehod po zajtrku, 20-minutna telovadba popoldan, 1 ura sankanja, 15 minut plesa zvečer in pred spanjem umirjanje.
- Organizirajte si družinsko tekmovanje v merjenju korakov – novodobne naprave nam zelo preprosto omogočajo spremljanje števila korakov. Vsak večer zapišemo število narejenih korakov in vsako nedeljo dobimo zmagovalca.
- Tančula- igra za razvijanje koordinacije nog:

Igra je primerna za mlajše in starejše otroke, saj z nekaj domišljije postane zelo zanimiva. Za izvedbo potrebujete kreda ali lepilni trak in nasprotnika (starši, bratci, sestre). Na tleh si pripravite igralno površino, ki se ne sme premikati, in sicer 6 enakih kvadratov na eni strani in 6 na drugi strani. Igralca se postavita v sredinski kvadrat (oznaka X na sliki). Eden vodi igro in pokaže določen gib z nogo, drugi ponavlja za njim. Mlajši igralci uporabljajo enostavne gibe (odmik ene noge), starejši dodajo poskoke, obrate. Igra traja toliko časa, dokler se nasprotnik ne zmoti. Ko se nasprotnik zmoti, dobimo točko.

Nato se vlogi zamenjata. Igra se lahko igra na dva načina. Prvi način je, da nasprotnik ponavlja zrcalno, drugi način je ponavljanje z isto nogo. Igra se na tri dobljene zmage.

Potek igre si lahko ogledate tudi na spletu.

Maja Recek, mag.kin.

Najprej k ustnemu higieniku, nato k zobozdravniku

Ustni higienik je prijatelj vaših zob. Je prvi v zobozdravstveni verigi, ki skrbi za zdravlje zob in ustne votline. Zdravljenje zob ne bo uspešno, če prej ne bodo ozdravljene dlesni. Zato je vloga ustnega higienika tako zelo pomembna!

Vse kar stori zobozdravnik na neozdravljenih dlesnih in neočiščenih zobeh, bo šlo po zlu in posledice bodo neizogibne. Primeri iz prakse kažejo, da se lahko zgodi, da zobozdravnik v najboljši veri pacientu namesti nove zobe, šele nato pa ga pošlje na čiščenje dlesni k ustnemu higieniku. Posledice so boleče.

Ko ustni higienik očisti dlesni in se te pozdravijo, se nato zdrave dlesni povlečejo višje od novih zob. Med novimi zobmi in zdravo dlesnijo nastane pas, kjer je zunaj viden tisti del novih zob, ki bi moral biti znotraj zdrave dlesni. To pa pomeni razočaranje in psihično obremenitev za pacienta ter fizične bolečine zaradi ponovitve postopka nameščanja novih zob. Tu je še velik finančni vložek, ki ga novi zobje predstavljajo za posameznika. Naše javno zdravstvo krije le protezo. Da ne bo pomote, tudi proteza mora biti nameščena na zdrave dlesni, sicer je ozdravljene dlesni ne bodo držale, ker bo preprosto prevelika.

Morda ste se vprašali, zakaj pa ustni higienik ne zavrne posega? Ustni higienik, ki samostojno deluje v svoji ordinaciji, ima vso pravico tak poseg zavrniti. Težava nastane pri ustnih higienikih, ki so zaposleni pri nekem zobozdravniku, saj v takšnih poslovnih okoljih veljajo hierarhična pravila in zgodovina delovnih izkušenj. V vsakem primeru pa je treba pacientu v takšni situaciji takoj pomagati in dlesni pozdraviti, saj neozdravljena dlesen ne bo v pomoč novim zobem. Neozdravljene dlesni pomenijo manjšanje kosti v čeljusti in s tem čez leta majavost in izpad na novo nameščenih zob.

Da bi se takšnim in podobnim nesrečnim primerom v praksi izognili je dobro, da ustni higienik, zobozdravnik in parodontolog sodelujejo z roko v roki. To koristi celostni obravnavi zob pacienta, njihovem zdravljenju in ohranjanju zdravega stanja v ustni votlini. Delo vseh treh vej je medsebojno povezano in pripelje do boljših rezultatov in manjših težav za pacienta.

Ustni higienik edini predstavlja PREVENTIVO pri ohranjanju zdravih zob, ko pa mora zdraviti posledice parodontalne bolezni, pa postane del kurative. Zobozdravnik in parodontolog že po naravi njunega dela

predstavlja kurativo, ki pa ni potrebna, če se pravilno in redno skrbi za pravilno higieno zob in ustne votline.

Ustni higienik vzdržuje zdravje ustne votline in izobražuje o ohranjanju zdravih zob doma, to lahko počne tudi zobozdravnik, vendar je njegova primarna vloga osredotočena na mehansko zdravljenje zob (plombiranje zob, zdiranje zob, nameščanje novih zob itd.). Vloga parodontologa pa je zelo ciljna, saj ga zobozdravnik in ustni higienik potrebujeta, ko gre za kirurško zdravljenje dlesni (rezanje in šivanje dlesni).

Ustnega higienika lahko obiščete tudi v Zdravstvenem domu Ivančna Gorica, po predhodnem naročilu na tel. št. 01 781 90 00. Vse storitve ustnega higienika so samoplačniške.

Pripravila: Mirjam Škorjanc, ustna higieničarka

POSKRIBIMO ZA SVOJE DOBRO POČUTJE

Vzdržujemo stike z družino, s prijatelji in sodelavci.

Če pogovor v živo ni mogoč, lahko s pomočjo telefona ali druge tehnologije vzdržujemo stike tudi na daljavo. Pogovor nas lahko razbremeni in nasmeji.

Bodimo telesno aktivni.

Poskrbimo, da smo čim bolj redno telesno aktivni v naravi ali doma. Pomembno je, da si tudi pri delu ali šolanju (od doma) vzamemo čas za aktivne odmore.

Vzpostavimo/Ohranimo dnevno rutino.

Dan in teden si organizirajmo tako, da bomo poleg delovnih, šolskih ali drugih obveznosti imeli redne obroke, čas za gibanje in sprostitve, prosti čas, pogovore in počitek.

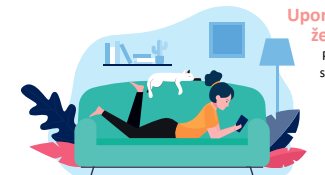

(P)ostanimo solidarni in pomagajmo drugim.

Potrudimo se, da nastala situacija ne bo ogrozila načel solidarnosti in človečnosti. Pomislimo tudi na druge, predvsem na ranljive skupine prebivalstva (npr. socialno ogroženi, starejši idr.), ki potrebujejo pomoč.

Vzemimo si čas za sprostitve.

Izberimo aktivnosti, ob katerih se počutimo dobro. Lahko poiščemo nov hobi, se naučimo nove spretnosti ali pa novih tehnik sproščanja.

Posegajmo po zdravi in uravnoteženi prehrani, ki vsebuje dovolj sadja in zelenjave.

Izogibajmo se prekomernemu uživanju kofeina, alkohola in psihoaktivnih snovi.

Obrnimo se po strokovno pomoč, če je stiska prehuda.

Vsak se kdaj počuti slabše ali je brez volje. Če slabo počutje traja dlje časa in če prej naštetih predlogi ne pomagajo, poiščimo pomoč. To ni znak šibkosti ali poraza, temveč znak skrbi zase.

Uporabimo veščine, ki so nam bile v preteklosti že v pomoč v stresnih situacijah in izzivih.

Pomislimo, kako smo se v preteklosti soočili s stresnimi situacijami in izzivi, katere strategije so se takrat izkazale za uspešne in kaj nam je pomagalo, da smo lažje obvladovali svoja čustva in hitreje rešili težave. Poskusimo prenesti te strategije tudi v zdajšnjo situacijo in jih po potrebi prilagoditi.

Brezplačni telefon za psihološko podporo prebivalcem ob epidemiji Covid-19 080 51 00 (24 ur na dan, vsak dan). Ostale vire pomoči in gradiva najdete na spletni strani www.nijz.si.

NIJZ Nacionalni inštitut za javno zdravje

Četrta generacija popolnoma novega Tucsona začne svojo zgodbo na novo. Odmik od klasičnega je več kot očiten, saj s svojo drzno in sodobno podobo, izjemno ravno udobja, najnaprednejšimi sistemi za pomoč in varnost ter vrhunsko brezžično povezljivostjo zaznamuje nekaj popolnoma novega.

Poudarjene zunanje in globoke bočne linije mu dajejo svojevrsten značaj, ki ga dopolnjuje še notranjost. Ta z novim multifunkcijskim volanom, digitalnimi merilniki, LCD zaslonoma, digitaliziranimi in zelo odzivnimi stikali konzole ter udobjem izbranih materialov naredijo vožnjo za popoln užitek.

HYUNDAI

Povprečna poraba goriva: 5,2 – 7,8 l/100 km, emisije CO₂: 125 – 178 g/km. Emisije onesnaženja zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanemu koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Kupci ste v raziskavi QUDAL (Quality meDAL) terenskim in mestnim vožnjam Hyundai podarili priznanje Najvišja raven kakovosti na slovenskem trgu. Vir: <http://qudal.com/SLOVENIA-62IKD78> in <http://qudal.com/SLOVENIA-620XM14>. Izdajatelj si pridržuje pravico do tiskarskih napak. Stike so simbolične. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si.

VABLJENI NA TESTNE VOŽNJE V AVTO KAVŠEK, IVANČNA GORICA, TEL: 051-611-733, WWW.AVTO-KAVSEK.SI

Poročilo o kakovosti pitne vode na območju občine Ivančna Gorica za leto 2020

Na območju občine Ivančna Gorica se uporabniki oskrbujejo s petih vodovodnih sistemov v upravljanju Javne- ga komunalnega podjetja Grosuplje. Letni notranji nadzor je bil izveden s strani pooblaščenega izvajalca Nacionalnega laboratorija za zdravje, oko- lje in hrano. Notranji nadzor se opravlja na podlagi Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17), interne HACCP dokumentacije in Odloka o oskrbi s pitno vodo na območju obči- ne Ivančna Gorica (Ur. l. RS št. 17/14).

Rezultati notranjega nadzora nad kakovostjo pitne vode pri uporabnikih v letu 2020										
MIKROBIOLOŠKE ANALIZE					FIZIKALNO-KEMIJSKE ANALIZE					
VODOVODNI SISTEM	količina distribuirane vode [m³]	št. vzorcev	% ustreznih	št. neustreznih	vzrok neustreznosti	št. vzorcev	% ustreznih	št. neustreznih	vzrok neustreznosti	ukrep prekuhavanja [dni]
Stična	640.642	20	100	0	-	8	100	0	-	0
Globočec	263.502	13	100	0	-	4	100	0	-	0
Metnaj	26.675	7	100	0	-	3	100	0	-	0
Debeli Hrib	18.143	14	100	0	-	6	100	0	-	0
Felič vrh	1.196	5	60	2	EC, KB, SK22, SK37	2	100	0	-	301
Legenda:										
EC - E. coli - pokazatelj fekalnega onesnaženja, CP - clostridium perfringens vključno s sporami je zanesljiv pokazatelj fekalnega onesnaženja, v pitni vodi ni dopustna										
KB - koliformne bakterije so pokazatelj stoječe vode (mrtni rokavi na omrežju ali hišnega vodovodnega omrežja), v pitni vodi niso dopustne										
SK22 - št. kolonij pri 22°C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.										
SK37 - št. kolonij pri 37°C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.										
EN - enterokoki - v odsotnosti drugih bakterij pokazatelj starejšega fekalnega onesnaženja										

V splošnem lahko ugotovimo, da se je uporabnikom distribuirala ustrezna zdrava pitna voda. Na vodovodnem sistemu Felič vrh do 29. 10. 2020 ni bila vzpostavljena priprava pitne vode s plinskim klorom. Zaradi tega je bila voda brez predhodnega prekuhavanja za prehrabne namene lahko škodljiva za zdravje uporabnikov. Ukrep prekuhavanja vode je bil uveden od 7. 11. 2013 do 28. 10. 2020. V vodi je bila izkazana prisotnost fekalnega onesnaženja.

Celotno letno poročilo za leto 2020, pripravljeno s strani pooblaščenega izvajalca notranjega nadzora, je obja- vljeno na spletni strani <http://www.jkpg.si/>, pod rubriko Kakovost pitne vode, kjer lahko najdete tudi podatke, s katerega vodovodnega sistema v našem upravljanju se oskrbuje posamezno naselje.

- Poleg tega so na tem spletnem mestu dosegljiva:
- riporočila lastnikom objektov za hišno vodovodno omrežje (HVO) po daljši prekinitvi uporabe pitne vode (COVID-19),
 - Navodila o prekuhavanju vode,
 - Priporočila za uporabo vode ob izdanem ukrepu prekuhavanja vode,
 - Priporočila lastnikom objektov za vzdrževanje hišnega vodovodnega omrežja,
 - Navodila za dezinfekcijo vodovodnega omrežja.

Javno komunalno podjetje Grosuplje

V stiski znamo stopiti skupaj in si pomagati!

Svetniška skupina SDS v Občinskem svetu Občine Ivančna Gorica v sestavi Janez Me- žan, Elizabeta Adamlje, Magdalena But- kovič, Silvo praznik, Martina Hrovat, Alojz Šinkovec, Anja Lekan, Robert Kohek, Franc Koželj, Irma Lekan, Irena Brodnjak in Tomaž Smole je sodelovala na 19. seji, znova na da- ljava, prilagojeno razmeram.

Župan Dušan Strnad nam je predstavil aktualno dogajanje in v samo- stojni točki še Informacije o odpravi posledic škode po požaru na za- sebnih objektih v starem mestnem jedru Višnja Gora, ki predstavljajo kulturno dediščino. Enotno smo podprli sklepa o delnem kritju stroškov sanacije požara s strani Občine Ivančna Gorica, ki ga je predlagal. In na tem mestu tudi zahvala vsem, ki so pomagali družinam v stiski. Vodja svetniške skupine Janez Mežan je povedal, da smo se svetniki SDS odrekli sejnini, in podal predlog, da se vsi občinski svetniki odrečemo sejnini v korist družinam, ki jih je prizadel požar. Gre za enega najhujših požarov v občini Ivančna Gorica in to v starem mestnem jedru Višnje Gore, ki je pod zaščito Zavoda za varovanje kulturne dediščine in tudi v neposredni bližini Hiše kranjske čebele, kar so bili še dodatni razlogi, da se občinska uprava angažira pri odpravljanju posledic.

Pa ne samo občinska uprava in civilna zaščita, temveč veliko prostovolj- cev in podjetij, ki so z delom ali prispevki pomagali, da je sanacija hitro stekla. Tako so danes objekti že statično utrjeni, z izdelanim ostrejšem in pokritimi strehami. POHVALA županu Dušanu Strnadu za njegov velik angažma in navzočnost na pogorišču in gradbišču, ki je vsem drugim dala še večji motiv za delo in doprinos.

Seznani smo se tudi s poročilom o delu Nadzornega odbora Občine Ivančna Gorica in predlogom Elaborata o oblikovanju cene 24-urne dežurne pogrebne službe ter sprejeli nekaj sklepov v zvezi z javnim dobrim. Ob zaključku seje pa smo na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja imenovali v. d. ravnatelja OŠ Zagradec, kar je postala Barbara Maver, ki ji čestitamo in ji želimo veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Žal se še vedno srečujemo z ukrepi proti širjenju epidemije, čeprav se situacija nekoliko izboljšuje. Zato pa se žal politično ozračje še bolj pregreva. Kljub pričakovanju, da se bo opozicija po blamaži s KUL ne- zaupnico umirila, se to ni zgodilo. Dnevno smo priča verbalnim napa- dom na vlado, ki se mora poleg epidemije ukvarjati še s popolnoma nekonstruktivno opozicijo, ki samo seje nezadovoljstvo in nasprotuje vsemu ter obtožuje vlado pogosto tudi brez pravih argumentov, zato pa z izdatno pomočjo osrednjih medijev, ki so, kot kaže, izgubili mero za nepristranskost in neodvisnost.

V TEH DNEH SE JE PRED 177 LETI RODIL NAŠ ZNAMENITI ROJAK JOSIP JURČIČ. POČASTIMO GA Z OBISKOM NJEGOVE ROJSTNE HIŠE ALI PA S POHODOM PO JURČIČEVI POTI, KI LETOS VABI POSAMEŽNE POHODNI- KE SKOZI CELO LETO.

ČESTITKE VSEM OBČANKAM IN OBČANOM OB JURČIČEVEM LETU!

Tomaž Smole, predsednik OO SDS

OTVORITEV 17.3.2021

Kmalu na novi lokaciji!

PIKL
1997
Mesnica in trgovina

Ulica Juša Kozaka 1 (bivša ŠIPCA)

Tudi letos smo za Vas pripravili pestro izbiro balkonskega cvetja, trajnic, zelenjave ... BREZPLAČNO vam nasadimo in vzdržujemo korita.

Delovni čas: ponedeljek-sobota od 8h do 19h. Vljudno vabljeni!

Na podlagi Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS 1011, 3/13, 81/16), Odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2021 (Uradni list RS, št. 13/21) in Pravilnika o sofinanciranju kmetijstva in razvoju podeželja v Občini Ivančna Gorica za programsko obdobje 2015-2020 (Uradni list RS, št. 54/15) Občina Ivančna Gorica objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje kmetijstva in razvoj podeželja v Občini Ivančna Gorica za leto 2021

I. PREDMET RAZPISA:

Predmet razpisa so državne pomoči, ki se bodo dodeljevale za ohranjanje, spodbujanje in razvoj podeželja v Občini Ivančna Gorica (v nadaljevanju: občina). Državne pomoči (NRP OB039-19-0022 - Subvencije v kmetijstvu-državna pomoč) se dodeljujejo za skupinske izjeme za kmetijstvo in sicer za izvajanje ukrepov s področja skupinskih izjem za kmetijstvo in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah (splošna pravila za gospodarstvo – pomoč »de minimis«) za naslednji vrsti ukrepov:

1. UKREPI V SKLADU Z UREDBO KOMISIJE (EU) št. 702/2014
A. **UKREP 1:** Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo (14. člen Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014).

Pomoč za naložbe v kmetijska gospodarstva za primarno proizvodnjo se lahko dodeli za naslednje podprograme:

1.1. Strukturni ukrepi v kmetijstvu in živilstvu,

1.2. Zemljiške operacije.

2. UKREPI »DE MINIMIS« POMOČI V SKLADU Z UREDBO KOMISIJE (EU) št. 1407/2013

B. **UKREP 6:** Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji – de minimis

Pomoč iz ukrepa 6 se dodeli za:

- predelavo primarnih kmetijskih proizvodov, gozdnih sadežev in zelišč;
- prodajo pridelkov in izdelkov s kmetij;
- turizem na kmetiji.

C. **UKREP 9:** Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja.

II. UPRAVIČENCI DO POMOČI SO:

1) pravne in fizične osebe, ki ustrezajo kriterijem za mikro podjetja, dejavna v primarni kmetijski proizvodnji, oziroma, v primerih ukrepov po členih 17, 21, 29 Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 dejavna v kmetijskem sektorju, ter v primerih ukrepa po členu 38 Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 dejavna v gozdarskem sektorju ter so vpisane v register kmetijskih gospodarstev in imajo sedež na območju občine;

2) pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo z nekmetijsko dejavnostjo na kmetijskem gospodarstvu ter predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov na kmetijskem gospodarstvu, imajo stalno prebivališče oziroma sedež v občini, so vpisani v register kmetijskih gospodarstev in imajo v lasti oziroma v zakupu kmetijska zemljišča, ki ležijo na območju občine;

3) člani kmetijskega gospodarstva, ki imajo stalno bivališče na naslovu nosilca dopolnilne dejavnosti,

4) organizacije, ki so registrirane za izvajanje storitev prenošanja in informiranja ter izobraževanja in usposabljanja,

5) registrirana stanovska in interesna združenja, ki delujejo na področju kmetijstva, gozdarstva, prehrane in čebelarstva na območju občine ali regije;

III. OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV

Obseg razpisanih sredstev:

a) 95.900 EUR za naložbe v primarno kmetijsko proizvodnjo in naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, ki so zagotovljena v proračunu občine za leto 2021 na naslednjih proračunskih postavkah: 11029001 – Strukturni ukrepi v kmetijstvu in živilstvu, 11029002 – Razvoj in prilagajanje podeželskih območij, 11029003 – Zemljiške operacije.

b) 16.000,00 EUR za sofinanciranje delovanja društev na področju kmetijstva.

Okvirna višina sredstev po posameznih vrstah ukrepov:

A. Ukrepi v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 702/2014:

Ukrep 1 – pomoč za naložbe v opredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo – 77.900,00 EUR;

B. ukrepi de minimis v skladu z uredbo komisije (EU) št. 1407/2013:

Ukrep 6 – pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetijskem gospodarstvu – okvirna višina sredstev je 18.000,00 EUR;

Ukrep 9 – Podpora delovanju društev s področja kmetijstva

in razvoja podeželja – okvirna višina sredstev je 16.000,00 EUR.

Občina si pridržuje pravico do spremembe okvirne višine sredstev v primeru, da se razpoložljiva sredstva spremenijo v postopku sprejemanja rebalansa proračuna občine za leto 2021.

1. UKREPI V SKLADU Z UREDBO KOMISIJE (EU) št. 702/2014
A. Ukrep 1 – Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo (14. člen Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014)

1. 1. Strukturni ukrepi v kmetijstvu in živilstvu

a) postavka 11001 – Posodabljanje kmetijskih gospodarstev:

- naložbe v živinorejsko in rastlinsko proizvodnjo na kmetijskih gospodarstvih, razen za rejo toplokrvnih pasem konj, perutnine in kuncev.

Za rejo drobnice se pomoči dodelijo na območjih z omejenimi dejavniki.

⇒ **Upravičeni stroški:**

- stroški gradnje, rekonstrukcije ali adaptacije hlevov in gospodarskih poslopij na kmetijskih gospodarstvih, ki služijo primarni kmetijski proizvodnji ter ureditev izpuštov (stroški materiala in storitev) – vse s pridobljenimi ustreznimi dovoljenji,
- stroški nakupa nove kmetijske mehanizacije,
- stroški nakupa rastlinjaka, montaže ter opreme v rastlinjaku;
- stroški nakupa in postavitve zaščite pred neugodnimi vremenskimi razmerami (protitočne mreže...),
- nakup avtomatov za prodajo artiklov primarne proizvodnje (mleko, med, zelenjava, sadje...),
- sofinanciranje namakanja in izdelava vrtin (prej pridobljena vsa dovoljenja);

Obvezno je potrebno **priložiti predračun** za predvidena dela oz. nakup opreme.

Upravičenci so kmetijska gospodarstva, ki dejavnost primarne proizvodnje opravljajo na **najmanj 2 ha kmetijskih zemljišč v lasti**, ki ležijo na območju občine in imajo v lasti **najmanj 3 GVŽ** ali so rastlinski pridelovalci na vsaj 0,5 ha površin.

Intenzivnost je do 50 % upravičenih stroškov naložb na kmetijskih gospodarstvih.

Najvišji skupni znesek za posamezno naložbo na kmetijskem gospodarstvu na leto **znaša 3.000,00 EUR letno**.

Med stroški nakupa nove kmetijske mehanizacije se **izvzame nakup traktorjev**.

Vsi računi in dokazila o plačilih se morajo glasiti na ime nosilca kmetijskega gospodarstva oziroma njegovega namestnika, kar mora biti razvidno iz:

- zbirne vloge za neposredna plačila za preteklo oz. tekoče leto ali
- potrdilo iz registra KMG, ki ne sme biti starejše od dveh mesecev od datuma vložitve vloge.

Za davčne zavezanke se upoštevajo limiti brez DDV-ja.

Dodatna merila za ocenjevanje:

- ali vsebina vloge ustreza namenu ukrepa,
- ali je investicija finančno upravičena,
- ali je kmetijsko gospodarstvo ustrezne velikosti,
- ali je kmetija že prejela javna sredstva iz drugih virov za namen investicije.

Stopnje pomoči se lahko povečajo do 20 odstotnih točk, vendar največ do najvišje dovoljenega letnega zneska, za mlade kmete (v zadnjih petih letih), ki so nosilci kmetijskega gospodarstva, za ekološko in integrirano usmerjene kmetije s tržnimi viški, kar dokazujejo s certifikatom, ter kmetije, ki redno sodelujejo kot ponudniki na lokalni tržnici. Kot dokazilo o prodaji ali uslugah je potrebno k vlogi priložiti izdane račune o opravljenih storitvah na območju občine za dejavnost, ki je registrirana.

1. 2. Zemljiške operacije

a) Sofinanciranje pašnikov - postavka 11006.

- naložbe v postavitev pašnika, za katerega je potreben izdelan načrt ureditve pašnika s popisom del, opreme in tehnologije paše (načrt mora biti izdelan po metodologiji, ki je določena za načrtovanje pašnika)
- novogradnja pašnika (minimalna površina je 2 ha),

- razširitev obstoječega pašnika (minimalna površina je 0,5 ha),
- obnova pašnika, starejšega od 6 let.

⇒ **Upravičeni stroški:**

- stroški izvedbe del za nezahtevne agromelioracije (strojne ure in material);
- stroški nakupa opreme za ograditev in pregraditev pašnikov z ograjo,
- stroški nakupa opreme za ureditev napajališč za živino.

Pogoji za pridobitev:

- ustrezna dokumentacija za izvedbo naložbe,
- predračun stroškov, za katere se uveljavlja pomoč,
- certifikat o vključenosti – ekološke in integrirane kmetije,
- v primeru agromelioracijskih del kopijo katastrskega načrta in mapno kopijo ter program del, ki ga pripravi pristojna strokovna služba, kadar je predmet podpore ureditev pašnika,
- dovoljenje lastnika zemljišča za izvedbo naložbe v primeru zakupa zemljišča,
- splošni pogoji, ki so opredeljeni v I. poglavju Uredbe Komisije (EU) 702/14,
- sredstva se dodelijo za novogradnjo pašnika (minimalna površina 2 ha), razširitev obstoječega pašnika (minimalna površina 0,5 ha) ali obnovo pašnika, starejšega od 6 let.

b. Sofinanciranje ureditve kmetijskih zemljišč - postavka 11015

Pri sofinanciranju ureditve kmetijskih zemljišč se upoštevajo:

- naložbe v drugo infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih (poljske poti, dovozne poti, poti v trajnih nasadih). Vlogi je potrebno obvezno priložiti predračun izvajalca za predvidena dela.
- Najvišji skupni znesek za posamezno naložbo na kmetijskem gospodarstvu znaša **za urejanje pašnikov največ 2.000,00 EUR in za male agromelioracije in obnovo poljskih poti največ 3.000,00 EUR letno**.

B. UKREPI »DE MINIMIS« POMOČI V SKLADU Z UREDBO KOMISIJE (EU) št. 1407/2013

UKREP 6: Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji – »de minimis«

Upravičenci do pomoči:

- kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s predelavo, trženjem in nekmetijskimi storitvami in imajo sedež dejavnosti in naložbo na območju občine Ivančna Gorica.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave projektne dokumentacije za naložbo v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov na kmetiji dopolnilne in nekmetijske dejavnosti, predelavo in trženje kmetijskih proizvodov,
- stroški gradnje ali obnove objekta za dejavnosti predelave in trženja na kmetijah ter nekmetijske dejavnosti na kmetijah;
- stroški nakupa opreme in naprav za dejavnosti predelave in trženja na kmetijah ter nekmetijske dejavnosti na kmetijah;
- nakup avtomatov za prodajo artiklov dopolnilne dejavnosti (mlečni izdelki, mesni izdelki, vloženo sadje in zelenjava...).

Intenzivnost pomoči je največ do 50 % upravičenih stroškov oziroma **3.000,00 EUR letno** na kmetijsko gospodarstvo. Vlogi je obvezno potrebno priložiti predračun za izvedbo predvidenih del in nakup opreme.

Stopnje pomoči se lahko povečajo do 20 odstotnih točk in sicer za mlade kmete (v zadnjih petih letih), ki so nosilci kmetijskega gospodarstva, za ekološko in integrirano usmerjene kmetije (dokazujejo s certifikatom), ter kmetije, ki redno sodelujejo kot ponudniki na lokalni tržnici.

OSTALI UKREPI OBČINE

C. UKREP 9: Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja

a) postavka 11003 – sofinanciranje društev

Opis upravičenih stroškov:

- Za društvene dejavnosti se bodo sredstva dodelila za kritje stroškov programov društev na področju kmetijstva in čebelarstva, ki so neprofitna in se ne ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo.
- Sredstva se bodo dodelila prijavljenim društvom v planirani višini ter v razmerju 80 % sredstev za kmetijska društva in 20 % sredstev za čebelarska društva.
- Sredstva bodo namenjena za organizacijo prireditve, prevoze na strokovne ekskurzije, izobraževanja, predavanja, tečaje, stroške publikacij, stroške vzpostavitve spletne strani. Natančna merila so določena v točki IV. tega razpisa.

Upravičenci do pomoči:

- registrirana stanovska in interesna združenja in zveze, ki delujejo na področju kmetijstva, gozdarstva in čebelarstva na območju občine Ivančna Gorica, ter registrirana stanovska in interesna združenja in zveze, katerih člani so občani občine Ivančna Gorica;

⇒ Upravičeni stroški:

- sredstva se dodelijo za kritje stroškov organiziranja programov usposabljanja (*predavanja, tečaji, strokovne ekskurzije ...*),
- na področju svetovalnih storitev, ki jih opravijo tretje strani, se sredstva dodelijo za honorarje za storitve, ki ne spadajo med trajne ali občasne dejavnosti, niti niso v zvezi z običajnimi operativnimi stroški podjetja,
- izmenjava znanj med gospodarstvi, tekmovanja, razstave, sejmi ter sodelovanje pri njih,
- stroški na področju širjenja znanstvenih dogajanj (*prikaži in demonstracijski poskusi, delavnice, forumi ...*),
- stroški publikacij, katalogov, spletišč, ki predstavljajo dejanske podatke o proizvajalcih ali proizvajalcev danega proizvoda (*kritje stroškov priprave in tiska katalogov, kritje stroškov vzpostavitve internetne strani*).

IV. MERILA IN KRITERIJI:

Zagotavljanje tehnične podpore v kmetijskem sektorju – delovanje društev na področju kmetijstva in gozdarstva: Usposabljanje in izobraževanje kmetov v okviru društvene dejavnosti:

⇒ Točkovanje dejavnosti društev s področja kmetijstva:

Organizacija prireditve:

- na občinski ravni 20 točk/prireditve,
- na medobčinski ravni 30 točk/prireditve,
- sodelovanje na drugih prireditvah 5 točk/prireditve.

Izobraževanje:

- izobraževanje članov društva, tečaji, seminarji – 10 točk/seminar.
- izdaja biltenov, publikacij – 20 točk / izdajo.

Članstvo:

- 1 – 9 članov 2 točki,
- 10 – 19 članov 5 točk,
- 20 – 49 članov 10 točk,
- 50 – 99 članov 15 točk,
- nad 100 članov 20 točk.

⇒ Točkovanje dejavnosti društev s področja čebelarstva:

Izvedba prireditve:

- na občinski ravni 20 točk/prireditve,
- na medobčinski ravni 30 točk/prireditve,
- sodelovanje na drugih prireditvah 5 točk/prireditve.

Izobraževanje:

- izobraževanje članov društva, tečaji, seminarji 10 točk/seminar,
- izdaja biltenov, publikacij 20 točk / izdajo.

Število panjev:

- 0 – 99 10 točk,
- 100 – 399 20 točk,
- 400 – 699 30 točk,
- 700 – 999 40 točk,
- 1000 – 1200 50 točk.

Članstvo:

- 1 – 9 članov 2 točki,
- 10 – 19 članov 5 točk,
- 20 – 49 članov 10 točk,
- 50 – 99 članov 15 točk,
- nad 100 članov 20 točk.

V. POGOJI IN KRITERIJI ZA PRIDOBITEV FINANČNIH SREDSTEV PO TEM RAZPISU

Splošni pogoji:

- Upravičenci lahko pridobijo sredstva za posamezne namene le pod pogojem, da podajo izjavo o kumulaciji po-

moči, da za posamezen namen niso prejeli sredstev iz državnih ali mednarodnih virov ali drugih virov. V kolikor se je upravičenec prijavil še na druge javne razpise za isti namen in čaka na odgovor, mora to navesti v svoji vlogi. Pri dodeljevanju državnih pomoči se upoštevajo pravila, ki prepovedujejo preseganje kumulacije državnih pomoči nad dovoljeno intenziteto pomoči.

- Sredstva se lahko dodelijo upravičencem le za ukrepe, ki se izvajajo na območju občine in še niso izvedeni.
- Investicije ne smejo biti začete pred prejemom sklepa o odobritvi sredstev.
- Če je upravičenec majhno ali srednje veliko podjetje (samostojni podjetnik posameznik ali pravna oseba), mora predložiti dokazilo, da je registriran za opravljanje kmetijske dejavnosti, ki je predmet podpore.
- Mikropodjetja (KMG) ter mala in srednje velika podjetja (MSP), ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, investirajo na območju občine in so vpisani v register kmetijskih gospodarstev.
- Investicija mora biti zaključena pred izplačilom sredstev.
- Pri upravičenih stroških se upošteva nakup za novo opremo/stroje/material. Ne upošteva se lastni material ali lastno delo.
- Upravičenec je dolžan povrniti nenamensko porabljena sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, ki se obračunavajo od dneva plačila upravičencem do dneva vračila sredstev.
- Pomoč se lahko dodeli le za kmetijsko gospodarstvo ali združenje ipd., ki ni podjetje v težavah.
- Razpisane pomoči se bodo izplačevale kot nepovratna sredstva.
- Najvišji znesek iz vseh vrst razpisanih pomoči ne sme presegati 2.000 EUR oz. 3.000 EUR na kmetijsko gospodarstvo na leto.
- Za ostala določila se upoštevajo pravila Pravilnika o sofinanciranju kmetijstva in razvoju podeželja v občini za programsko obdobje 2015 - 2020.
- Vsa dokazila (račune) o plačilu storitev je potrebno dostaviti najkasneje do ponedeljka, 8. 11. 2021.**

VI. VSEBINA VLOGE

Upravičenci vložijo vloge in zahtevke za finančna sredstva na predpisanih obrazcih, ki jih dobijo v sprejemni pisarni na občini ali na spletni strani občine: www.ivancna-gorica.si.

Upravičenci za posamezne namene podajo izjavo (v vlogi), da niso pridobili sredstev iz državnega proračuna ali drugih virov oz. priložijo ustrezno dokumentacijo in navedejo, koliko sredstev so za določen namen že prejeli. Upravičenec, ki je za določen ukrep že prejel državno pomoč, ne more ponovno kandidirati na tem javnem razpisu. Za skupno višino pomoči se šteje vsota vseh pomoči, ki jih posameznik pridobi v tekočem letu.

Upravičenci morajo k vlogi, s katero se prijavijo na razpis, priložiti vso dokumentacijo, s katero dokažejo izpolnjevanje pogojev za posamezne ukrepe, določene v tem razpisu.

Obvezne priloge k vlogi so:

- Fotokopija potrdila o odprtju veljavnega transakcijskega računa;
- Izpolnjeno in podpisano izjavo, da za posamezen namen niso pridobili sredstev iz državnega proračuna ali drugih virov oziroma izjavo o tem, koliko sredstev so iz teh virov za določen namen že prejeli;
- Predračun za predvidena dela ali nakup opreme;
- Fotokopija zbirne vloge za neposredna plačila za preteklo oz. tekoče leto;
- Druga dokumentacija, ki je zahtevana pri vsakem posameznem ukrepu (potrdila, izjave, posestni listi, mapne kopije, itd).

VII. ROK PORABE DODELJENIH SREDSTEV

Dodeljena sredstva za leto 2021 morajo biti porabljena v letu 2021.

VIII. ROK ZA PREDLOŽITEV VLOG IN NAČIN PREDLOŽITVE

Vlagatelji morajo oddati vloge za razpisane ukrepe **v zaprti ovojnici** v sprejemni pisarni občine oz. v nabiralnik ali po pošti na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska 8, 1295 Ivančna Gorica, **vključno do ponedeljka, 12.04.2021** (velja datum žiga pošte).

Prepozno prispеле vloge oziroma vloge, ki bodo neustrezno opremljene, se zavrže, neutemeljene pa zavrne.

Zavržene bodo vloge:

- ki ne bodo poslane v roku in na način, ki je določen v VIII. točki besedila tega razpisa,
- ki ne bodo vsebovale vseh dokazil in drugih sestavin, ki jih zahteva besedilo razpisa in razpisne dokumentacije za posamezni namen in ne bodo dopolnjene v roku za dopolnitev vloge (nepopolne vloge).

Zavrnjene bodo vloge:

- tistih vlagateljev, ki ne bodo izpolnjevali osnovnih in posebnih pogojev, določenih v besedilu razpisa in razpisne dokumentacije za posamezni namen,
- ki jih bo področna komisija, na podlagi meril za ocenjevanje in vrednotenje, ocenila kot neustrezne,
- tistih vlagateljev, ki so v fazi ocenjevanja vlog dosegli najnižje število točk v okviru posamezne vrste ukrepa, vendar le v primeru, če zaprosena sredstva vseh vlagateljev presegajo okvirno višino razpoložljivih sredstev po posameznih vrstah oziroma sklopih ukrepov.

Rok za dopolnitev nepopolno predložene vloge je 5 dni od dneva prejema poziva. Nepopolne vloge, ki jih predlagatelj v navedenem roku ne dopolni, se zavrže.

Vlagatelji bodo sklepe o višini sredstev prejeli najkasneje v roku 60 dni po zaključenem razpisu. Nato bodo prejeli pogodbo o sofinanciranju, s katero bodo dogovorjene medsebojne obveznosti.

Če upravičenci ne vrnejo podpisane pogodbe, se šteje, da so odstopili od vloge za pridobitev finančnih sredstev.

IX. NADZOR IN SANKCIJE

Nadzor nad namensko porabo sredstev spremlja in preverja občinska strokovna služba občine, lahko pa tudi druga oseba, ki jo pooblasti župan.

V primeru nenamenske porabe sredstev, pridobljenih po tem razpisu, mora prejemnik sredstva vrniti v celoti s pripadajočimi zakonskimi obrestmi od dneva nakazila do dneva vračila. Prejemnik izgubi tudi pravico do pridobitve drugih sredstev po tem razpisu za naslednji dve (2) leti.

OPOZORILO:

V primeru, da upravičenci pristopijo h koriščenju postavk proračuna, morajo dokončno in odgovorno speljati celoten postopek pridobitve sredstev proračuna in ne pred koncem realizacije odstopiti od izvedbe. V primeru odstopa od vloge sredi in pred koncem postopka, prejemnik izgubi pravico kandidiranja naslednjih 5 let na teh razpisih.

X. NAČIN REŠEVANJA VLOG

Upravičenci morajo k vlogi, s katero se prijavijo na javni razpis, priložiti vso zahtevano dokumentacijo, ki dokazuje izpolnjevanje pogojev, določenih v tem razpisu in na podlagi Pravilnika o sofinanciranju kmetijstva in razvoju podeželja v Občini Ivančna Gorica za programsko obdobje 2015-2020.

Občinska uprava opravi pregled popolnih vlog. Komisija, ki jo imenuje župan, bo prispеле vloge ocenila na podlagi pogojev in meril iz razpisa. V primeru nejasnosti se lahko v posameznih primerih zahteva dodatno dokumentacijo.

Odpiranje prijav za dodelitev sredstev ne bo javno in sicer ga bo strokovna komisija opravila predvidoma 20.04.2021 v prostorih Občine Ivančna Gorica.

Dodeljena sredstva bodo izplačana v letu 2021, v skladu s predpisi, ki določajo izvrševanje proračuna.

XI. RAZPISNA DOKUMENTACIJA IN INFORMACIJE

Razpisna dokumentacija je od dneva te objave do izteka prijavnega roka dosegljiva na spletni strani na: **www.ivancna-gorica.si** ali v sprejemni pisarni občine po vnaprejšnji najavi na tel.: 01/7812 100.

Vse dodatne informacije lahko dobite na referatu za kmetijstvo, tel.: (01) 781 21 12 (Marija Okorn).

Številka: 430-0009/2021-2

Ivančna Gorica, 26.02.2021

OBČINA IVANČNA GORICA

župan

Dušan Strnad

Na podlagi 114. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18 – ZNOrg), Odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2021 (Uradni list RS, št. 13/21) in Pravilnika o vrednotenju in sofinanciranju javnih kulturnih programov in kulturnih projektov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 11/12, 25/15 in 16/19) Občina Ivančna Gorica objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje programov/projektov na področju kulture iz proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2021

1. Naročnik: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.
2. Predmet javnega razpisa so:
 - kulturni programi/redna dejavnost (vse oblike ustvarjanja, poustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področju glasbene, plesne, folklorne, gledališke, lutkovne, literarne, likovne, fotografske, filmske, video, spletne, ter multimedijske dejavnosti),
 - kulturni projekti (posamične aktivnosti kulturnih izvajalcev, ki sodijo v okvir širšega javnega interesa oziroma so v interesu Občine Ivančna Gorica, vsebinsko učinkoviti in promocijsko naravnani (prireditve posvečene državnim in občinskim praznikom, občinske prireditve s kulturnim programom, festivali s kulturno vsebino, nastopi kulturnih izvajalcev v tujini, posamični primeri mednarodnega kulturnega sodelovanja, pomembna kulturna srečanja, obnove nepremične kulturne dediščine, nakup in vzdrževanje opreme, ki jih za svoje kulturno delovanje potrebujejo izvajalci, itd...).
3. Na razpisu lahko sodelujejo naslednji izvajalci kulturnih programov/projektov:
 - kulturna društva in njihove zveze,
 - zavodi in druge organizacije, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti na področju ljubiteljske kulture.
4. Izvajalci kulturnih programov/projektov morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
 - imajo sedež v Občini Ivančna Gorica,
 - so registrirani za opravljanje kulturne dejavnosti in je kulturna dejavnost njihova osnovna oziroma prevladujoča dejavnost,
 - imajo zagotovljene kadrovske, materialne in prostorske pogoje za opravljanje kulturne dejavnosti,
 - delujejo neprekinjeno že najmanj eno leto, kar pomeni da je bilo njihovo delo vsaj že enkrat predstavljeno v javnosti, samo registracija ni zadostna,
 - opravljajo redno izobraževalno delo, ki je strokovno vodeno,
 - opravljajo dejavnost na neprofitni osnovi,
 - vodijo evidenco o članstvu društva in ostalo dokumentacijo, kot to določa Zakon o društvih,
 - vodijo evidenco o opravljenih vajah in nastopih,
 - nimajo neporavnanih obveznosti do Občine Ivančna Gorica,
 - da vsako leto občinski upravi redno dostavijo poročilo o realizaciji kulturnih programov in/ali kulturnih projektov za preteklo leto.

Ne glede na prejšnji odstavek pa morajo lastniki nepremične kulturne dediščine za kulturni projekt vzdrževanja nepremične kulturne dediščine izpolnjevati naslednje pogoje:

 - nepremična kulturna dediščina mora imeti status spomenika ali pa biti vpisana v zbirni register dediščine,
 - soglasje pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.
5. Okvirne višine sredstev, ki so na razpolago za sofinanciranje področja kulture za leto 2021 so rezervirana na postavkah:
 - 18018 – sofinanciranje delovanja strokovnih služb in organov zvez kulturnih društev – višina razpisanih sredstev je **11.200,00 EUR**,
 - 18023–sofinanciranje programazvez kulturnih društev–višina razpisanihsredstevje **14.000,00 EUR**,
 - 18024 – sofinanciranje programov in projektov kulturnih društev – višina razpisanih sredstev je **85.000,00 EUR**,
 - 18025–sofinanciranjena baveopremekulturnihdruštev–višinarazpisanihsredstevje **8.000,00 EUR**,
 - 18006 – vzdrževanje kulturnih spomenikov – višina razpisanih sredstev je **28.000,00 EUR**.
6. Prijavitelji, ki želijo kandidirati na javnem razpisu, morajo k prijavnemu obrazcu priložiti:
 - izpolnjeno prijavo na razpis, izpolnjene obrazce iz razpisne dokumentacije (vsi prijavitelji) ter vse v razpisni dokumentaciji zahtevane priloge,
 - s podpisom potrjen vzorec pogodbe (vsi prijavitelji),
 - kopijo odločbe oziroma sklepa o registraciji (samo tisti, ki se prijavljajo prvič),
 - dokazilo o lastništvu, projekt obnove in spomeniško varstveno soglasje za projekt obnove spomeniškovarstvenih objektov.

Prijave in ostale prijavne obrazce morajo podpisati upravičene osebe – zastopniki oziroma fizične osebe osebno ali njihovi pooblaščenici.
7. Merila in kriteriji za vrednotenje prijavljenih kulturnih programov/projektov so naslednja:

Vrednotenje se opravi tako, da se točkuje naslednje elemente:

7.1. Kulturni program oziroma redna dejavnost

7.2. Kulturni projekti

7.3. Nakup in vzdrževanje opreme

7.4. Vzdrževanje kulturne dediščine

7.1. KULTURNI PROGRAM OZIROMA REDNA DEJAVNOST

7.1.1 Dejavnost

		število točk
1.	pihalni orkester	300 točk
2.	glasbena dejavnost	odrasli pevski zbor
		otroški pevski zbor
		ljudski pevci
3.	gledališka dejavnost	predstava odrasli nad 2 h (v letnem gledališču)
		predstava odrasli nad 2 h
		predstava odrasli do 2 h
		predstava otroci
4.	folklorna dejavnost	odrasla folklorna skupina
		otroška folklorna skupina
5.	filmska in video dejavnost	100 točk
6.	likovna in fotografska dejavnost	100 točk
7.	literarna dejavnost	100 točk
8.	lutkovna dejavnost	80 točk
9.	plesna dejavnost	80 točk
10.	novinarska dejavnost	80 točk

7.1.2. Število aktivnih članov v skupini in vrednotenje:

število članov	dodatne točke na število točk redne dejavnosti
nad 40	34 %
od 26 do 39	25 %
od 13 do 25	15 %
od 4 do 12	8 %
3 in manj	0 %

7.1.3. Kvaliteta skupine

Skupine se same realno razvrstijo v kvalitetno skupino po opisanih kriterijih za posamezno dejavnost, potrdi oz. končno določi pa komisija vsako leto ob javnem razpisu.

kategorija	opis	dodatne točke na število točk redne dejavnosti
A	skupina, ki je bil v preteklem letu prepoznavna na državnem in mednarodnem nivoju, se skozi dve sezoni neprekinjeno dokazuje in zagotavlja najbolj kvalitetne produkcije v občini ter vsako leto izvedejo premierno prireditev.	35 %
B	skupina, ki je prepoznavna na območnem nivoju, se udeležuje območnih preglednih srečanj in revij ter redno izvaja nastope v občini in drugod.	20 %
C	skupina, ki nastopa na javnih prireditvah, dosega povprečne kakovosti izvedb programov.	0 %

7.1.4. Nastopi

Pri točkovanju nastopov se upoštevajo le javne prireditve, ne upoštevajo se sodelovanja oziroma nastopanje na občnih zborih lastnih in drugih društev, pri obredih kot so maše, pogrebi, poroke, martinovanja, rojstni dnevi, srečanja zaključenih skupin, ipd.

nastopi	število točk	maksimalno število točk
1. državna in mednarodna srečanja in tekmovanja	100 točk	200 točk
2. osrednji dogodki, celovečerni (premierni) koncert, premiera	70 točk	140 točk
3. samostojni koncerti, predstave, razstave, literarni dogodek, multimedijski dogodek	40 točk	80 točk
4. udeležba na javni prireditvi, gostovanje	10 točk	40 točk

Opombe:

- samostojni koncerti, razstave, predstave... se morajo obvezno dokazovati s programskimi listi, iz katerih je razvidna programska vsebina prireditve, vsi ostali nastopi pa se morajo dokazovati s propagandnim gradivom organizatorja (vabila, plakati...). Strokovni službi ZKD Ivančna Gorica morajo biti posredovani vsaj 7 dni pred dogodkom, zaradi objave na Zelenem valu;
- premierni ali prvič predstavljeni program pomeni nov program ali da vsaj štiri sezone ni bil na sporedu;
- javna prireditev pomeni prireditev, dostopna javnosti in utemeljeno računa na odmevnost v medijih in ustrezno prepoznavnost v javnosti;
- pri skupinah, ki nastopajo z manj kot šestimi člani, se jim število točk deli s številom 4, predstavljati pa se morajo pod imenom društva;
- individualni nastopi pomenijo nastop, ki ga izvajajo manj kot štirje člani in pri skupinah, kjer gre za izvajanje programa posameznikov (likovna, literarna, plesna, glasbena dejavnost).

7.1.5. Mentorji in drugi strokovni sodelavci

Društvu pripadajo dodatne točke za pokrivanje honorarjev in potnih stroškov mentorjev in drugih strokovnih sodelavcev. Med njih se po tem pravilniku štejejo: kapelnik, zborovodja, godec, režiser, kamerman, itd. pri honorarju in potnih stroških se upošteva največ 70 vaj letno.

Društvu za mentorja oziroma drugega strokovnega sodelavca pripadata 2 točki na vajo, kar skupaj zneso maksimalno 140 točk.

Društvu za pokrivanje potnih stroškov mentorja oziroma drugega strokovnega sodelavca pripada:

- 1 točka na vajo = od 10 - 24 km v obe smeri,
- 2 točki na vajo = od 25 - 49 km v obe smeri,
- 3 točke na vajo = nad 50 km v obe smeri, kar skupaj zneso maksimalno 210 točk.

7.2. KULTURNI PROJEKTI

V primeru, da izvajalec kulturnih programov oziroma kulturne dejavnosti pridobi sredstva za posamičen kulturni projekt iz naslova sofinanciranja kulturnih projektov, se le-ta ne upošteva pri vrednotenju kulturnih programov oziroma redne dejavnosti.

Kadar je več izvajalcev kulturnega projekta, mora nosilec projekta izvesti vsaj polovico programa.

7.2.1. PRIREDITVE

1. nivo prireditve	krajevni , občinski	7 točk
	medobčinski, državni	10 točk
	meddržavni	20 točk
2. število izvajalcev		do 10 točk
3. tradicionalnost prireditve		5 točk
4. produkcijski stroški	vsebina, organizacija in tehnična izvedba prireditve	65 točk

7.2.2. FESTIVALI

1. nivo prireditve	državni	20 točk
	meddržavni	40 točk
2. število dogodkov	koncert, gledališka in plesna predstava, razstava, delavnica, literarni večer...	20 točk / dogodek
3. tradicionalnost prireditve		5 točk
4. produkcijski stroški	tehnična izvedba, oglaševanje, ozvočenje prireditve...	130 točk

7.2.3. STRATEŠKI PROJEKTI

Tabor slovenskih pevskih zborov	600 točk
---------------------------------	----------

7.3. NAKUP IN VZDRŽEVANJE OPREME

Do sredstev za sofinanciranje so upravičena kulturna društva, če dokažejo, da je nakup in vzdrževanje opreme nepogrešljivo za izvajanje njihove redne dejavnosti, ter imajo za nakup in vzdrževanje opreme zagotovljena tudi lastna sredstva. Prednost pri sofinanciranju bodo imela društva, ki že daljše obdobje (več let) niso koristila sredstev iz tega naslova. Oprema, ki je bila sofinancirana s strani Občine Ivančna Gorica, mora ostati v lasti kulturnega društva.

7.4. VZDRŽEVANJE KULTURNE DEDIŠČINE

Za sredstva iz tega naslova lahko kandidirajo vse fizične in pravne osebe (razen neposrednih proračunskih uporabnikov), ki so lastniki ali upravljavci objekta lociranega na območju občine Ivančna Gorica, razglašenega za kulturni spomenik lokalnega pomena oziroma v postopku razglasitve ali vpisanega v zbirni register kulturne dediščine. Lastniki ali upravljavci morajo imeti zagotovljena denarna sredstva v višini najmanj 50% upravičenih stroškov, ter druge materialne, kadrovske in organizacijske možnosti za izpeljavo prijavljenih projektov obnove. Predlagatelj mora pridobiti tudi mnenje odgovornega konservatorja, ter prijavi priložiti fotografije obstoječega stanja.

Prednost pri financiranju bodo imeli projekti:

- glede na stopnjo zaščitenosti,
- glede na pomen spomenika v Občini Ivančna Gorica,
- glede na stopnjo ogroženosti spomenika,
- ki jih financira Ministrstvo za kulturo RS.

8. Prijavitelji na javni razpis Občine Ivančna Gorica so dolžni v primeru pridobitve sredstev, na povabilo občine, vsaj dvakrat letno brezplačno sodelovati na prireditvah, ki jih organizira ali soorganizira Občina Ivančna Gorica. Pri izvedbi kulturnih programov in projektov, ki jih sofinancira Občina Ivančna Gorica, so prejemniki sredstev dolžni na ustrezen način poskrbeti za promocijo občine, kar se natančneje dogovori v okviru pogodbe o sofinanciranju.

9. Dodeljena sredstva izvajalcem kulturnih programov/projektov morajo biti porabljena v letu 2021.

10. Razpisna dokumentacija je na voljo do zaključka razpisa na spletni strani Občine Ivančna Gorica <http://www.ivancna-gorica.si/>. Podrobnejše informacije posreduje strokovna sodelavka Rozalija Smrekar, tel. (01) 781 21 29, rozalija.smrekar@ivancna-gorica.si.

11. Prijave morajo prijavitelji oddati osebno na vložišče Občine Ivančna Gorica ali po pošti (priporočeno s povratnico) na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica. Rok za oddajo prijav je **do vključno 12. 04. 2021**. Nepravočasno ter nepravilno oddanih prijav komisija ne bo upoštevala.

V času epidemije Covid-19 se namesto osebne oddaje vloge v sprejemni pisarni Občine, vloge oddajo v poštni nabiralnik Občine Ivančna Gorica na naslovu: Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.

12. Posamezna prijava na javni razpis mora biti pripravljena izključno na obrazcih iz razpisne dokumentacije naročnika (Občina Ivančna Gorica). Prijave morajo biti oddane v zaprti kuverti z oznako »**Prijava na javni razpis za programe/projekte na področju kulture v letu 2021 – ne odpiraj.**«

13. Odpiranje prijav za dodelitev sredstev, ki ne bo javno, bo strokovna komisija opravila predvidoma **16. 04. 2021** v prostorih Občinske uprave Občine Ivančna Gorica.

14. Odobrena vrednost sredstev za posamezno prijavo je odvisna od števila točk, ki jih bo prijavitelj dobil glede na obseg ter kakovost projektne prijave in vrednosti točke. Vrednost točke bo določena tako, da se bo višina razpoložljivih sredstev delila s seštevkom vseh ocen izbranih prijaviteljev. Odobrena vrednost zaprosenih sredstev posameznega prijavitelja pa bo določena tako, da se bo njegovo število točk pomnožilo z vrednostjo točke. Strokovna komisija bo ugotavljala pravočasnost, upravičenost in popolnost vloge glede na besedilo javnega razpisa ter zatem tudi ocenjevanje in vrednotenje ustreznih vlog.

Vloga ne bo upoštevana v primeru, da:

- ni bila poslana v predpisanem roku,
- ni bila poslana na način, ki je opredeljen v javnem razpisu ali
- je vlogo oddal neupravičen prijavitelj.

Za vloge, ki ne bodo popolne, bo komisija v roku 8 dni od odpiranja vlog vlagatelja pisno pozvala k dopolnitvi. Nepopolne vloge mora vlagatelj dopolniti v roku 5 dni od prejema pisnega obvestila za dopolnitev. Če tega vlagatelj ne stori, se vloga s sklepom zavrže.

15. Vlagatelj bo obveščen o odločitvi o dodelitvi sredstev (višini in namenu odobrenih finančnih sredstev) s sklepom direktorice občinske uprave. Na podlagi sklepov bo Občina Ivančna Gorica z izvajalci izbranih programov sklenila pogodbe o sofinanciranju. Zoper sklep iz prejšnjega odstavka je možno vložiti pritožbo, in sicer pri županu Občine Ivančna Gorica v roku 15 dni po prejemu sklepa. Župan o pritožbi odloči z odločbo, zoper katero ni pritožbe, je pa možno pri pristojnem sodišču sprožiti upravni spor.

16. Nadzor nad izvajanjem programov in porabo finančnih sredstev izvajalcev programov izvaja občinska uprava.

17. Izvajalci morajo najkasneje do zadnjega dne v februarju 2022 podati letno poročilo o izvedbi programov/projektov z dokazili o izpolnitvi prevzetih obveznosti. Za dokazovanje namenske porabe odobrenih sredstev mora izvajalec letnemu poročilu o izvedbi predložiti kopije računov za stroške, nastale z izvedbo programa/projekta.

18. Dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov, ki so povrnjeni iz drugega proračunskega vira naročnika za isti namen, ni dovoljeno.

19. Izvajalec mora vrniti prejeta finančna sredstva z zakonitimi zamudnimi obrestmi v občinski proračun:

- če je bila na podlagi nadzora ali iz oddanega poročila ugotovljena nenamenska poraba sredstev,
- če izvajalec ni oddal poročila o realizaciji programa.

Ravno tako izvajalec, ki krši pogodbeno določila zadnje sklenjene pogodbe na podlagi Pravilnika o vrednotenju in sofinanciranju javnih kulturnih programov in kulturnih projektov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 11/12, 25/15 in 16/19), ne more kandidirati za sredstva na naslednjem javnem razpisu občine.

20. Prijavitelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni najpozneje v 60 dneh od datuma odpiranja prijav. Občina Ivančna Gorica bo z izbranimi prijavitelji sklenila pogodbo o sofinanciranju programov v okviru sredstev, zagotovljenih v proračunu.

Številka: 430-0006/2021-2

Datum: 25. 02. 2021

OBČINA IVANČNA GORICA
župan
Dušan Strnad

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2021 (Uradni list RS, št. 13/21) in 5. člena Pravilnika o sofinanciranju dejavnosti društev in zveze na področju turizma iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 61/05, 30/06, 25/15) Občina Ivančna Gorica objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje dejavnosti društev in zveze na področju turizma iz proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2021

1. Naziv in sedež naročnika: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.

2. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje programov in dejavnosti društev in zveze na področju turizma:

- izvajanje promocijskih dejavnosti lokalnega in širšega pomena: predstavitev občine in društva oziroma zveze na raznih sejmi, razstavah in drugih prireditvah doma in v tujini ipd.,
- izdajanje promocijskega materiala: zloženka, razglednica, brošura ipd.,
- spodbujanje občanov za sodelovanje pri aktivnostih pospeševanja turizma,
- akcije na področju ohranjanja kulturne in naravne dediščine, urejanja in olepšanja okolja, ohranjanja starih šeg in navad (običajev), urejanje in vzdrževanje poti, razgledišč, čistilne akcije, spodbujanje k ohranjanju domačih obrti in dopolnilnih dejavnosti ipd.,
- organiziranje in izvedba prireditev lokalnega in širšega pomena,
- aktivnosti za zagotavljanje podmladka; organizacija delavnic za otroke in mladino,
- izobraževanje članov za namene pospeševanja dejavnosti društev (predavanja, delavnice ipd.),
- oblikovanje turističnih izdelkov in turistične ponudbe kraja (turistične oznake, smerokazi, spominki ipd.).

3. Na razpisu lahko sodelujejo naslednji izvajalci programov na področju turizma:

- turistična društva,
- društva za ohranjanje ljudskih običajev,
- turistična zveza.

4. Izvajalci programov na področju turizma morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da so registrirani po zakonu o društvih,
- da imajo sedež in delujejo na območju občine Ivančna Gorica,
- da imajo urejeno evidenco o članstvu in plačani članarini,
- da imajo poravnane vse davke in druge obvezne zakonske in poslovne obveznosti,
- da imajo materialne, kadrovske in organizacijske pogoje za izvajanje dejavnosti,
- da so registrirani in delujejo najmanj eno leto,
- da so dostavili poročilo o realizaciji programov, ki so bili sofinancirani iz proračunskih sredstev in so izpolnili vse pretekle obveznosti do Občine Ivančna Gorica,
- da izpolnjujejo pogoje in merila iz Pravilnika o sofinanciranju dejavnosti društev in zveze na področju turizma iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 61/05, 30/06, 25/15), ki so osnova za vrednotenje dejavnosti.

5. Okvirna višina sredstev, ki so na razpolago za sofinanciranje programov s področja turizma so rezervirana na postavkah:

- 14006 – Sofinanciranje programa turističnih društev – višina razpisanih sredstev je 22.000,00 EUR,
- 14008 – Sofinanciranje turistične zveze – višina razpisanih sredstev je 13.000,00 EUR.

6. Merila in kriteriji za vrednotenje prijavljenih programov so razdeljena v dva sklopa:

- a) delovanje društev/zveze,
- b) programi društev/zveze.

a) Delovanje društev/zveze

Društvo pridobi točke glede na število članov društva, zveza pa na število društev, ki so vključena v zvezo in ustrezajo pogojem, opredeljenim v 2. in 3. členu Pravilnika o sofinanciranju dejavnosti društev in zveze na področju turizma iz proračuna Občine Ivančna Gorica. Kot član društva se šteje oseba, ki je v skladu z določili Zakona o društvih podpisala pristopno izjavo za članstvo v društvo in je v preteklem koledarskem letu izpolnila članske obveznosti v društvu. Kot član podmladka društva se šteje oseba do dopolnitve 18. leta starosti ob upoštevanju pogojev iz prejšnjega odstavka.

Merila za točkovanje:

Razred	Število članov	Število točk
1.	1–10	10
2.	11–50	30
3.	51–100	50
4.	101–200	80
5.	201 in več	100

Društvo, ki vključuje v članstvo podmladek, pridobi eno dodatno točko za vsakega člana podmladka. Zveza pridobi točke glede na število društev, vključenih v zvezo, in sicer za vsako društvo 10 točk.

b) Programi društev/zveze

Izbor programov, ki se točkujejo, opravi strokovna komisija. Programi morajo biti jasno vsebinsko in časovno opredeljeni, stroškovno ocenjeni in z izdelano finančno konstrukcijo.

1) Ohranjanje kulturne in naravne dediščine	50 / letno
2) <u>Razvoj turističnih poti in varstvo okolja</u> a) urejanje in vzdrževanje pohodnih poti, tematskih poti, razgledišč ... b) čistilne akcije	40 / letno 30 / letno
3) <u>Organizacija in izvedba prireditev</u> a) društvo je organizator in izvajalec prireditev b) društvo sodeluje na prireditvi širšega pomena c) društvo sodeluje na prireditvi lokalnega pomena	100 / prireditev 50 / prireditev 30 / prireditev
4) <u>Promocijske in informativne dejavnosti</u> a) izdajanje promocijskega materiala (zloženke, razglednice ...) b) predstavitev turistične ponudbe (sejmi, razstave, spletne strani ...)	30 / pro. material 20 / predstavitev
5) <u>Aktivnosti za pospeševanje turizma</u> a) organizacija in izvedba izobraževanj (seminar, delavnica, ekskurzija ...) b) organizacija in izvedba natečajev (najlepše naselje, stavba, najboljša gostinska ponudba ...)	30 / izobraževanje 50 / natečaj
6) <u>Oblikovanje turističnih izdelkov in turistične ponudbe</u> a) oblikovanje turističnih izdelkov (spominki ...) b) oblikovanje nove turistične ponudbe in trženje obstoječe turistične ponudbe	30 / letno 50 / letno

Za zvezo veljajo enaka merila za točkovanje programov kot za društva.

Za delovanje društev/zveze je namenjenih 30 % razpoložljivih sredstev, za programe društev/zveze pa 70 % razpoložljivih sredstev.

Višina odobrenih sredstev je odvisna od števila točk, ki jih bo prijavitelj dobil glede na prijavljen program in od vrednosti točke. Vrednost točke se izračuna na podlagi razpoložljivih proračunskih sredstev in skupnega števila točk ovrednotenih programov vseh prijaviteljev. Seštevek vseh točk daje vsoto, ki določa višino sofinanciranja v sorazmerju skupnega števila točk vseh društev oz. zveze ter razpoložljivih sredstev.

7. Dodeljena sredstva izvajalcem programov s področja turizma morajo biti porabljena v letu 2021.

8. Prosilci za sredstva, ki so predmet tega razpisa, morajo k prijavi predložiti naslednjo dokumentacijo:

- prijavni obrazec,
- podatke o programu,
- fotokopijo odločbe o registraciji (samo za prijavitelje, ki se prijavljajo prvič),
- fotokopijo statuta ali drugega ustanovitvenega akta, iz katerega je razvidna dejavnost na področju turizma (samo za prijavitelje, ki se prijavljajo prvič, oz. tiste, ki so v zadnjem letu spreminjali statut),
- seznam članov društva s plačano članarino,
- izpolnjen, podpisan in parafiran vzorec pogodbe.

9. Razpisna dokumentacija je na voljo do zaključka razpisa na spletni strani Občine Ivančna Gorica <http://www.ivancna-gorica.si/>. Podrobnejše informacije posreduje strokovna sodelavka Rozalija Smrekar, tel. (01) 781 21 29, rozalija.smrekar@ivancna-gorica.si.

10. Prijave morajo prijavitelji oddati osebno na vložišče Obči-

ne Ivančna Gorica ali po pošti (priporočeno s povratnico) na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica. Rok za oddajo prijav je do **vkjučno 02. 04. 2021**. Nepravčasno ter nepravilno oddanih prijav komisija ne bo upoštevala.

V času epidemije Covid-19 se namesto osebne oddaje vloge v sprejemni pisarni Občine, vloge oddajo v poštni nabiralnik Občine Ivančna Gorica na naslovu: Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.

11. Posamezna prijava na javni razpis mora biti pripravljena izključno na obrazcih iz razpisne dokumentacije naročnika (Občina Ivančna Gorica). Prijave morajo biti oddane v zaprti ovojnici z oznako »**Prijava na javni razpis za sofinanciranje dejavnosti društev in zveze na področju turizma za leto 2021 – ne odpiraj**«.

12. Odpiranje prijav za dodelitev sredstev, ki ne bo javno, bo strokovna komisija opravila predvidoma **09. 04. 2021**, v prostorih Občinske uprave Občine Ivančna Gorica.

Strokovna komisija bo ugotavljala pravočasnost, upravičenost in popolnost vloge glede na besedilo javnega razpisa ter za tem tudi ocenjevanje in vrednotenje ustreznih vlog.

Vloga ne bo upoštevana v primeru da:

- ni bila poslana v predpisanem roku,
- ni bila poslana na način, ki je opredeljen v javnem razpisu ali
- je vlogo oddal neupravičen prijavitelj.

Za vloge, ki ne bodo popolne, bo komisija v roku 8 dni od odpiranja vlog vlagatelja pisno pozvala k dopolnitvi. Nepopolne vloge mora vlagatelj dopolniti v roku 8 dni od prejema pisnega obvestila za dopolnitev. Če tega vlagatelj ne stori, se vloga s sklepom zavrže.

13. Vlagatelj bo obveščen o odločitvi o dodelitvi sredstev (višini in namenu odobrenih finančnih sredstev) s sklepom direktorice občinske uprave. Na podlagi sklepov bo Občina Ivančna Gorica z izvajalci izbranih programov sklenila pogodbe o sofinanciranju programa. Zoper sklep iz prejšnjega odstavka je možno vložiti pritožbo, in sicer pri županu Občine Ivančna Gorica v roku 15 dni po prejemu sklepa. Župan o pritožbi odloči z odločbo, zoper katero ni pritožbe, je pa možno pri pristojnem sodišču sprožiti upravni spor.

14. Nadzor nad izvajanjem programov in porabo dodeljenih sredstev izvajalcev programov opravlja občinska uprava.

Izvajalci morajo najkasneje do zadnjega dne v februarju 2022 podati poročilo o izvedbi programov z dokazili o izpolnitvi prevzetih obveznosti.

Za dokazovanje namenske porabe odobrenih sredstev mora izvajalec letnemu poročilu o izvedbi predložiti kopije računov za stroške, nastale z izvedbo programa.

15. Društvo ali zveza, ki je pridobilo sredstva za prijavljene aktivnosti iz drugih proračunskih virov, ne more uveljavljati te pravice ponovno preko javnega razpisa. Ravno tako ne sme društvo ali zveza, ki so mu bila odobrena sredstva iz naslova javnega razpisa, kandidirati z istimi aktivnostmi za druga sredstva proračuna občine.

16. Izvajalec mora vrniti prejeta finančna sredstva z zakonitimi zamudnimi obrestmi v občinski proračun:

- če je bila na podlagi nadzora ali iz oddanega poročila ugotovljena nenamenska poraba sredstev,
- če izvajalec ni oddal poročila o realizaciji programa.

Prav tako izvajalec v takem primeru v naslednjem letu ne more kandidirati za sredstva iz občinskega proračuna.

17. Prijavitelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni najkasneje v 60 dneh od datuma odpiranja vlog. Občina Ivančna Gorica bo z izbranimi prijavitelji sklenila pogodbo o sofinanciranju programov v okviru sredstev, zagotovljenih v proračunu.

Številka: 430-0007/2021-2
Datum: 25. 02. 2021

OBČINA IVANČNA GORICA
župan
Dušan Strnad

Intervjuji s ključnimi deležniki in študijski obisk v okviru projekta Jurčičev IZZIV

V okviru operacije Jurčičev IZZIV in pod okriljem Zavoda Prijetno domače so se na Jurčičevi domačiji opravili štirje poglobljeni intervjuji s ključnimi deležniki in študijski obisk.

Na Jurčičevi domačiji, na Muljavi, je v februarju podjetje Nea Culpa izvedlo štiri poglobljene intervjuje ključnih deležnikov, ki pomembno vplivajo na delovanje in vsebino muzeja. Nea Culpa je podjetje, ki deluje kot specialist za razvoj in komunikacijo v turizmu. Intervjuji so se opravili z namenom pogleda na trenutno stanje in nadaljnji razvoj Jurčičeve domačije, pogovarjali pa smo se o potencialih, izzivih, idejah ter priložnostih.

V poglobljenih intervjujih so sodelovali direktorica Zavoda Prijetno domače Maja Lampret, podžupanja Občine Ivančna Gorica Martina Hrovat, predsednik Turističnega društva Muljava Gašper Erjavec in predsednik Kulturnega društva Muljava Igor Adamič.

Prav tako smo v okviru prve faze operacije s prej omenjenim podjetjem izvedli tudi študijski obisk Jurčičeve domačije. Z obiskom se je izvedel pregled muzejske dejavnosti z vodenjem in pregled vsebin, ki se ponujajo obiskovalcem. Namen analize je nadgradnja obstoječega stanja muzeja in vodenja, ki bo privlačno tako za posamezne obiskovalce, družine kot šolske skupine.

Teja Zaletelj, vodja operacije Jurčičev IZZIV, Zavod Prijetno domače

Jurčičeva domačija z novo ponudbo

S 6. marcem Zavod Prijetno domače ponovno odpira vrata Jurčičeve domačije, muzeja na prostem na Muljavi. Sprejeli vas bomo z odprtimi rokami in prenovljeno ponudbo.

Domačijo Josipa Jurčiča smo ponovno odprli s 6. marcem, na dan, ko bi moral potekati **tradicionalni Jurčičev pohod**. Letos pohoda v taki obliki, kot prejšnja leta ni bilo, vas pa vabimo, da se sami podate po poti in združite sprehod na svežem zraku z nabiranjem novega znanja v okviru **nadgrajene vsebine Jurčičeve poti** ter potem svoj izlet končate v muzeju na prostem, Jurčičevi domačiji.

Ogledi muzeja na prostem potekajo vsako polno uro, in sicer: torek–sobota: 11.00–17.00, nedelja in prazniki: 12.00–17.00.

Pričakali vas bomo z osveženo ponudbo. Vodenje je namreč nadgrajeno **v interaktivno vodenje**, ki se prilagaja starostni skupini obiskovalcev. Ponudba bo obogatena tudi s pripovedovanjem Jurčičevih del, s pomočjo lesnega gledališča **Kamišibaj**, vsak obiskovalec pa si bo na začetku ogledal tudi nov film, **ki prikazuje življenje in ustvarjanje našega pisatelja**. Obiskovalcu bodo na voljo še razni napitki, prigrizki, spominki lokalnih ustvarjalcev, knjige in ostali prodajni program.

Vljudno vas prosimo, da ob obisku **upoštevate vse varnostne ukrepe in priporočila NIJZ**, uporabite lastno zaščitno masko v notranjih prostorih, ohranjanje varno razdaljo do ljudi okoli vas in si ob vходу v stavbo razkužite roke. V kolikor kažete bolezenske znake (kašelj, kihanje, vročina ...) vas prosimo, da ostanete doma.

Za več informacij o Jurčičevi poti in okoliških znamenitostih obiščite spletno stran prijetnodomace.si ali pa se obrnite na Zavod Prijetno domače, in sicer na naslednji e-naslov: info@prijetnodomace.si.

Lepo vabljeni v rojstni kraj Josipa Jurčiča, kjer vas že veselo pričakujemo!

Ekipo Zavoda Prijetno domače

Jurčičeva domačija z novim izobraževalnim filmom

V letu Josipa Jurčiča želimo kar najbolje predstaviti bogato dediščino, zato za obiskovalce pripravljamo novosti. Prva izmed njih je nov izobraževalni film, ki bo obiskovalce ponesel v čas, ko je na Jurčičevi domačiji na Muljavi še živel Josip Jurčič.

Zavod Prijetno domače je združil moči z igralci iz Kulturnega društva Josipa Jurčiča Muljava in odlično ekipo, ter tako pripravil zanimiv vpogled v življenje in literarno zapuščino slavnega pisatelja. Vabljeni, da nas obiščete na Jurčičevi domačiji in se skupaj z nami vrnete v preteklost.

Teja Zaletelj, Zavod Prijetno domače

Jurčičevo leto, priložnost za povezovanje in prepoznavnost turistične ponudbe Ivančne Gorice

Jurčičevo leto 2021 ne bo le klasično obeležje in spomin na slovenskega pisatelja, pesnika in časnika, ki je s prvim slovenskim romanom utemeljitelj slovenske proze. Je spodbuda vsem ustvarjalcem v kulturi in turizmu. Jurčičevo leto je priložnost za odmevno povezovanje pisane in ustvarjalne Slovenije.

Z Muljave pri Ivančni Gorici, kjer je še danes Jurčičeva domačija, se Jurčičeva misel, lokalne vrednote in črpanje navdiha iz ljudskih prilog, širijo po vsej državi. Za občino Ivančna Gorica in za vso Slovenijo bo to posebno leto. V zavodu Prijetno domače se želimo še bolj tesno povezati tudi s turističnim gospodarstvom. Jurčičeva domačija je z zbirko ter muzejem na prostem že zdaj privlačna točka za obiskovalce. S prepoznavnim prizoriščem na prostem je tudi srce poletnega dogajanja v Občini Ivančna Gorica in ciljna točka Jurčičevega pohoda.

VABILO NA DELAVNICO

Ponudnike nastanitve, kulinarike in doživetij ter turistične vodnike in interprete vabimo v okviru operacije Jurčičev IZZIV na delavnico oblikovanja privlačnih doživetij, v povezavi z Jurčičevo domačijo. V prvem delu delavnice bomo predstavili sodobne trende oblikovanja turističnih doživetij, od načrtovanja do poteka celostne izkušnje za goste, vključno s posebnimi pozornostmi in presenečenji. V interaktivnem delu bomo skupaj viharili ideje o tem, kako povezati in preplesti ponudbo kulinarike, nastanitve in doživetij z Jurčičevo domačijo. Vabljeni ste ponudniki iz občin Ivančna Gorica, Trebnje, Žužemberk in Dolenjske Toplice.

Delavnica bo v sredo, 10. 3. 2021, ob 17. uri, prek videokonferenčne platforme ZOOM.

Delavnico in razvoj produktov pripravljamo v sodelovanju s specializirano Agencijo za razvoj in komunikacije v turizmu Nea Culpa, ki se je v desetletju pozicionirala kot vodilna slovenska agencija za razvoj in promocijo inovativnih turističnih produktov in ponudbe v slovenskem turizmu.

SKUPNA AKCIJA ZAVODA PRIJETNO DOMAČE IN PONUDNIKOV

Cilj Zavoda Prijetno domače in Občine Ivančna Gorica je, da v tesnem dialogu z lokalnim turističnim gospodarstvom izkoristi potencialne Jurčičeve domačije v razvoju privlačne ponudbe za domače in tuje obiskovalce. V lanskem letu smo začeli proces osvežitve ponudbe Jurčičeve domačije. Oblikovali bomo animacijsko vodenje po domačiji in zasnovali privlačno doživetje za zahtevnejše goste. Domačija bo dobila tudi svežo celostno podobo za komunikacijo z gosti. Z novim obdobjem domačije želimo vzpostaviti tudi močna partnerstva s ponudniki, saj se zavedamo, da bomo celostno izkušnjo za goste lahko zgradili samo skupaj. Kljub zahtevnemu obdobju verjamemo v moč povezovanja in sodelovanja na novih temeljih, zato z optimizmom zremo naprej in se veselimo sodelovanja z vami. Za prijavo na delavnico ali dodatne informacije pišite na: teja.zaletelj@ivancna-gorica.si.

Zavod Prijetno domače je s strani Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja dobil potrjeno sofinanciranje zanimivega projekta, imenovanega Jurčičev IZZIV. Operacija Jurčičev IZZIV pomeni Inovativnost, Znanje, Združevanje in Izobraževanje za Vzpon turistične ponudbe celotnega območja. Povezovalna nit vsebin vseh sodelujočih ponudnikov bo prvi slovenski romanopisec – Josip Jurčič. Projekt je sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje.

Ali ste vedeli?

Naše območje je izredno bogato s številnimi zgodbami in legendami, zato smo se odločili, da vam jih nekaj predstavimo.

Ali ste vedeli, kako je Ivančna Gorica dobila ime?

Ivančna Gorica naj bi ime dobila v 15. stoletju, ko je plemkinja Virida iz milanske rodbine Viscontijev, ki je živela na Pristavi nad Stično, pogozdeni grič ob poti iz Ivančne proti stišskemu samostanu imenovala po svoji prijateljici Ivani. Naselje pod gričem naj bi se imenovalo »naselje pod Ivanino gorico«, kasneje pa se je razvilo v ime »Pod Ivančno Gorico«.

Se še spomnite, kako so starejši ljudje vedno rekli, da gredo »Pad Vančno« ali »Pod Ivančno«?

Še več zanimivosti pa vam pripravljamo v naslednji številki Klasja.

Povzeto po: Željko Kozinc, Lepote in vrednote treh dolin, 2019

Ekipo Zavod Prijetno domače

Turistični ponudnik se predstavi

Zavod Prijetno domače je za vas v okviru projekta RAST pripravil nadaljevanje rubrike Turistični ponudnik se predstavi. Tokrat vam predstavljamo **Domačijo Grofija**, ki leži na enem najpomembnejših evropskih arheoloških najdišč železne dobe, **NiceRanch** – nekaj novega na našem območju, ter **Ekološka kmetijo Bregar**, kjer si lahko priskrbite sočna jabolka sorte topaz.

Domačija Grofija

200-letna domačija Grofija na Viru pri Stični je spomeniško varovan kompleks štirih kmetijskih poslopij iz 19. stoletja, ki ga sestavljajo kmečka hiša, hlev, leseni skedenj ter kozolec. Domačija nudi nastanitev v hiši z letnico obnove 1867, v štirih podeželskih sobah z lastno kopalnico in restavriranim pohištvom, skupno čajno kuhinjo in družabnim prostorom ter brezplačnim internetom.

Posebnost domačije je, da ni na voljo televizije, saj se pod njihovo starodavno lipo menjajo žive slike skozi ves dan. Postrežejo vam pravi podeželski zajtrk ter večerjo s sezonskimi, domačimi in lokalnimi izdelki ter hišne pijače. Na domačiji, ki je vključena v projekt Okusiti Slovenijo, pripravljajo tudi značilne jedi osrednjeslovenske regije, kot so: pražen krompir, ričet, štruklje, več vrst potic ter ljubljanske skutne palačinke. Sprejmejo do 40 gostov po predhodnem dogovoru. Postrežejo jim v kmečki sobi s krušno pečjo.

Zanimivost

Domačija stoji na mestu enega najpomembnejših evropskih arheoloških najdišč iz železne dobe – skoraj 3.000 let starega in za tiste čase velikega in pomembnega »Virskega mesta« oz. Cvingerja.

Iz te domačije je posestnik Janez Kek leta 1825 pripomogel k nastanku »Stratilovega protokola«, ki še vedno velja kot pomemben dokument o izvoru in videnju človeške ribice, ki so jo odkrili v naših krajih. Tako je v tristoletnem raziskovanju imela virska človeška ribica (iz Virskega studenca) pomembno vlogo.

Za goste so na njihovem skednju, zgrajenim leta 1855, pripravili etnološko zbirko z naslovom »Tako sta živela babica in dedek«. Ogledate si lahko oboro jelenov, ki jim delajo družba kozja družina ter konji na pašniku. Najmlajši pa lahko uživajo na otroškem igrišču in hranijo domače živali. Urejeno je počivališče za avtodome. Za športne navdušence je na voljo teniško igrišče. Domačija je odlično izhodišče za raziskovanje okolice in razne pohodniške podvige.

NiceRanch

NiceRanch se nahaja na koncu male vasice Trnovice nad Hrastovim Dolom. Sredi neokrnjene narave, na gričku s krasnim razgledom ter številno živalsko družino.

Gorenjca sta se znašla na Dolenjskem leta 2018. Že dalj časa sta iskala prostor, ki bi jima omogočal preživljanje več časa v naravi in kjer bi se jim lahko prosto pridružile njihove živali. Bila je ljubezen na prvi pogled in takoj sta videla v ranču potencial za ukvarjanje s turizmom in njima ljubimi konji ter rokodelstvom.

Počasi so pripravljali na sanje in na ranču bodo tako že letos ponudili lično urejen apartma za 2+2 osebi. Namenjen bo gostom, ki si želijo prijetne individualne nastanitve, cenijo neokrnjeno naravo in si ob tem želijo aktivnega preživljanja prostega časa.

Aktivnosti na ranču pa ne bodo nudili le tistim, ki so tu nastanjeni, temveč nameravajo prostor razvijati za potrebe raznih dnevnih delavnic, tečajev in druženj na temo rokodelstva, kulinarike in konjev. Želijo si, da bi prostoru dušo vdahnili čim več različnih ustvarjalcev, ki bi jih Trnovica povezovala in dala možnost predstavitve čim širši publiki.

NiceRanch je in bo prostor prijetnih druženj, ustvarjalnih trenutkov, kulinaričnih doživetij, dom srečnih živali, prostor, kjer se spočije duša in telo in predvsem prostor, kamor se boste z veseljem vračali.

Ekološka kmetija Bregar

Ekološka kmetija Bregar leži na sončni strani reke Krke, v Znojilah pri Krki. Na omenjenem območju razgibana dolenjska pokrajina ni omogočila intenzivnega kmetijstva, zato so se ohranile manjše kmetije. Njihovi predniki so bili predani zemlji, z njo so ravnali spoštljivo.

Prejšnja živinorejska kmetija se je spremenila v pretežno sadjarsko, kjer od sadnih vrst prevladujejo jabolka, med katerimi so še posebej priljubljena sočna jabolka sorte topaz. V ekološko kontrolo so se vključili leta 2001.

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj«.

www.eu-skladi.si

Katja Klemenčič
Zavod Prijetno domače

Spominki občine Ivančna Gorica

V okviru projekta RAST je v lanskem letu potekal natečaj za reprezentativne spominke občine Ivančna Gorica. Prejeli smo kar 37 različnih izdelkov lokalnih ustvarjalcev. Strokovna komisija je izbrala 10 spominkov, ki jih bomo vključili v nastajajoč turistični katalog. Predstavljamo pa vam tudi ostale spominke, ki jih bomo tudi zagotovo vključili v turistično ponudbo območja.

Fotografija in avtor	Ime in zgodba spominka
	Ivanško sonce (sonce Prijetno domače) »Moje slikarsko delo je povezano s krogi in sonci različnih držav. Odločila sem se, da naslikam ivanško sonce, kjer so v sredini predstavljeni različni deli (kraji) Ivančne Gorice. Simbolika sonca in svetlobe vzbujata prijeten in domač občutek, tako kot je v občini Ivančna Gorica. V sredini sonca lahko uporabljam različne kraje Ivančna Gorica.« Avtor: Damijana Bijek Kontakt: damijana.bijek@gmail.com
	Podstavki za kozarce z glavnimi znamenitostmi občine »Postavki so narejeni za kozarce in so poslikani z različnimi motivi iz občine Ivančna Gorica.« Avtor: Damijana Bijek Kontakt: damijana.bijek@gmail.com
	Skodelica za kavo z Jurčičem »Zgodba je povezana z literatom Josipom Jurčičem. Letošnje leto je razglašeno za Jurčičevo leto, zato je ta skodelica še posebej zanimiva.« Avtor: Damijana Bijek Kontakt: damijana.bijek@gmail.com
	Skodelice za kavo (Jurčičeve skodelice) »Štiri različne skodelice, vsaka s svojim verzom J. Jurčiča ter poslikavo pisatelja, peresa, knjige.« Avtor: Damijana Bijek Kontakt: damijana.bijek@gmail.com
	Obeski za ključ z Jurčičevimi motivi »Na obeskih so zapisani verzi Josipa Jurčiča z motivi knjige, peresa, literature ...« Avtor: Damijana Bijek Kontakt: damijana.bijek@gmail.com
	Podstavki za kozarce z motivi Prijetno domače »Postavki so narejeni za kozarce, ki so poslikani z različnimi motivi iz občine Ivančna Gorica.« Avtor: Damijana Bijek Kontakt: damijana.bijek@gmail.com
	Čeveljček (simbol Desetega brata) »Pohodniški čeveljček simbolizira Desetega brata in pa dobro razvito pohodništvo v občini Ivančna Gorica.« Avtor: Marjeta Baša Kontakt: marjeta.basa@gmail.com
	Močeril (človeška ribica) »Izvir Studenec na Viru pri Stični je prvo javnosti znano najdišče človeške ribice.« Avtor: Marjeta Baša Kontakt: marjeta.basa@gmail.com
	Čaša radosti by Meduza »Kamnita čaša je namenjena za hlajenje pijače. Čašo lahko hranimo v hladilniku ali v zamrzovalniku.« Avtor: Primož Erjavec Kontakt: erjavec.primoz89@gmail.com

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj«.
www.eu-skladi.si

Katja Klemenčič, Zavod Prijetno domače

Program EMOUNDERGROUNDS, katerega del je Občina Ivančna Gorica z gradom PODSMREKA, je izbran za del projektov, ki bodo predstavljene v končni publikaciji programa ADRION. Omenjena publikacija bo osredotočena na Strategijo kapitalizacije programa in bo projekt EMOUNDERGROUNDS izpostavila kot enega najzanimivejših, ki ga financira Program ADRION.

Zahvaljujoč programu ADRION projekt EMOUNDERGROUNDS, ki ga koordinira občina Nardò, konkretno prispeva k valorizaciji izrednega bogastva identificiranih kulturnih dobrin - gradov, trdnjav, drugih kulturnih zgradb, mest s podzemljem - po vsej Italiji in Grčiji, Hrvaški, Sloveniji, Albaniji, Črni gori in Bosni in Hercegovini. Na vsakem projektnem mestu se izvajajo tehnološke, multimedijske in interaktivne instalacije za upravljanje, uživanje in izboljšanje kulturnih znamenitosti s čustvenimi in dostopnimi kulturnimi načrti.

Privlačnost takšnih kulturnih znamenitosti še bolj poudarja skrivnostnost, ki jo lahko zagotovijo izkustvene poti, ki temeljijo na najnaprednejših tehnologijah navidezne in razširjene resničnosti, tako da obiskovalce in uporabnike po vsem svetu vodijo na čustven in sugestivni način skozi zgodovino in legendo kulturnih atrakcij projekta. Obiskovalci imajo priložnost doživeti edinstveno očarljivo izkušnjo skozi čas, v katerem niso živeli. Natančneje, ta izkušnja vključuje sobe navidezne resničnosti, pametne mobilne aplikacije, holografske predstavitve, interaktivne zaslone in projekcije, ki lahko znova oživijo resnične ali namišljene osebnosti, povezane s temi kraji.

Grad Podsmreka kot je bil nekoč

Poleg tega se pričakujejo druge spremembe v javnih politikah kulturne dediščine in upravljanja turizma, vključevanju turističnih storitev in vključevanju veččin kulturno-kreativne industrije z izgradnjo zmogljivosti, medkulturnimi dogodki, usposabljanjem in izobraževalnimi potmi, institucionalnimi informacijami in ozaveščanjem kampanje. Z drugimi besedami, ponujajo se novi integrirani tržno usmerjeni kulturno-kreativni turistični proizvodi, katerih namen je povečati privlačnost in konkurenčnost vključenih nadnacionalnih turističnih destinacij ter posledično pozitivne učinke na turistične ponudbe.

Vključene kulturne znamenitosti so: grad Acquaviva d'Aragona v mestu Nardò; Piova palača v Carpiju, grad Chlemoutsis v Andravidi - Killini, grad Gradina na Reki, trdnjava sv. Mihovila v Šibeniku, Štanjelski grad v Koprju, grad Podsmreka v Ivančni Gorici, staro podzemno mesto v Kukesu, staro mestno jedro in Grad kralja Nikolaja v Baru, trdnjavsko podzemlje v Trebinju.

Ivankine Spominčice

POTEK DEMENCE

Demenca nastane zaradi sprememb v možganih. Povzročijo jo lahko različne dolgotrajne ali napredujoče bolezni, ki uničijo možganske celice.

Demenca se kaže z motnjami spomina, mišljenja, orientacije, razumevanja, računskih zmožnosti, učnih sposobnosti ter govornega izražanja in presoje. Običajno jih spremlja zmanjšanje sposobnosti za obvladovanje čustev, socialnega vedenja ali motivacije.

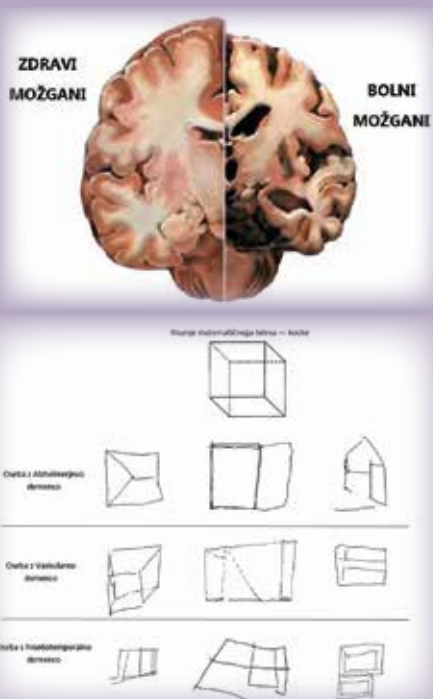
Alzheimerjeva bolezen je najpogostejši vzrok demence (50-60 % vseh demenc) in njena pogostnost s starostjo strmo narašča. Pogost vzrok demence so tudi možganske kapi.

Začetne spremembe pri osebah z razvijajočo se demenco se lahko kažejo z izgubo volje do dela ali drugih aktivnosti, ki so bile do tedaj zanje zanimive, dajejo občutek, da so se polenili. Ne kažejo več tolikšnega zanimanja za dogajanja v okolici ali za družabna srečanja. Prej resni in zadržani lahko postanejo nenavadno šegavi s pogostejšimi neustreznimi dovtipi, oslabljenim občutkom za okoliščine ali osebno nego.

Težave s spominom se običajno pojavijo zgodaj. Pogosteje pozabljajo imena ali založijo posamezne predmete. Pri starejših je pozabljanje pogosto, vendar niso vse spominske vrzeli znaki demence. Pri sicer zdravih starejših so posledica neuspešnega priklica vsebin, ki so bile uspešno zapomnjene, vendar se težave ne

stopnjujejo in tudi izraziteje ne zmanjšujejo uspešnosti starejšega človeka.

Običajno oseba z demenco uspešneje opiše doživljaja iz zgodnejših življenjskih obdobij, vendar pa je pri tem časovno zaporedje dogodkov neustrezno. Izrazitejše težave opazimo, ko naj bi se spomnil nedavnih dogodkov. Čeprav pravilno pove, kje je živel, delal, kdaj se je poročil ali pa brez težav navede rojstne datume otrok, se morda ne bo spomnil, kaj je pred pol ure

jedel za kosilo. Naloge, ki so jih prej z lahkoto opravili, kasneje zahtevajo od njih vse večje napore.

Z napredovanjem demence pa se ne zmanjšuje le sposobnost prerisovanja, temveč tudi sposobnost reševanja zahtevnejših in kasneje tudi enostavnejših nalog.

Pogosto kažejo ob opravljenih enostavnih nalogah pretirano zadovoljstvo. Ponavljajoče se, rutinske vsakodnevne aktivnosti lahko opravljajo uspešneje. Zaposlitev ali druge zahtevnejše aktivnosti postanejo zanje zelo obremenilne.

Zaradi stopnjevanja težav s spominom in upada ostalih sposobnosti se stopnjujejo napetost, obupnost ali občutki manjvrednosti. Z nadaljevanjem bolezni se zmanjšuje sposobnost razumevanja in presoje. Med pogovorom teže najdejo posamezne besede ali jih izpuščajo, težko sledijo dolgim zahtevnim pogovorom, teže dojamejo simbolno izražanje.

Ne morejo več samostojno urejati finančnih zadev ali samostojno potovati. Brez pomoči gredo le še do bližnje trgovine. Hitro zatavajo zaradi težav, ki jih imajo z orientacijo. Potrebujemo vedno več nadzora in tudi več spodbud pri aktivnostih, ki jih veselijo in jih še zmorejo.

Popuščati začnejo naučene socialne zavore, razkrivajo zaupne stvari, brezbržni so do napak in omejitev, zaradi katerih bi bili prej v zadregi. Posamezne osebnostne poteze lahko postanejo izrazitejše.

Svojce pogosto obtožujejo kraje za stvari, ki so jih založili in so nanje pozabili. Pregarjalne blodnje so lahko zelo izražene, vendar so le redko urejene v sistem blodenj. Ker se počutijo ogrožene, so osebe z demenco ob tem napete, nezaupljive, sumničave, jezne, izjemoma tudi fizično agresivne. Hitro se zjočejo ali razjezijo, vendar pa se tudi hitro umirijo, kot da se ne bi nič zgodilo. Nekateri pa ne pokažejo niti primernega veselja niti žalosti. Čeprav ne opazimo mimike, ki bi izrazila čustvovanje, lahko izrazijo ugodje ali nezadovoljstvo s posameznimi besedami, glasovi ali telesnimi gibi. Njihovi odzivi so nam morda nerazumljivi, vendar kažejo, da na omejen način še vedno zaznajo občutek toplote in varnosti, hkrati pa jih bega spreminjajoče se okolje. Topel nasmeh, stik z očmi, morda nežen dotik z roko ali objem preko rame na sporočajo, da so v skrbnih in prijateljskih rokah.

Kasneje ne prepoznajo niti najbližjih sorodnikov ali pa prepoznajo povsem neznane osebe kot znanke iz preteklosti. Pogovarjajo se z navideznimi osebami ali z lastno podobo, ki jo vidijo v ogledalu. Ne znajdejo se več niti v lastnem domu. Najpogosteje ne vedo pravičnega datuma, leta, kot tudi ne, kje se nahajajo.

Vedno potrebujejo stalen nadzor, ker lahko pustijo prižgan plin ali spijejo čistila, ki so jim dosegljiva, misleč, da so užitna. Nadzor je potreben tudi v nočnih urah, saj so pogosto nespečni. Čeprav je najprimernejše domače okolje, v katerem so preživeli večino življenja, je včasih potrebno poskrbeti za nastanitev v ustanovi, kjer lahko zanje ustrezno poskrbijo.

Naslednjič več o Programu "NEPOSREDNA POMOČ OSEBAM Z DEMENCO V LOKALNEM OKOLJU", ki ga sofinancira Republika Slovenija Ministrstvo za zdravje, ter o DRUŽABNIŠTVU.

Priprava: Anja Žitnik, Ivankine Spominčice
Vir: www.spomincice.si

POMEMBNO: Zgodnja diagnoza (v nujnih primerih pokličite **Enoto krizne intervencije na Univerzitetni psihiatrični kliniki Ljubljana** na številko: 01 587 49 00 ali številko za klic v sili: 112) je ključna, ker so zdravila najbolj učinkovita v začetnih fazah bolezni, hkrati pa pripomore k boljšemu soočanju z boleznijo tako osebe z demenco kot njihovih svojcev ter k izboljšanju kakovosti življenja. V večini primerov predpisana zdravila za demenco bolezni ne zdravijo, upočasnijo le njeno napredovanje. Zgodnje zdravljenje omogoča, da oseba z demenco ostane aktivna čim dlje časa in s tem tudi vključena v družbo.

SI ŽELITE DRUŽABNIKA?

Potrebujete razbremenitev? Nekoga, ki vam bo pomagal? Nekoga, ki se bo z vašim najdražjim družil, bral, igral družabne igre, hodil na sprehode ali izvajal druge prostočasne aktivnosti?

POSTANI DRUŽABNIK STAREJŠIM

Te veseli delo s starejšimi ljudmi? Bi del svojega dragocenega časa podaril starejši osebi in ji s tem polepšal dan?

Informacije: tel.: 031 670 337 (Anja) oz. mail naslov: ivankinespomincice@gmail.com

Franci Vidmar – strelski talent z izjemno zbirko priznanj

Vedno znova sem presenečen nad tem, koliko talentiranih športnikov premoremo v naših krajih. Ko že mislim, da ne poznam zgolj nekaterih mladih, ki se vsako leto pojavljajo na športni sceni, se vedno znova pojavi tudi kakšen član ali »veteran«, ki me navduši s svojimi uspehi in priznanji na državni in celo mednarodni ravni. Eden takšnih je Franci Vidmar, mož v zrelih letih, ki jih ne kaže, s celim kupom medalj in priznanj, ki jih je osvojil v strelstvu

in kar me je najbolj fasciniralo, na vsej svoji športni poti ni imel praktično nobenega pravega trenerja. Lahko bi mu rekel tudi samouk s »tisočermi« medaljami.

S strelstvom se je začel ukvarjati v 4. razredu OŠ. Svojo športno pot je seveda začel v domačem Strelskem društvu Jože Kovačič Šentvid pri Stični. Večinoma je streljal s serijsko zračno puško. Nekako pri 20-ih letih pa je prestopil v sosednje Strelsko društvo Sonja Vesel iz Ivančne Gorice.

Pomembnejši dosežki so se začeli vrstiti na začetku tega stoletja, ko je leta 2001 predsedal s puške na pištolo velikega kalibra. Leta 2002 je že nastopil na državnem prvenstvu, leto kasneje pa že postal državni prvak. Pravi, da je pomemben vpliv na njegovo tehniko streljanja in posledično tudi uspehe imel Boštjan Novak.

Leta 2005 je ponovno »zamenjal« orožje, saj ga je začela zanimati ostrostrelna puška velikega kalibra, s katero se strelja na 100, 200 in 300 metrov. Gre seveda za nekoliko specifično puško, s katero je med leti 2006 in 2012 postal večkratni državni prvak.

Leta 2012 se je ponovno vrnil v domače društvo Jože Kovačič. Leta 2018 je kot posameznik zmagal v 2. državni ligi z zračno pištolo, leta 2019 pa je bil z istim orožjem prav tako v 2. državni ligi drugi.

Franci pa ni bil aktiven samo v športnem streljanju, ampak je vzporedno od leta 2002 aktiven tudi na lovskih tekmovanjih kot član Lovske družine Šentvid pri Stični. Najprej je nastopal z malokalibrsko puško na 35 metrov iz štirih različnih položajev ter v streljanju na glinaste golobe. Dosegel je številne lepe uspehe na domačih tekmovanjih, v zadnjih letih pa tudi na mednarodnem nivoju. Tako je leta 2015 nastopil na Evropskem prvenstvu na Madžarskem in dosegel izvrstno 4. mesto v kombinaciji streljanja na glinaste golobe in lovske risanice. To sta dve po načinu streljanja precej različni disciplini, ki zahtevata različen pristop in sposobnosti, kar pomeni, da so redki strelci, ki so v obeh disciplinah dobri oz. odlični. Na evropskem prvenstvu je nato nastopil še leta 2017 na Pragerskem, kjer je osvojil 9. mesto in leto kasneje na Češkem, kjer je osvojil 7. mesto – obkraj prav tako v prej omenjeni kombinaciji.

Leta 2016 je bil tudi državni prvak v streljanju na t. i. bežečega merjasca, leta 2017 prav tako državni prvak v disciplini lovska risanica, uspeh pa je ponovil tudi leta 2018. Leta 2019 je bil drugi na državnem prvenstvu v streljanju na glinaste golobe, leta 2020 pa veteranski državni prvak v kombinaciji in tretji med člani v isti disciplini. Torej res zavidanja vredni rezultati in uspehi.

Franci pa ni aktiven le kot strelec, ampak tudi kot funkcionar. Je namreč predsednik Komisije za strelstvo in lovsko orožje pri Zvezi lovskih druženj Zasavja ter tudi aktualni predsednik Lovske družine Šentvid pri Stični.

Iskrene čestitke ter veliko veselja in uspehov pri svojem delu še naprej!

Simon Bregar

DA OLAJŠAMO TO TEŽKO OBDOBJE...

Spominčica nudi pomoč in podporo pri demenci preko svetovalnega telefona

vsak dan med 8. in 22. uro.

059 305 555

DODATNA STROKOVNA PODPORA:

- Nevrolog: prof. dr. Zvezdan Pirtošek**
četrtek med 18. in 19. uro in
petek med 17. in 18. uro
- Nevrologinja: doc. dr. Milica Gregorič Kramberger**
sreda in četrtek med 17. in 18. uro
- Pravnik: Blaž Kovač, pravnik - Amnesty International**
1. ponedeljek v mesecu med 9. in 10. uro
- Psihiatrinja: asis. dr. Polona Rus Prelog**
torek med 17. in 18. uro
- Psihologinja: uni. dipl. psih. Jelka Verbič**
sreda in petek med 13. in 17. uro
- Psihologinja: mag. psih. Anita Amon**
četrtek med 13. in 22. uro
- Socialna delavka iz CSD: Simona Rihter**
1. ponedeljek v mesecu med 17. in 18. uro
- Medicinska sestra: Nadja Kapelj Žmak**
ponedeljek in torek med 13. in 17. uro

Spomincica
ALZHEIMER SLOVENIJA

Projekt sofinancirata: Evropska unija in Socialnega sklada in Republika Slovenija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad
za regionalni razvoj

Prešernov dan na OŠ Stična

V petek, 5. februarja 2021, je na OŠ Stična potekala prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika. V zadnjem letu je vse drugače, tako je bila tudi proslava drugačna in je potekala virtualno.

V pogovorno oddajo je voditeljica povabila dva velikana slovenske kulture, romantika dr. Franceta Prešerna in realista Josipa Jurčiča. Čeprav 8. februarja obeležujemo Prešernov dan, je bila tokratna prireditev posvečena Josipu Jurčiču. Letos mineva 140 let od njegove smrti, 160 let od nastanka njegove prve pripovedke z naslovom Pripovedka o beli kači, zato je letošnje leto slovenska vlada proglasila za Jurčičevo leto.

V oddaji smo izvedeli veliko zanimivega o življenju in delih dolnega rojaka. Učenke in učenci matične šole ter vseh podružnic so pokazali veliko talentov. V povezavi s pogovorom med voditeljico in obema gostoma so pripravili vrsto prispevkov, ki so se dotikali naslednjih tematik/del: Jurčičevo šolanje, Pripovedka o beli kači, Spomini na deda, Jurij Kozjak, slovenski janičar, Deseti brat, Kako je Krjavci s hudičem opravil, Kozlovska sodba v Višnji Gori, Sosedov sin, Jurčičeva pot, ljudski običaji.

Svečani govornik je bil ravnatelj Marjan Potokar, ki se je dotaknil današnjega časa v povezavi s kulturo. Tako je spregovoril o spremeni- nja- oči se kulturi družbe, na katero močno vpliva hiter razvoj tehnologije. Le-ta prinaša ugodje, a za seboj pušča posledice. Pomembna je vsebina, ne blišč. Opomnil je, da praznik obeležujemo zaradi velikih kulturnih osebnosti v preteklosti, ki so nam skozi svoja dela omogočali razmišljanje in kritične poglede na svet. In prav misel ozavestimo razmišljanje je bila letos dodana v zbirko misli v Rastoči knjigi.

Spoznali smo tudi letošnje Prešernove nagrajenke, ki so s svojim dolgoletnim delom bogatile utrip OŠ Stična, to so Maja Sever, Darja Strah in Nataša Rebec Lukšič.

Maja Sever je vzgojiteljica na PŠ Muljava, kjer poučuje 1. razred. Poleg poučevanja že vrsto let vodi otroški pevski zbor, s katerim nastopajo na najrazličnejših prireditvah v okviru šole, občine ali revijah. Obenem je tudi pobudnica ohranjanja Šolskega muzeja na Muljavi, kjer

se pogostokrat »prelevi« v strogo učiteljico Rozalijo in otroke uči bogate kulturne dediščine. Zelo rada pomaga, veliko ji pomenijo tradicionalne vrednote.

Darja Strah je profesorica matematike in vodja PŠ Zagradec. Veliko let je bila vodja aktiva matematikov, aktivno pa sodeluje kot mentorica ali organizatorka matematičnih tekmovanj (logika, razvedrilna matematika, Kenguru). V času šolanja na daljavo se je zelo angažirala pri usvajanju novih spletnih znanj, ki

jih je z veseljem delila tudi med sodelavci. V zelo velik izziv pa ji je tudi priprava urnika za največjo šolo v Sloveniji. Je dosledna, zanesljiva, srčna.

Nataša Rebec Lukšič je profesorica geografije in slovenščine na PŠ Za-

gradec, obenem pa poučuje tudi izbirna predmeta šolsko novinarstvo in literarni klub. Je urednica šolskega časopisa Deteljica na PŠ Zagradec. Učence seznanja z novinarstvom v praksi, hkrati pa je tudi mentorica in organizatorka projekta Spoznavajmo dežele, ki na šolo privabi veliko zanimivih gostov. Konec leta 2020 je izšel njen knjižni prvenec Ljubezen na tehtnici.

Nagrajenih pa je bilo tudi 21 devotošolcev, ki so se več let dokazovali na šolskem kulturnem področju in so prejeli Male šolske Prešernove nagrade.

Prireditev si lahko ogledate na spletni strani OŠ Stična ter spletni strani Občine Ivančna Gorica.

Jaka Keše

Teden pisanja z roko na OŠ Stična

Vsak izmed nas ima svojo pisavo, ki je posebna in unikatna – nihče nima takšne. Iz naše pisave bi strokovnjaki lahko razbrali marsikaj o nas. V zadnjem času računalniška miška vse bolj izpodriva pisanje z roko. Besedna zveza »pametni pišejo« še kako drži. Pisanje z roko je najbolj enostaven način beleženja informacij in ima številne prednosti: s pisanjem izboljšujemo kakovost svoje pisave, svoj spomin, v možganih pa je aktiviranih več centrov. Skratka – pisanje z roko zaposluje naše mozgane!

V Tednu pisanja z roko, ki je letos potekal od 18. do 22. januarja 2021, smo učence OŠ Stična ozaveščali o pomenu pisanja z roko. Učenci so v okviru razredne ure spoznavali prednosti pisanja z roko, odzvali pa so se tudi na različne aktivnosti, ki so bile zanje pripravljene v spletni učilnici. Preiskovali so pisave, se podpisovali na različne načine, pisali različne oblike pisem, izvajali grafomotorične vaje, izdelovali beležke, ustvarjali pri likovni umetnosti, pisali lepe misli itd. Tudi učitelji so bili ustvarjalni in napisali nekaj pesmi. Preko pisma sta učence nagovorila tudi pevka Nina Pušlar in župan Dušan Strnad.

V sodelovanju s šolsko knjižnico je v četrtek, 21. 1. 2021, preko aplikacije Teams potekalo tudi literarno srečanje z učiteljico Natašo Rebec Lukšič ob izidu njenega literarnega prvenca, najstniškega romana, z naslovom Ljubezen na tehtnici. Srečanja se je udeležilo več kot 30 učencev predmetne stopnje in nekaj učiteljev.

Sabina Miklavčič, OŠ Stična

Spodbujene učence in učenci
Osnovne šole Stična!

Sodobna tehnologija delalje bolj izpodriva pisanje z roko. Tako na poslovanje kot tudi na zasebno življenje. Tako na prihodnosti, ko lahko pismo z roko, zelo redke. Vseeno se nujno potruditi in izboljšati našo prihodnost, da primamo za prihodnost ali, meni se pravi, ljube, našim otrokom in napisati celotno pismo, sporočilo ali pa karotni znamenek z roko.

Ob poplavi elektronskih sporočil, ki jih našemuvsu preferiramo, se pravi, karverlin pisma, sloge ali pa sporočila napisane z roko. To namoč pomeni, da se je posiljatelj to pravi potrudil in mi za ta način dal vedeti, da ona ni osemno zame in za vsebino, ki mi jo želi sporočiti.

Na teh zahtevnih časih epidemije je delo bolj to pravi zahtevno. Zavračanje se nam za tudi, ki ga nlogate o lastno znanje in nam vsem skupaj želimo, da bi se čim prej vrnili v dolgo hlozi in običajni način življenja.

Naša župan. Dušan Strnad

Obvestilo za starše predšolskih otrok

Vrtec Ivančna Gorica obvešča vse starše predšolskih otrok, da zbira prijave za vpis otrok v vrtec za šolsko leto 2021/2022, do vključno 30. aprila 2021.

Vloga za vpis otroka v vrtec je objavljena na spletni strani Vrtca Ivančna Gorica na povezavi <https://vrtec-igorica.si/vpis-in-izpis/>.

Izpolnjeno vlogo starši lahko oddajo po pošti na naslov: VRTEC IVANČNA GORICA, Cesta občine Hirschaid 6, Ivančna Gorica ali skenirano na e – naslov: vig.svetovalno-delo@guest.arnes.si ali osebno v poštni nabiralnik matičnega vrtca, Vrtec Marjetica v Ivančni Gorici.

Vsi vlagatelji bodo o sprejemu ali odklonu otroka v vrtec obveščeni pisno v zakonitem roku, predvidoma do konca meseca maja 2021.

Sprejeti otroci bodo v vrtec vpisani s 1. septembrom 2021.

Vrtec Ivančna Gorica

Nenavaden informativni dan

Letos smo na Srednji šoli Josipa Jurčiča Ivančna Gorica 12. in 13. februarja izvedli prva informativna dneva »na daljavo«. Vsa leta doslej je bila ob informativnih dneh šola polna obiskovalcev in ustvarjalnega vrvenja, letos pa pusta in prazna. Odprli smo spletno povezavo do šolske (ravnateljve) virtualne sobe in čakali na klike obiskovalcev. Bili smo dobro pripravljeni, a negotovi, saj do zadnjega trenutka nismo vedeli, koliko devetošolcev, ki se v letošnjem letu vpisujejo v prvi letnik srednje šole, nas bo našlo.

Z veseljem poročamo, da smo imeli odličan obisk. V vsaki od treh ponovitev video informativnega dneva se nam je pridružilo več kot 40 obiskovalcev, ki smo jim najprej predstavili šolo na splošno. Po pol ure smo jih razdelili v dve novi sobi, kjer so jih profesorji in dijaki podrobno seznanili z gimnazijskim programom in programom ekonomski tehnik, ki ju izvajamo na naši šoli. Predstavili smo jim predmetnike, zahtevnost programa, število vpisnih mest in pogoje za vpis ter odgovarjali na njihova vprašanja.

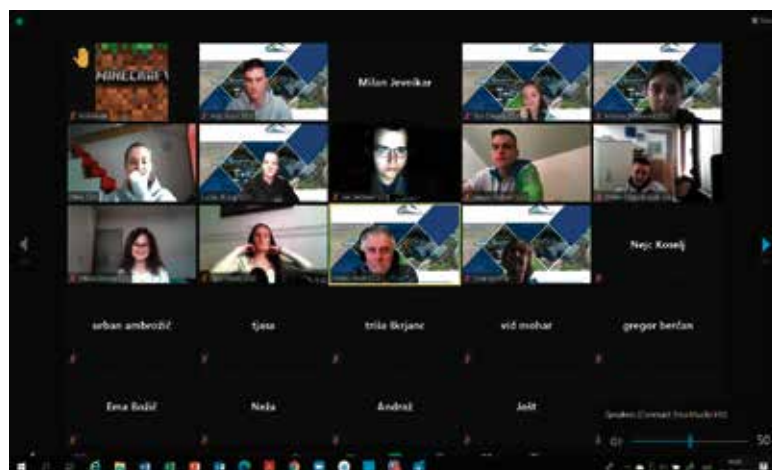
V zadnjem delu video informativnega dneva smo obiskovalcem odprli še tri nove informativne sobe. V prvi smo ponudili pogovor z našimi dijaki brez profesorjev. Soba je v odzivih požela vse pohvale obiskovalcev, saj je neposreden pogovor z dijaki vedno najbolj prepričljiv za realno predstavitev šole. V drugi sobi smo delili informacije o kroških in dejavnostih ob šoli. Pokazali smo tudi del bogate ustvarjalnosti in dosežkov naših dijakov. Tudi tu so bili obiskovalci navdušeni. V tretji sobi pa je svetovalna delavka z obiskovalci delila naše bogate izkušnje in uspehe pri delu z dijaki, ki potrebujejo poseben pristop, osebne izobraževalne načrte zaradi svojega športnega ali kulturnega udejstvovanja poleg šole ali odločbe o usmeritvi. Vsi naši dijaki, ki imajo osebne izobraževalne načrte, so doslej uspešno zaključili šolo. Upamo, da je to vse, ki se vpisujejo na našo šolo, imajo odločbe, so zaznamovani z dolgotrajno boleznijo, ali pa so aktivni športniki, kulturniki, prepričalo, da se pri nas nimajo česa bati ...

Vse obiskovalce smo prosili, da naj izpolnijo spletno anketo, iz katere

šole prihajajo in kateri program jih zanima ter kakšno namero glede vpisa k nam imajo. Anketo je izpolnilo 113 obiskovalcev od približno 130 prisotnih. Njihovi odgovori nam pokažejo, da prihajajo iz vseh osnovnih šol, ki so naše naravno zaledje, nekaj pa tudi od dlje, iz Škofljice, Ljubljane, Žužemberka ... Med njimi je bilo 75 % devetošolcev (80), ostali so bili osmošolci. 90 obiskovalcev se je zanimalo samo za gimnazijo, 15 samo za program ekonomski tehnik, 3 pa za oba programa.

Vse vsebine, ki smo jih predstavili na informativnem dnevu, so še vedno dostopne na naši spletni strani www.ssji.si pod naslovom Video informativni dan.

Na vprašanja obiskovalcev, če bo na naši šoli morda omejitev vpisa in kakšen osnovnošolski učni uspeh zagotavlja uspešno delo na naši šoli, smo jim lahko z veseljem odgovorili, da omejitev praktično nismo imeli doslej nikoli, letos pa je to skoraj nemogoče, saj vpisujemo 3 oddelke gimnazije (84–94 novincev) in en oddelok ekonomskega tehnika (28–30 novincev). Prav tako smo jim s ponosom

Slika enega izmed zaslonov preko katerega so bodoči srednješolci sodelovali na informativnem dnevu na daljavo

povedali, da pri nas uspešno napredujejo vsi dijaki, ki pridejo k nam v gimnazijo s prav dobrim ali odličnim uspehom. V programu ekonomski tehnik pa je dovolj že dober, včasih celo zadosten uspeh iz osnovne šole. Če imajo dijaki le dovolj volje in vneme za učenje ter sodelovanje z učitelji, so uspešni. Dokaz za to je naš vsakoletni učni uspeh, ki je nad 95 %, zadnje leto celo 99,6 %. Najpomembneje pa je, da ob zaključku šolanja praktično vsi opravijo tudi maturo! Mnogi maturanti, kar 99 doslej, jo

je opravilo celo s pohvalo, kar dokazuje, da je naša šola res odlična. Upamo, da so ti in še mnogi drugi podatki prepričali večino naših obiskovalcev, da bodo do 2. aprila oddali prijavo na Jurčiča in se potem v juniju tudi vpisali k nam. Zato kar korajžno! Z veseljem vas pričakujemo, dragi devetošolci. Pridite, spoznajte nas in se prepričajte o vsem lepem in dobrem, kar ste slišali o nas!

Milan Jevnikar,
ravnatelj SŠJ

ŠK GROŠ tudi v februarju ni počival

Čas neustavljivo hiti naprej in v tem slabem letu trajanja epidemije smo se dodobra naučili rokovati z »online« sceno.

Tako smo v zbirko dogodkov nazivali še en dogodek, ki je nastal v sodelovanju s Knjižnico Ivančna Gorica. Med 4. in 5. februarjem sta, v okviru projekta Srečava se v knjižnici, potekala dva sklopa predavanj z naslovom Kako napisati scenarij in moderirati dogodek, ki ju je vodila pisateljica in predavateljica Stanka Hrastelj. V upanju, da bodo kmalu zaživele tudi odrske deske, pa je bila v začetku marca organizirana Svetloba na odru: Delavnica gledališke luči, pri kateri smo spoznavali tehnike in oblikovanje odrske svetlobe.

Poleg izobraževalnih dogodkov pa skrbimo tudi za dvig pozitivne energije. S tem namenom se je 26. februarja odvijal Stand up večer: Še zadnjič od doma, ki je bil organiziran v sodelovanju z mladinskimi klubi s celotne osrednjeslovenske regije. Večera smeha in humorja je potekal v družbi Martine Ipše, Boštjana Gorenca – Pižame, Saša Stareta in Aleša Novaka.

Med pripravljanjem vseh izobraževalnih dogodkov nismo pozabili tudi na svoje maturante, ki jim želimo čim bolj uspešno in lažje učenje. Zanje, skupaj z Razturi na maturi, po znižani ceni ponujamo: video razlage snovi ter vaje in razlage rešitev za glavne maturitetne predmete, zapiske za ustni del in še in še.

Vabimo vas tudi k sodelovanju k pripravi Groševega glasila. Ideja o tem je bila med nami prisotna že kar nekaj časa, v letu 2021 pa smo se odločili, da jo realiziramo. Študentski klub pripravlja svoje glasilo, ki bo predvidoma izšlo spomladi, je namenjeno vsemu, s čimer se ukvarjamo študentje in dijaki. Zato vabimo vse člane, da delite svoje članke, kratke zgodbe, fotografije, poezijo, revizije, razmišljanja, strokovna besedila ali še kaj drugega, kar bi želeli dati v glasilo. Vse prispevke zbiramo na glasilo@klub-gros.com, do petka, 19. 3. 2021.

Uradne ure se pa se po več mesecih vračajo v normalno delovanje z rahlo spremenjenimi termini izvajanja. V Grosuplju bodo uradne ure potekale ob ponedeljkih, sredah in petkih med 18. in 20. uro, v Ivančni Gorici se bodo izvajale zgolj ob torkih, med 18. in 20. uro, v Dobropolju pa bodo uradne ure potekale po predhodnem dogovoru. Več informacij o prihajajočih dogodkih in delovanju kluba najdete na spletnih omrežjih, zato vas lepo povabimo k spremljanju objav na našem Facebooku in Instagramu ter spletni strani www.klub-gros.si.

Groševcu ni nikoli dolgčas!

Tjaša Bregar, ŠK GROŠ

Možganski fitnes za vašega otroka

Preteklo leto spopadanja z epidemijo je osvetlilo dodano vrednost izobraževanja in obšolskih dejavnosti. Leto, ki je bilo v marsičem prelomno in neponovljivo, si bodo najmlajši in njihovi starši zapomnili predvsem po pomanjkanju aktivnosti, ki bi zadovoljile otrokove telesne in miselne potrebe. V prihodnjem šolskem letu se zato pričakuje povečan vpis v mnogo obšolskih dejavnosti, a pri izbiri le-teh je treba premisliti, katera bo otroku dala največ. Ne le za tisti dan ali teden, ampak za vse življenje.

Nepogrešljiva popotnica za življenje

Zagotovo ste že slišali za to, da naj bi poslušanje klasične glasbe med nosečnostjo pozitivno vplivalo na otroka. Trditev sicer ni znanstveno dokazana, a bi ji lahko verjeli, če vemo, da lahko med poslušanjem glasbe zaznamo precej širšo mentalno aktivnost kot na primer med branjem ali reševanjem matematičnih nalog. Prava zabava pa se začne med igranjem inštrumenta, ko naj bi se v možganih posameznika dogajal pravi ognjemet. Prva iskrica k ognjemetu se zaneti že v otroštvu, s prvimi obiski glasbene šole. V času, ko na vzgojo otrok vplivajo najrazličnejši dejavniki iz okolice, je

dobrodošlo odkritje znanstvenikov, da jim ravno učenje inštrumenta ponuja najbolj optimalen razvoj možganov.

»Kot učitelj saksofona in klarineta vsak dan delam z mladimi, ki svoj prosti čas namenjajo učenju novega in odkrivanju glasbe, in pri tem opažam očitne pozitivne učinke na njihov razvoj, kot so izboljšava fine motorike, samodiscipline in delovnih navad,« izpostavlja Jaka Ahačevčič, učitelj v Glasbeni šoli Grosuplje.

Glasba je pomemben del socialnega, kognitivnega in psihomotoričnega razvoja otrok

Poslušanje glasbe možgane zaposli s kar nekaj aktivnostmi, za izvajanje glasbe pa lahko trdimo, da je pravi fitnes za možgane. Igranje inštrumenta aktivira praktično vsa območja možganov hkrati, še posebej vizualnega, slušnega in motoričnega. Podobno kot pri drugih discipliniranih in strukturiranih dejavnostih tudi organizirana vaja igranja glasbe okrepi številne možganske funkcije. Izvajanje glasbe zahteva tudi jezikovno in matematično preciznost, pri katerih je bolj vpletena leva možganska polovica, medtem ko desna polovica blesti pri nena-

vadnih in ustvarjalnih vsebinah. Glede na raziskave je za glasbenike značilno, da probleme rešujejo bolj učinkovito in ustvarjalno, tako v poklicnem okolju kot tudi na socialnem področju.

Otrok, ki igra inštrument, se nauči sledenja cilju, usmerjanja in vzdrževanja pozornosti in hitrega odzivanja na spremembe ritma in načina igranja. Za vse to so zadoščene izvršilne funkcije in kognitivni procesi v naših možganih, ki vključujejo reševanje problemov, postavljanje ciljev ter odzivno in prilagodljivo mišljenje.

Glasbena šola, ki je več kot le to

Z vpisom otroka v glasbeno šolo ga nevede vpišete v šolo za življenje. V procesu glasbenega izobraževanja bo deloval v okolju, kjer je glavna vrednota trud, naučil se bo potrpežljivosti in cenil rezultate, ki jih prineseta vztrajnost in trdo delo. Danes, ko so otroci vajeni, da se vse zgodi takoj, je to neprecenljiva izkušnja. Glasbena šola otroka, skozi nastopanje na domačih in tujih nastopih in tekmovanjih, nauči tudi javnega nastopanja, kar je dobrodošla vrlina tako v času šolanja kot kasneje v življenju.

Glasbeno izobraževanje otrokom nudi edinstvene koristi, neprimerljive z drugimi obšolskimi aktivnostmi. To vedo tudi otroci, ki obiskujejo pri nas delujočo Glasbeno šolo Grosuplje. Že skoraj 50 let otrokom nudijo kakovostno, strokovno in prijazno glasbeno izobraževanje, v mesecu maju pa bodo medse ponovno vabili nadobudne učence, ki si želijo popestriti vsakdan z možganskim fitnesom. Več informacij bo znanih v prihodnjih mesecih na www.gsg.si

Nina Kaufman,
Glasbena šola Grosuplje

Nastop trobilnega oddelka GŠ Grosuplje (Foto: Robert Petrič)

Kratke iz Knjižnice Ivančna Gorica

Knjižnica Ivančna Gorica, Ul. II. Grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
01/78 78 121, 01/78 69 802, 051 236 436
sikovancna@gro.sik.si, www.gro.sik.si
FB Knjižnica Ivančna Gorica
Vodja knjižnice: Ksenija Medved
031 707 978
Biblos

ZAČASNI OBRATOVALNI ČAS knjižnice je v ponedeljek, torek, sredo in petek: od 9. do 18. ure, v četrtek: od 11. do 18. ure, ob sobotah med 8. in 13. uro.

JURČIČEV ROJSTNI DAN bomo praznovali z ustvarjalnostjo mladih. Ne pozabimo, da je bil Jurčič star komaj 37 let, ko je umrl, da je prvo pripovedko objavil v četrtem razredu, povest Jurij Kozjak komaj v sedmem razredu in prvi slovenski roman, star 22 let. Mladi imajo kaj povedati tudi danes, zato smo jim dali prostor preko projekta »Srečava se v knjižnici«.

MLADE ŠE VEDNO VABIMO, da se nam oglasite na številko 031 707 978, če si želite sodelovanja s knjižnico v smislu, da pokažete kake svoje umetniške talente. Na dveh izobraževanjih za pisanje scenarija in vodenje dogodkov s pisateljico in moderatorko Stanko Hrastelj je bilo kar 30 mladih, z nekaterimi že snujemo dva nova dogodka, prvi je odprtje razstave Kristine Klemenčič, drugi pa srečanje s piscem knjige o teku (filozofski pogled nanj) Lucijanom Zalokarjem. Vse to bo na daljavo, med procesom. Ko se v okviru dovoljenega srečujemo, pa se med nami le dogaja prava kemija.

SLEDITE NAM NA »FB KNJIŽNICA IVANČNA GORICA«, tako boste najbolje informirani o vseh aktualnostih, spremembah, tudi o koristnih povezavah na naši spletni strani. Poiščite tam tudi videoizdelek našega praktikanta Martina Kastelica. Z izvršnim asistentom Jonom Vinškom sta vsem nam na simpatičen približala, kako poteka pot knjige oz. izposoje v času korone. Zahvale in pohvale za take dijake SŠ Josipa Jurčiča.

PRIPRAVIMO VAM UČNO GRADIVO O JURČIČU za učitelje in učence, pa tudi za vse vas, saj smo vendar Jurčičevi najbližji dediči. Poleg knjig iz domoznanske zbirke vam nudimo še informacije o dodatnih virih. Preko spleta boste našli tudi knjižno gradivo, njegove knjige so na aplikaciji Biblos (morate pa biti za branje vpisani v našo knjižnico), na portalu DLib, Kamra tudi slikovno gradivo itd.

Naša vodja projekta »Zeleni bralec« Petra Volkar se je takole javljala v razrede z bralno in knjižnično vzgojo. Tudi iz drugih kotičkov po knjižnici so brnele povezave knjižničarjev, slike in besede potovale do vas. Maruša Pušnik je vzgajala nove kamiljekarje, vam pošiljala pravljice in za vse to bila povabljen na Festival, na kar smo izredno ponosni. Z Anito Globokar sta pripravljena na izvajanje knjižne in knjižnične vzgoje, le pokličite nas za datum, uro. Kolega Roman Rozina kot skrbnik domoznanske zbirke, skrbi za promocijo domačih avtorjev in knjig, predvsem z bralno značko »Beremo domače«, na šolah uporabljajo gradivo o spletnih pasteh naše mlade sodelavke Maše Mlakar, s kolegico Janjo Ambrožič sva na prireditvah, izobraževanjih, povezovanju s skupnostjo. Zato, poiščite nas, če vas še nismo našli, tu smo za vas. Vsi smo še vedno vaši, predvsem na izposoji, trenutno tudi s knjigami o obrezovanju, sajenju, teku, preživljanju v naravi, z ljubezenskimi zgodbami in vsem, kar krasi pomlad.

Vaša ekipa.

Srečava se v knjižnici

Razstava Kristine Klemenčič

Knjižnica Ivančna Gorica je ob rojstnem dnevu Josipa Jurčiča odprla ulično razstavo Kristine Klemenčič z naslovom Staroverec, ne pogan, ki si jo na okenskih steklih knjižnice lahko ogledate vse do 15. aprila. Otvoritveni dogodek smo zaradi epidemije posneli. Ogledate si ga lahko na televiziji Vaš kanal, in sicer v četrtek, 4. marca 2021, ob 20. uri, pozneje bo dostopen v arhivu te televizije, na Facebookovi strani Študentskega kluba Groš in Facebookovi strani Knjižnice Ivančna Gorica.

Kristina Klemenčič prihaja z Glogovice in je dijakinja četrtega letnika Srednje šole za oblikovanje in fotografijo. Že v osnovni šoli, ki jo je obiskovala v Šentvidu pri Stični, se je začela likovno izražati, pri čemer jo je usmerjala mentorica Jelka Rojec. Ukvarja se s fotografijo, slika, kipari, obnavlja predmete. Študij želi nadaljevati na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, smer konserviranje in restavriranje.

Na razstavi Staroverec, ne pogan se predstavlja z upodobitvijo različnih fantastičnih podob, bogov, vil, boginj, škratov, atributov smrti, narave, vidimo lahko čaščenje ženskega telesa, življenjskega ciklusa ipd. Ob njeni razstavi je diplomirana umetnostna zgodovinarica Simona Zorko med drugim zapisala, da je njeno risarsko ustvarjanje dragoceno predvsem z vidika ohranjanja in razvijanja likovnih problemov, pa tudi zaradi umetnostno zgodovinske linije v izpopolnjevanju veščine, ki je v vseprisotnosti digitalnih podob in virtualnega sveta še posebej pomembna.

Odprtje razstave je dopolnil domači rock band Ingrid Schüller, ki je pod taktirko umetniške videoprodukcije Aljaža Celarca in Eve Pavlič Seifert posnel dve skladbi.

Janja Ambrožič, Knjižnica Ivančna Gorica

Vesna, slovanska boginja pomlad

TV ODDAJA »BEREMO Z JURČIČEM« na Televiziji Vaš kanal je oz. bo v Jurčičevem letu vsak prvi in tretji ponedeljek s ponovitvami, še najhitreje pa boste našli vse oddaje o njem v arhivu pod rubriko »Iz sveta kulture«. Ogledali ste si lahko že dve, in sicer o tem, kako začeti s spoznavanjem Jurčiča in o njegovem romanu Deseti brat. Tretja bo v ponedeljek, 1. marca, spregovorili bomo o njegovem liku. Tudi to, petminutno gradivo je mogoče uporabljati med poukom.

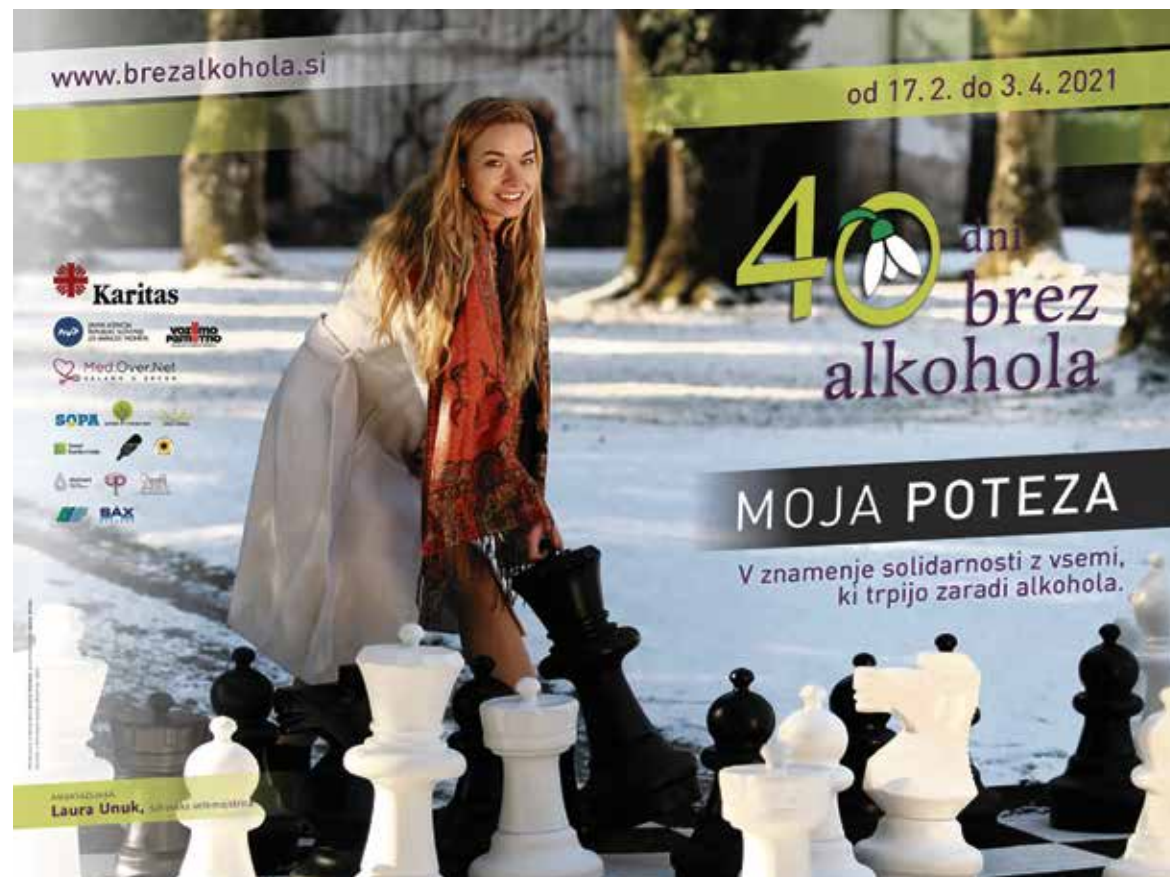
PRENOVILI SMO SPLETNO STRAN, še vedno na istem naslovu www.gro.sik.si. Prilagojena je zahtevam oseb s posebnimi potrebami. Ena od novjših storitev za denimo slepe, starejše osebe ali zaposlene, je tudi poslušanje knjig, ki so dostopne na <https://www.audibook.si/>.

PRIDITE IN PODALJŠAJTE ČLANSTVO, pred potekom vas vabimo

zato, ker nam je korona zmedla občutek za čas in zato, da vam in nam ne bo potrebno čez birokratsko ponavljanje osebnih podatkov. Podaljšamo in se družimo še naprej ob knjigi in s knjigo. **ŽAŽIVEL JE SPLETNI BRALNI KLUB S PARAPLEGIKI LJUBLJANSKE POKRAJINE**, v kateri so mnogi naši občani, zato še posebej vabimo vse vas. Prvo srečanje smo imeli 9. februarja, če se želite pridružiti, napišite sporočilo

na telefonsko številko 031 707 978, da vam pošljemo povezavo. Dobrodošel je vsak, ne le paraplegiki, saj ne izključujemo gibalno neoviranih (malo zares in malo za hec). Ob knjigah vsi steoptipi o nas še do konca izginijo. Naslednje srečanje imamo 9. marca, beremo pa za začetek trivialno knjigo (ne slabo) Beneški violinist. Opogumite se!

Ksenija Medved, vodja knjižnice

Josip Jurčič - novinar, urednik, politični mislec

Piše: dr. Mihael Glavan

1. del: Javna beseda za vsakdanji kruh

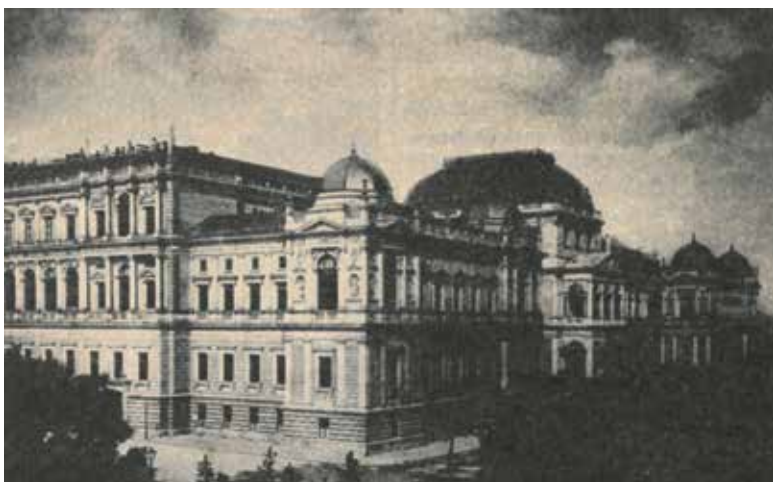
Poklon pisatelju

Noben slovenski pisatelj se ni tako do-cela vrasel v slovensko dušo kakor naš Jurčič. Pred njim smo Slovenci sicer že imeli nekaj nabožne, vzgojne in pika-reksne romantične proze, toda pravo umetniško pripoved nam je ustvaril šele on. Zato smo Dolenjci, še posebej Muljavci, a tudi drugi prebivalci naše občine, nadvse ponosni na našega pisatelja. Njegove črtice, povesti in romani nas spremljajo od osnovno-šolskih beril, ljubiteljske uprizoritve Desetega brata, Jurija Kozjaka, Domna in drugih Jurčičevih del že desetletja polnijo vrtačo okrog njegove domačije v poletnih večerih.

Tako se zdi, da o Jurčiču vemo že vse, kar je mogoče vedeti, saj živi z nami iz roda v rod. Njegova rojstna hiša pri-vablja zmeraj nove skupine mladih, po njem se imenujejo šole, priznanja, nagrade, ulice in trgi, pohodne poti in druge javne zadeve. Pa vendarle to ne drži. Še marsičesa o Jurčiču ne vemo ali pa smo že pozabili. Najbolj pozabljeno je njegovo časnikarsko in politično delo, čeprav je vsako leto omenjeno ob podelitvi novinarske na-grade. Celo natančna biografija Josipa Jurčiča še ni bila izdelana in natisnje-na. Čeprav je umrl komaj sedemin-tridesetleten, kar si danes komaj še lahko predstavljamo, je bilo njegovo življenje izjemno dinamično, njegovo pisateljsko in novinarsko delo pa tako javno izpostavljeno, da terja in zasluži podrobno vsaj pregledno spominsko obdelavo ob 140. obletnici njegove smrti.

Iskanje prostora na soncu

Po uspešno opravljeni maturi se je kmalu po svoji polnoletnosti jeseni 1865 pogumno odpravil na Dunaj, da bi študiral klasično jezikoslovje in sla-vistiko. Čeprav je imel za seboj že lepo vrsto objavljenih leposlovnih del (Spo-

Dunajska univerza v Jurčičevem času

Spominska plošča na hiši v Mari-boru, Slomškov trg 5, vzdana leta 1968 ob 100. obletnici začetka izha-janja Slovenskega naroda (Iz zbirke Primoža Premzla)

mini na deda, Jesenska noč med slo-venskimi polharji, Jurij Kozjak, Domen, Tihotapec, Jurij Kobila, Vrban Smuko-va ženitev in še kaj), so mu skromni honorarji, ki jih je zanje prejemal, hitro odtekali, zato je na dragem cesarskem Dunaju po pričevanju dve leti mlajšega prijatelja in sodelavca Frana Levca lah-ko bival le v skromnih vlažnih luknjah

Hiša, v kateri je bilo prvo uredništvo Slovenskega naroda v Mariboru (Iz zbirke Primoža Premzla)

in dokaj uborno životaril. Prvo šolsko leto se je nekako pretolkel in se pole-ti 1866 vrnil na počitnice domov na Muljavo. Takrat je prijatelju Levcu, ki še ni okusil Dunaja, potožil, da se boji za svoje zdravje in pamet in črnogle-do ocenjuje svojo prihodnost. Pomislil je celo, da bi prestopil na bogoslovni študij, kjer so imeli študentje vso oskr-bo. Tudi naslednje leto, ko se mu je na Dunaju že pridružil Levce, Jurčiču ni šlo dosti bolje, a je vendarle vztrajal.

Tudi njegov drugi prijatelj, desetletje starejši Josip Vošnjak, ki je bil iz pre-možne usnjarske družine v Šoštanju in v tistem času že zdravnik in specialist kirurg, je v svojih spominih pisal, kako se Jurčiču na Dunaju slabo godilo: »Od doma, od revnih malih kmetovalcev ni dobival nobene podpore; živil se je s spisovanjem za Janežičev Glasnik in Mohorjevo družbo. Bili so dnevi, ko nič gorkega ali sploh ničesar ni zaužil. Pra-vil mi je večkrat o teh žalostnih dnevih silne bede, ko še skorje suhega kruha ni imel, da bi si glad utešil. Nekega dne se je ves oslabljen ulegel na zofo in se sam nad seboj razjokal, smrti si želeč.« Kljub temu je neumorno snoval svo-ja literarna dela in se tudi dejavno udeleževal študentskega in tudi širše intelektualnega družbenega življenja na Dunaju. To je bilo tedaj tudi naše glavno mesto, v katerem se je zbiral cvetober slovenskih študentov in mla-dih izobražencev, ki so imeli tudi svoje literarno društvo Sava, v katerem so se kalili ne samo leposlovno in kulturno, ampak tudi politično. Tam so se trdno povezali trije liberalno misleči mlado-slovenci: Fran Levstik, Josip Stritar in Josip Jurčič, ob njih pa še vrsta drugih: Fran Levce, Fran Celestin, Jože Ogrinec idr.

Kljub intenzivnemu leposlovnemu ustvarjanju v letih 1866–1868, ko je ustvaril nekaj svojih najboljših del, med njimi Desetega brata, Sosedove-ga sina in Kozlovsko sodbu v Višnji Gori se Jurčičev socialni status ni, kaj dosti izboljšal. Malo pred svojim rojstnim dnevom leta 1868 je v temačnem sve-tobolnem razpoloženju obupa napisal svojo samožalostinko Kamen na grob.

Le eno tovar'ši po smrti storite:

en kamen mi velik na grob zavalite.

In kamen naj bode na cente težak, da z mesta premaknil ne bode ga vsak.

Da v svet se mi noga ne bo povrnila, kjer temna usoda mi vedno je bila, skrbi kjer sem grenko pijačo le pil in v družbah veselih vesel nisem bil.

(10. in 11. kitica trinajst kitične pesmi)

Odločitev za časnikarsko pisanje

Spomladi leta 1868 obupani Jurčič piše rojaku Antonu Tomšiču v Maribor.

Dragi sodrug Tomšič!

Z veseljem spremljam časopis, ki ste ga liberalni Slovenci ustanovili v Mari-boru. To je čisto nov veter, ki razpihuje zaprašeno, konservativnost in kme-tavzarstvo Bleiweisovih novic.

Stradam na Dunaju, študirati ne mo-rem. Ponujam se ne, a če mislijo lastni-ki lista, da bi moje delo bilo koristno za list in za našo stvar, vstopim.

Tvoj JJurčič

Uredništvo Slovenskega naroda. Maribor, 25. rožnika 1868.

Dragi naš Jurčič!

Vesela sva tvoje ponudbe. Boljšega pi-sca si ne bi mogla želeli. Pridi čimprej, uredila ti bova nastanitev in te uvedla v časnikarstvo. Takoj boš postal tudi sourednik. Naj živi in uspeva naš libe-ralni časnik!

Če se združijo mlajše moči na politi-škem in slovstvenem polju, žalostno bi bilo, da bi se ne pustil zdramiti narod iz dremanja, v katerem ga obdržuje samosilstvo nekaterih.

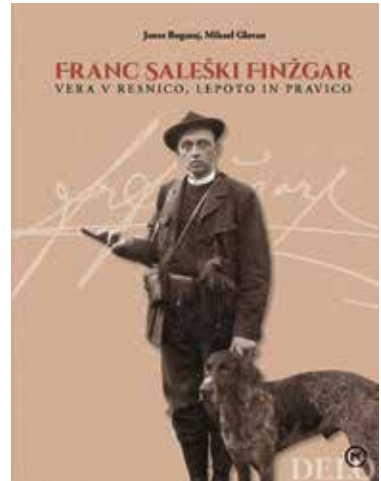
Urednik: Anton Tomšič

Gospodar: dr. Josip Vošnjak

V Jurčičevem letu praznuje tudi Finžgar

Letos praznujemo leto Josipa Jur-čiča, ki mu je na vseslovenski rav-ni posvečena posebna pozornost kulturnih ustvarjalcev in ustanov. Letos pa se spominjamo tudi 150. letnice rojstva Franca Saleškega Finžgarja (9. 2. 1871–2. 6. 1962). Rojen je bil tistega leta, ko je Jurčič pri 27-ih letih postal urednik časnika Slovenski narod. Kdo ve, morda bi se njuni življenjski in ustvarjalni poti kdaj srečali, če Jurčič ne bi umrl tako zgodaj.

Fran Saleški Finžgar je bil leta 1894 posvečen v duhovnika, zaznamoval pa je slovensko predvojno in povoj-no kulturno krajino predvsem kot pisatelj, a tudi kot urednik, publi-cist, založnik, bil je tudi ustanovni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Med ljudmi je gotovo najbolj poznan po zgodovinskem romanu Pod svobodnim soncem.

Malo kdo pa ve, da je bil tudi or-ganizator številnih gradbenih pro-jektov. Zelo dobro se je poznal in sodeloval z arhitektom Plečnikom. Znana Trnovska cerkev v Ljubljani je dobila znamenita zvonika ravno po zaslugi župnika Finžgarja.

Ob letošnjem slovenskem kultur-nem prazniku je Mladinska knjiga izdala obsežno monografijo z naslo-vom Franc Saleški Finžgar – vera v resnico, lepoto in pravico. Pripravila sta jo Finžgarjev sorodnik, etnolog dr. Janez Bogataj in naš častni ob-čan dr. Mihael Glavan, poznan kot raziskovalec in publicist s področja rokopisnega in starega knjižnega gradiva, ki pogosto s svojim znan-stvenoraziskovalnim delom osvet-ljuje življenje in delo pomembnih Slovencev in jih pri tem umešča v širši kulturnozgodovinski kontekst. Knjiga je po besedah dr. Glavana celovita predstavitev Finžgarje-vega duhovnega in ustvarjalnega portreta. Gre za preplet njegovega življenja in ustvarjalnosti, knjiga pa prikazuje tudi njegovo vključenost v družbeno dogajanje za časa njego-vega življenja in po njem.

Knjiga o Finžgarju nudi vsekakor zanimivo branje, že pa se veselimo tudi knjige o Josipu Jurčiču, ki jo dr. Glavan pripravlja z ilustratorjem Damijanom Stepančičem.

Matej Šteh

Stopili smo skupaj Za srce Višnje Gore

V Kulturnem društvu Janez Cigler 8. februarja že tra-dicionalno prirejamo kulturne dogodke Dan kulture v Višnji Gori v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Tudi letošnjega smo načrtovali, tokrat v majhni, spletni izvedbi. Nato pa se je 28. 1. 2021 koncept dogodka čez noč spremenil.

V tistem zgodnjem večeru je namreč zagorelo v sta-rem mestnem jedru Višnje Gore. Ogenj je pogoltnil tri hiše, še več pa jih je poškodoval. Kljub sreči, saj so se družine uspele pravočasno umakniti na varno, je na pogorišču ostal zgolj en velik kup nesreče.

Zato smo se v našem društvu odločili pomagati na način, ki nam je najbolj domač – z organizacijo kul-turnega dogodka, ki smo mu tokrat dodali dobro-delno noto. Zasnovali smo celodnevni spletni dogo-dek na Facebooku, katerega namen je bil čim bolj razširiti informacijo o požaru in o možnosti nakazila sredstev za obnovo hiš. K sodelovanju smo povabi-li posameznike, društva in izobraževalne zavode iz domačega kraja. Odzvalo se jih je mnogo. Pravza-prav vseh niti prešteti nismo uspeli, vendar nas je po ocenah vseh skupaj sodelovalo več kot 60.

Skupaj smo pripravili **preko 30 kratkih video pri-spevkov**, katerih osrednja tema je bila Višnja Gora. Preko celega dneva smo v **Facebook skupini KUD Janez Cigler** objavljali posnetke, opremljene s po-datki za nakazilo pomoči na uraden TRR Krajevne skupnosti Višnja Gora. **Video posnetke si še vedno lahko ogledate** v naši Facebook skupini in jih deli-te dalje med svoje prijatelje. Med njimi boste našli pravljice za otroke, pripovedi in anekdote, recitacije poezije, animirane risbe ter odlično glasbo.

Zelo smo veseli, da je dogodek podprl župan Občine Ivančna Gorica, Dušan Strnad, se nam oglasil z na-govorom in prijetnim branjem iz Jurčičevega dela Cvet in sad.

Predstavili so se otroci in vzgojiteljice iz Vrtca Pol-žek, šolarji in učitelji PŠ Višnja Gora, mladi in malo starejši iz različnih društev, posamezniki s poezijo in z zanimivimi zgodbami ter glasbeniki, med njimi tudi Nina Pušlar in Marko Vozelj. Skupaj smo peli, poslušali deklamacije in recitacije, prisluhnili glasbi-lom, zgodbam in pripovedim, si ogledali animacije in se veselili slovenske kulture na novodobni, a vse-no pristen način. Za končno podobo video vsebin je poskrbel Nejc Travnik.

Prav vsem sodelujočim bi segla v roko, če bi le lah-ko. Prav vsak je pustil velik pečat na dogodku in prav vsak prispevek je v sebi nosil veliko srčnosti. Po uradnih podatkih je bilo do sedaj skupno zbranih okoli 72.000 EUR. Verjamemo, da je tudi naš dogo-dek prispeval k širitvi informacij in več prilivom na račun, čeprav tega ni mogoče razčleniti. Še vedno pa se zbirajo sredstva na računu:

TRR KS Višnja Gora št.: 01100-6008337464

Sklic: 00 910

Namen: POŽAR

Hvala, da ste nam pomagali dokazati, da lahko spletni dobrodelni dogodek seže široko po Sloveniji in tudi preko njenih meja.

Špela Bašar, KUD Janez Cigler

Jurčičev kotiček

»Slovinci, ne pozabimo nikdar, odkod imamo, kar narodno slovenskega imamo in kdo nam je temelj ustvaril, na katerega smo to zidali /.../« (Josip Jurčič: Vrnimo se tudi na literarno delo)

V prejšnjem Klasju smo začeli s pisanjem o Jurčičevem življenju in delu, ki kar kliče, da ju v jubilejnem letu bolje spoznamo. Ker je marec še posebej Jurčičev, saj se je na ta prvi pomladni mesec rodil, je najbolje, da malo pogledamo v zakulisje njegovega otroštva.

Pri Pajštbarjevih

4. marca 1844, ob 7. uri zjutraj, je privekal na svet mali Jožek, in sicer mami Mariji, roj. Jankovič (1809–1884) in očetu Marku, ki je bil rojen leta 1802 v Jablancah pri Kostanjevici, umrl pa je istega leta, 1881, kot Josip. Marko se je kot kočijaž pri oskrbnikih stiškega samostana priženil k Pajštbarjevim. Ne bo odveč poudariti, da Marko ni vozil kočije za stiške menihe, kajti takrat jih zaradi razpusta samostana (1784) v Stični ni bilo, vrnili so se šele leta 1898. Jožkov oče je s seboj prinesel tudi priimek Jurčič, ki se je obdržal do danes, za nekaj let pa je v hišo »uvedel« tudi branjarijo in žganjarno. To je pripomoglo k boljšemu družinskemu proračunu, čeprav se kljub temu revščini niso mogli izogniti.

Jože Jankovič, pisatelj ded (po katerem je deček zelo verjetno dobil ime), je leta 1826 zgradil hišo, v kateri se je zibal Jožek (oz. so ga zibali, če je ostalo kaj časa po trdem delu na kmetiji). Med dedom in vnukom se je spletla posebna vez, obojestranska ljubezen. Ta se je kazala tudi v tem, da je ded je štital Jožka pred nepopustljivostjo njegovega očeta, deček pa je do deda čutil posebno naklonjenost, tudi zaradi njegovega pripovedovalskega daru. Ded je tudi odločilno pripomogel, da je fant po začetnem spodrsrlaju nadaljeval šolanje. Potem ko se (s sedmimi leti) na Krki ni naučil brati, bi ga bil njegov oče za vedno vzel iz šole (češ da Jožek ni sposoben za učenje, na kmetiji pa bi prav prišel), če se ne bi ded potegnil zanj. Brati ga je potem naučila njegova starejša sestra Marija.

Kakorkoli že: dejstvo je, da je ded v tem dečku, sicer krhkega videza in zdravja, prebudil pripovedovalski in pisateljski talent. Prebudil pravim zato, ker je bil ta dar najbrž položen že v zibelko. Ko je ure in ure, največ pozimi, z zakurjene peči poslušal dedove pripovedi (pa tudi zgodbe vaških posebnežev) o Turkih, ciganih, rojenicah, vilah ipd., se je zgodilo podobno, kot če starši berejo malčku pravljico. V njem se je razvila bujna domišljija, prebudilo se je doživljanje vsega lepega in skrivnostnega, gradil se je besedni

zaklad ... Ob tem je v Jožku, v današnji govorici bi mu gotovo rekli čudežni deček, vzniknilo zanimanje tudi za ljudsko slovstvo. A vrnimo se malo še k njegovemu dedu, ki je bil za tiste čase zelo razgledan in napreden, znal je brati, kar takrat ni bilo tako samoumevno kot danes.

Spomini na deda

Na začetku zbirke štirih povesti Jurčič takole oriše svojega prvega in največjega pripovedovalskega vzornika: »Imel sem deda, sedeminsedemdeset let starega. Sedeli so vso božjo zimo za pečko, z roko so podpirali pipico »z devetimi orli« (kajti zob niso več imeli, da bi jim bila pipica sama v ustih stala) pa pripovedovali so ven in ven, kaj se v tem in tem kraju od »njega dni« pripoveduje, kaj so sami doživeli in kaj se je v starih časih godilo. Že od nekdaj in po vsem svetu imajo starčki navado, da pripovedujejo, kako je v prejšnjih časih — v časih, ko so bili še oni mladi — bilo grozno dobro na svetu. Tako so tudi moj ded rekli: »I, kaj menite, vi mladi, njega dni' je bilo dobro. Čeravno je zdaj tlaka in desetina proč,

pa vendar bolj stradate in se trpinčite, ko smo se njega dni' mi, ko je bila pšenica po štirinajst grošev, oves pa po tri, itd.« Zlasti so radi pripovedovali pravljice in pripovedke. O tem jih ni nihče presegel v celi soseski. Imeli so pri vsem tem še (kakor baje vsi stari ljudje) lepo navado, da so eno isto reč večkrat povedali; celo ako jih je kdo opomnil, da so to že pravili, ni jih to spravilo iz kolesnic, ampak hočeš nočeš, moraš do konca poslušati. Včasih tudi niso nobenega ugovora slišali, kajti oglušili so bili od gole starosti.« Spomini na deda, ki jih je 19-letni pisatelj poimenoval kot Pravljice in povesti iz slovenskega naroda, so leta 1863 izšli v Bleiweisovih Novicah. Vsebujejo štiri pripovedi: Zakrapana Višnja Gora, raztrgani Žužemberk, Pozimski večer na slovenski preji, Jama, po kateri se pride na drugi svet in Kaj se v Križmanovem prerokovanju poveduje o Kralju Matjažu. Radovedni smo lahko, zakaj se je pisatelj pod Spomine podpisal kot J. J. Zavojšek. Razlog je v tem, ker njegova rojstna hiša stoji v tistem delu vasi, ki se je takrat imenoval Zavod.

Za nas bo tokrat najbolj zanimiva pripovedka o jami. Zakaj, pa boste izvedeli v naslednjem Klasju.

»Med prostimi kmečkimi možaki čuješ včas izvirno in tako modro misel, da se je ne bi smel noben modrijan sramovati.«

(Josip Jurčič: Deseti brat)

Roman Rozina, Knjižnica Ivančna Gorica

Naj (o)živi (na)pisana beseda!

Bila sem že v Avstriji, v Nemčiji, v Skandinavskih državah, v Španiji, pa tudi v ZDA, v Angliji, na Kitajskem, spoznala življenje na gradu, nekaj dni preživela med Indijanci in bila priča GOLEMU preživetju v naravi!! JA, vse to sem že doživela. Si moraš predstavljati, da za to nisem plačala skoraj NIČ?! No ja, mogoče kakšno zamudnino (v knjižnici), ki pa ni nič v primerjavi z dožitvijo. Seveda, vse to so mi omogočile (in mi omogočajo) knjige. Zdaj morda zavijaš z očmi, ker svoj čas porabljam za branje, ko pa je toliko drugih stvari. Ali pa si eden izmed tistih, ki se z mano strinjaš in si tudi sam knjižni molj. Kakorkoli ... Knjige so (in bodo) zame zveste prijateljice, včasih največji navdih, spet drugič pa mi ponudijo (varno) zavetje.

Leta 2015 sem začela v zveščici zapisovati katero knjigo preberem, njene avtorja, koliko strani ima, v koliko dneh sem jo prebrala in kakšna se mi je zdela (to ponazorim z različnimi simboli). Če si strasten bralec, ti mogoče tale ideja pride prav. ☺ Medtem ko tole pišem, je (v 6-ih letih) zapisanih 195 knjig. So pa zelo različnega žanra. In ne, NIMAM svoje najljubše knjige. Vsaka me prepriča po svoje. Kakšna me pusti odprtih ust, pri kateri se zjokam (ne zavijaj z očmi, lepo prosim), včasih jo preberem mimobežno in kdaj morda kar odneham z branjem, ker mi ne odgovarja (kar se zgodi zelo redko).

»Soba brez knjig je podobna telesu brez duše.« (Cicero)

Nimam priložnosti, da bi se dobila s Cankarjem na kavi na Rožniku, niti, da bi se rokovala s Prešernom, da bi se sprehodila s Tavčarjem do Blegoša in nikakor da bi poklepetala z rojakom Jurčičem. Nimam. Lahko pa prebiram njihove zapise, vstopim v njihove zgodbe in tako stopim v njihov čas.

Nekje sem prebrala, da ko pisatelj umre, njegova duša še vedno živi v knjigah, kar pa niti ni tako slaba reinkarnacija, kajne?

In prav gotovo so pisatelji, ki so se v slovensko književnost zapisali z zlatimi črkami, prisotni še dandanes. (v nekaterih pogledih morda celo bolj, kot takrat, ko so živeli) Brez njih ne bi bilo književnosti, jezik bi se verjetno manj razvil in, pogledjmo širše, s tem tudi branje, seveda. Pri nas je velik pečat pustil JOSIP JURČIČ.

Si vedel/a, da je letos njegovo leto? Obeležujemo namreč 140. obletnico njegove smrti, prav toliko let je tudi od izida njegovega dela Rokovnjači in 160. leto od izida Pripovedke o beli kači.

Njegova zapuščina je pomembna za velik del občanov Ivančne Gorice, še bolj pa zaznamuje ljudi na Muljavi in širši okolici. Prav zaradi njega je Muljava, njegova rojstna vasica, ki meji dolenjsko pobočje in Suho krajino, poznana širom po svetu.

»Jaz sem doma, kjer so dobri ljudje, kjer po mojem jeziku govore«.

(Josip Jurčič)

Že vsak osnovnošolec ve, da je napisal PRVI slovenski roman Deseti brat in kako priljubljena in znana je Kozlovskasodba v Višnji Gori, ki je bila prevedena v kar 13 (!) jezikov. Vsakdo, ki marca stopa po Jurčičevi poti (od Višnje Gore do Muljave), ve, da je prav tu pisatelj črpal navdih. Na svoji poti v šolo in v vasici, kjer je bil obdan s kmečkimi ljudmi. Ljudmi, ki so bili polni zanimivih zgodb; te pa so zelo pogosto oživele ob toplini krušne peči.

»Ime nič ne velja; vprašanje je, kakšen je človek, ki ga ima«. (Josip Jurčič)

O Jurčiču bi se lahko pogovarjali več ur, brali že nastale zapise in knjige. Zgodba pa ne bi bilo, če ne bi bilo ljudi, ki jih bodisi pišejo ali (so) ustvarjajo. Branje JE pomembno in prav nihče me ne mora prepričati v nasprotno! Le kaj bi bilo, če v osnovni šoli ne bi bilo bralne značke ... preveč vrednega bi zgubili s tem, če bi branje opustili. Pa saj je nemogoče! Ne pravim, da beri toliko kot jaz, le kakšno knjigo si pa le izposodi kdaj pa kdaj.

Smo pisec svojega življenja, stopimo pa lahko v neko zgodbo, kot nepovabljen gost in spoznamo ljudi, katere v resničnem življenju morda niti ne bi. Zato, **naj živi pisana beseda!**

Iz bloga Tjaše Zajc

Opatovo znamenje prenovljeno čaka, da se vrne v Ivančno Gorico

V prejšnji številki Klasja smo se podrobneje seznanili z zgodovino in simboliko rimskega miljnika, ki je v srednjem veku postal t. i. Opatovo znamenje, ob ustanovitvi samostojne občine Ivančna Gorica pa je ravno ta kulturni spomenik, ki v našem kraju stoji tako rekoč dve tisočletji, postal simbol občine v občinskem grbu. Rimski miljnik je do aprila 2019 stal v Ivančni Gorici, v križišču

cest Ljubljanska cesta in Cesta II. grupe odredov. Miljnik je bil zadnja leta večkrat tarča vandalizma, zato je Občina Ivančna Gorica naročila strokovno obnovo in zaščito. Restavratorsko obnovo je prevzelo uveljavljeno restavratorsko podjetje Gnom, ki se je ne dolgo pred tem selilo v Šentvid pri Stični. Obnova Opatovega znamenja je že zaključena, vendar Občina Ivanč-

na Gorica se je po posvetovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine odločila, da znamenje zaščiti tudi tako, da ga postavi na lokaciji oz. v primerni ustanovi, kjer bo spomenik dostopen javnosti, ne bo pa ogrožen zaradi vandalizma in podobno. Tako je Občina odločila, da bo miljnik umeščen v bodoči kulturno upravni center, ki se bo gradil v Ivančni Gorici v prihodnjih letih.

Za prezentacijo širši javnosti pa je Občina naročila podjetju Gnom izdelavo dvojnika, ki je bil decembra lani umeščen v središče krožnega križišča pri avtobusni in železniški postaji v Ivančni Gorici. Na ta način bo ivanški simbol zagotovo nekoliko bolj prepoznaven v javnosti, tako za obiskovalce kot turiste. Tudi dvojnik je sredi križišča delno zaščiten, saj ni prosto

dostopen. Poskrbeti bo treba še za primerno označitev in kratko predstavitev za obiskovalce. Izvirni rimski miljnik pa za zdaj ostaja v hrambi v depoju restavratorske delavnice Gnom. Kako je potekala obnova znamenja, je predstavljeno v intervjuju z vodjem restavratorske delavnice Jožetom Drešarjem.

Matej Šteh

Obnova Opatovega znamenja iz Ivančne Gorice

Pogovor z restavratorjem Jožetom Drešarjem iz podjetja Gnom d. o. o. iz Šentvida pri Stični

Restavrator Jože Drešar vodi restavratorsko delavnico v Šentvidu pri Stični

Akademski restavrator Jože Drešar je eden najbolj priznanih restavratorjev v Sloveniji. Svojo restavratorsko poklicno pot je začel na Restavratorskem centru Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Kasneje se je odločil za samostojno poklicno pot in leta 2007 ustanovil restavratorsko podjetje Gnom d. o. o., ki je zelo uspešno na področju varovanja kulturne dediščine. Za svoje restavratorsko delo je prejel več priznanj, med drugim tudi Priznanje Mirka Šubica, ki mu ga je leta 2019 podelilo Restavratorsko društvo Slovenije in Priznanje Franceta Steleta, ki mu ga je lani podelilo Konservatorsko društvo Slovenije. Zato ni naključje, zakaj je bila obnova Opatovega znamenja zaupana ravno njemu. Ker nas je bolj podrobno zanimal potek in način njegove obnove, smo restavratorja povabili na pogovor v želji, da nam razkrije še kakšne zanimivosti, ki so ostale še nerazkrite iz našega pogovora s konservatorico Sabino Ravnikar v prejšnji številki Klasja.

Jože pozdravljen. Tudi midva se že dolgo poznavata, saj sva bila v preteklosti kolega v službi, sicer pa se občasno srečujeta tudi na terenu. Najprej bi te prosil, če našim bralcem na kratko predstaviš svoj restavratorski poklic?

cem na kratko predstaviš svoj restavratorski poklic?

Poklic restavratorja je zelo dinamičen, raznolik. Lahko rečem, da restavratorju ni nikoli dolgčas. Pri vsej dinamičnosti so osnovne vrline restavratorja potrpežljivost, natančnost, vztrajnost. Pri svojem delu se enkrat srečujemo z dragocenimi, zelo pomembnimi predmeti, drugič manj pomembnimi, a vsakič gre za dediščino, ki jo spoštujemo in obravnavamo z enako mero odgovornosti. Osebnostno vidim kot privilegij. Poklic, pri katerem »zdraviš« umetnine, ki so nastale mnogo let pred nami s ciljem, da ostanejo takšne, kot so, še več let za nami.

Naš časopis berejo tudi mlajši bralci, nekateri izmed njih se trenutno odločajo, na katere fakultete bi se vpisali. Nam lahko pojasniš, kje lahko pridobiš ustrezno izobrazbo za restavratorja? Ali poleg univerzitetnega in akademskega študija obstaja še kakšno izobraževanje za to področje?

Dodiplomski in podiplomski študij restavratorstva poteka na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Skozi študij se bodoči restavratorji odločijo za specializacijo na posameznih področjih likovne dediščine kot npr. stenske poslikave, lesena plastika, kamnita plastika ... In kasneje po opravljenem strokovnem izpitu pri Ministrstvu za kulturo samostojno opravljajo posege na likovni dediščini. Poleg akademskega izobraževanja obstaja za področje ne likovne in stavbne dediščine še izobraževanje v okviru Nacionalne poklicne kvalifikacije, skozi katerega lahko vsak posameznik pridobi ali potrdi ustrezno izobrazbo za rokodelsko in obrtniško delo na kulturni dediščini za poklic restavrator sodelavec.

Lahko na kratko razložiš še osnovno razliko med poklicem konservator in restavrator?

Če grobo poenostavimo, oba poklica skrbita za ohranjanje kulturne

dediščine. A razlika je, da konservator za dediščino skrbi na nek način »upravno«, skrbi za dokumentacijo, raziskuje in zbira arhivsko gradivo, izdaja pogoje in soglasja, medtem ko restavrator posega fizično, neposredno na dediščini. Oba sta ključnega pomena v množici drugih strokovnjakov, ki s skupnimi močmi skrbimo, da bomo svojo dragoceno kulturno dediščino predali svojim zanamcem v dobri kondiciji. To pa je eden od temeljnih principov stroke.

Pred kratkim si svojo restavratorsko delavnico iz Ljubljane preselil k železniški postaji v Šentvidu pri Stični. Je bil za to kakšen poseben razlog?

S svojo družino živim v Gabrovčcu blizu Krke. To okolje mi je ljubo. Poleg tega, kolega, ki sva skupaj postavila temelje podjetja Gnom, prihaja iz Škocjana na Dolenjskem. Cilj je bil, da nekoč preselimo sedež podjetja v okolico Ivančne Gorice. Bilo je več idej, a čisto slučajno smo pristali ob letališču in se ustavili pred železniško postajo. Sodelavci prihajajo z različnih koncev, ker pa je naše delo v 80 % terensko po vsej Sloveniji, nam lokacija v Ljubljani ni bila tako pomembna. Sedaj smo dovolj daleč od prestolničnega vrveža, a dovolj blizu, ko je to potrebno.

Za kakšna restavratorska dela ste specializirani v vašem podjetju?

V podjetju Gnom izvajamo restavratorska dela predvsem na stavbni in likovni dediščini. Redno vključenih je 16 strokovnjakov, ki pokrivamo različna področja. Poleg tega imamo zelo dobro mrežo poslovnih partnerjev po vsej državi in nam pomagajo reševati vse naloge, ki si jih naložimo na hrbet. Torej, z lastnim kadrom ter zunanji partnerji strokovno pokrivamo celotno kulturno dediščino.

Kako je prišlo do sodelovanja z Občino Ivančna Gorica pri obnovi Opatovega znamenja iz Ivančne Gorice?

Z znamenjem sem se prvič srečal pred skoraj dvajsetimi leti, ko smo z Restavratorskim centrom izvajali restavratorske posege v Stiškem samostanu. Takrat sem na pobudo konservatorke Alenke Železnik izdelal kratek opis stanja in program restavriranja znamenja, ki smo ga poslali na Občino Ivančna Gorica. Smo pa svojo delavnico prav na začetku leta 2019 preselili v Šentvid pri Stični in tako je Občina naročila obnovo poškodovanega znamenja pri nas.

Kaj in kako konkretno je bilo znamenje poškodovano?

Opatovo znamenje kljubuje vsem negativnim vplivom že od leta 1583 dalje, ko je bilo postavljeno. V vsem tem času je utrpelo kar nekaj poškodb. Bilo pa je verjetno tudi večkrat obnovljeno. Skrb vzbujajoče pa je, da od postavitve dalje ni utrpelo toliko poškodb kot v eni sami pomladanski noči leta 2019, ko je bilo znamenje žrtev vandalizma. Poškodbe z ostrim predmetom so bile razpršene po celotni površini. Poškodovani so bili vsi grbi. Velik del napisu je bil neprepznaven.

Nam lahko opišeš poglavitne faze njegove obnove? Ste med obnovo naleteli na kakšne posebnosti?

V prvi fazi je bilo treba izvesti zahtevno demontažo in transport v restavratorsko delavnico. Znamenje je sestavljeno iz treh delov, ki so medsebojno spojeni z notranjimi kovinskimi sidri. Njihovo demontažo je dodatno oteževalo dejstvo, da je bil spodnji element skoraj 60 centimetrov zasut v cestnem ustroju. V restavratorski delavnici je potekla potem druga faza njegove obnove. Opravljen je bil natančen pregled stanja kamnitih elementov, na podlagi katerega smo lahko določili stopnjo in vrste poškodb ter metodologijo restavratorskih posegov. Vzporedno je odgovorna konservatorica Sabina Ravnikar zbrala vso arhivsko dokumentacijo o znamenju in predpisala kulturnovarstvene pogoje, s katerimi je določila, kaj

Retuširanje dopolnjenih delov

vse se bo oz. se sme v prihodnje z znamenjem dogajati. Omenjenim pogojem smo prilagodili svojo končno izvedbo restavratorskih posegov in uporabo materialov. S površine kamnitih elementov smo odstranili vse sekundarne obloge in neprimerne dopolnitve iz preteklih obnov. Vsa poškodovana mesta pa smo na podlagi arhivske dokumentacije ustrezno dopolnili oz. domodelirali in retuširali.

Koliko časa je obnova sploh trajala?

Demontažo znamenja smo izvedli v sredini aprila 2019. Skoraj mesec dni smo se potem ukvarjali z dokumentacijo. Z obnovo znamenja v restavratorski delavnici smo začeli v začetku poletja in z njimi zaključili v jeseni 2019. Obnova znamenja je bila tako opravljena v dobrih štirih mesecih.

Mogoče veš, koliko natančno je Opatovo znamenje visoko in težko?

Celotno znamenje meri v višino 3,76 metra, od tega meri okrogli steber z napisom 2,26 metra, polica nad stebrom 20 centimetrov in vrhni element z nišami 1,3 metra. Skupna teža znamenja je slabi dve toni in pol.

Še vprašanje okrog kopije izvirnika, ki je bila izdelana po izvirniku in danes stoji v krožišču pred železniško postajo. Iz česa je bila izdelana, in kako vam je uspelo na kopiji izklesati vse črke.

Kopija znamenja je izdelana iz sivkastega apnenca, po osnovnih lastnostih iz enake kamnine kot izvirnik. Veseli me, da nam je uspelo za izdelavo kopije pridobiti kamen iz bližnje okolice, iz kamnoloma Sv. Ana (Vrhpeč). Pri izdelavi kopije bi želel omeniti, da smo se tega lotili s prepletom tradicije in visoke tehnologije. Izdelava kopije se je začela s tri-razsežnostnim zajemom podatkov ter računalniško obdelavo dobljenih podatkov. Kamen iz ka-

Domodeliranje manjkajočih kamnitih delov

Zahtevna demontaža poškodovanega znamenja aprila 2019

Ponovno sestavljanje obnovljenega znamenja

mnoloma je bilo treba z nadmerno razrezati na ustrezne dimenzije. Sledilo je rezkanje na CNC stroju. Končna obdelava površine je bila izvedena na tradicionalen način.

V čem se kopija Opatovega znamenja sploh razlikuje od njegovega originala?

S tem vprašanjem si poskrbel, da ne izpustimo pomembnega podatka. Na izvirniku je bil namreč srednji oglati element, ki je imel prvotno napise na vseh štirih straneh že v preteklosti tako hudo poškodovan, da so ga predelali in delno nadomestili z novim vstavkom, žal pa na njem napisa niso vklesali. Prav zahvaljujoč dobri dokumentaciji smo

lahko na kopiji napis v celoti rekonstruirali.

Si v zadnjem obdobju na območju občine Ivančna Gorica sodeloval še pri kakšni obnovi?

V letu 2019 smo izvedli restavratorske posege na znamenju v Velikih Pecah, ki ima ali je imelo podobno vlogo kot Opatovo znamenje v Ivančni Gorici. Za razliko od Opatovega znamenja smo za znamenje v Velikih Pecah imeli na voljo dobro arhivsko dokumentacijo, na podlagi katere smo lahko rekonstruirali tudi poslikave v njegovih nišah. Glede na tvoj prispevek v prejšnji številki Klasja o podružnični cerkvi Svetega Martina v Zgornji Dragi naj omenim, da sem so-

deloval pri njeni zadnji prenovi. Dela so potekala relativno dolgo. Tako dolgo, da sem vmes zamenjal službo. Menjava strešne kritine na cerkveni ladji in zvoniku ter posege v notranjščini smo opravili z Restavratorskim centrom. Fasado smo izvajali nekoliko kasneje, ko sem bil zaposlen že na Gnomu in nas je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije povabil k sodelovanju.

Jože, hvala za sodelovanje in srečno.

Pogovor z restavratorjem opravil
 Dušan Štepec
 Slikovno gradivo:
 arhiv podjetja Gnom d. o. o.

Detajl obnovljenega znamenja

V spomin ZVONIMIRJU ZABUKOVCU, upokojenemu kapitanu dolge plovbe (master)

Kapitan Zvone Zabukovec je tiho in nepričakovano odšel od nas v ponedeljek, 4. januarja 2021, nekaj dni po rojstnem dnevu in odplul s svojo poslednjo ladjo v miren pristan.

Rodil se je 25. decembra 1948 v vasi Cesta. v petčlanski družini kot najstarejši sin. Že kot učenca OŠ Dobropolje ga je pritegnilo morje, ko je bil v poletnih počitnicah v zdravstveni koloniji na morju. Tako zelo, da se je odločil za vpis v Srednjo pomorsko šolo v Piranu. Po uspešno zaključeni srednji šoli je začel poklicno pot kot pomorščak in kot kadet plul od leta 1969 do 1971 na dveh ladjah, KOPER in LITIJA. Sledilo je šolanje na Višji pomorski šoli v Piranu, nato pa je plul kot častnik krova na naslednjih ladjah: LOGATEC, TRBOVLJE, KRAS, BOROVNICA, NOVO MESTO, ponovno LOGATEC in PORTOROŽ. Medtem je uresničil svoje poklicne ambicije z zaključkom šolanja na visoki šoli in pridobil naziv kapitan dolge plovbe.

V tem času si je ustvaril družino, živel v Luciji, kjer sta se mu rodila sin in hči. Odločil se je za gradnjo hiše v domačem kraju in se z družino vrnil na Cesto.

Svojo veličino je izkazal že s tem, da se je že v dijaških letih odločil za svojstveno življenjsko pot, ki ni bila značilna za področje, kjer se je rodil. V svojih najstniških letih je bil izredno samostojen in svojo edinstvenost udejanjal tako pri študiju kot pri delu. Človek, ki je v svojem življenju večkrat preplul svetovna morja in premagal vse ovire, je moral poznati vse zakonitosti morja, sprejemati je moral pomembne in prave odločitve v pravem trenutku, saj je bilo od tega odvisno življenje cele posadke. Od njegovih pravih odločitev je bila odvisna uspešno opravljena poslovna pot. Splošna plovba Piran – komercialni sektor ga je dne 23. aprila 1980 imenoval za poveljnika. Na tem zahtevnem delovnem mestu je od leta 1980 do leta 1991 plul na naslednjih ladjah: PORTOROŽ, GORANKA, LOGATEC, KOPER, MARIBOR, N'GOLA, ENDEAVOUR, ROG, KRANJ, VELENJE, NOVA GORICA. Plul je na dolgih plovbah po vsem svetu in zato je moral opraviti mnogo mednarodnih izpitov in biti pri tem večš številnih tujih jezikov. Zadnji ladji je poveljeval že z zdravstvenimi težavami in se leta 2004 invalidsko upokojil.

Poklicna leta je torej preživel na morju, kot upokojenec pa je veliko prostega časa preživel v slovenskih planinah in visokogorju. Prehodila sva večino najlepših in zahtevnih poti v Julijcih in Karavankah, vključno s Triglavom. Na Triglav se

je povzpel kar petkrat, nazadnje pred dvema letoma in se poslavljaj, kot da bi vedel, da je to njegov poslednji vzpon. V planinah se je z njegovega obraza razbralo vedno zadovoljstvo in mir. Izražal je neizmerno srečo in si vedno želel nazaj. Kot dolgoletni član Planinskega društva Dobropolje se je rad zadrževal v družbi in tkal vezi med sovaščani in drugimi obiskovalci. Rad je imel Kamni vrh in okoliške gozdove, ker mu je to pomenilo sprostitev in zdravje.

V zadnjem delu življenja v Ivančni Gorici je svojo aktivnost usmerjal tudi v delo za družbo, za stranko DeSUS na lokalnem nivoju kot podpredsednik in v DU Ivančna Gorica. Na državnoborskih volitvah je bil kandidat za poslanca. Redno se je udeleževal sestankov, kjer je bil zelo konstruktiven. Pripomogel je k realizaciji določenih izletov v Društvu upokojencev Ivančna Gorica, njegovo delovanje je bilo zelo premišljeno in postavljeno na trdne temelje njegovega širokega znanja. Znal pa je prijeti za vsako preprosto ali težavno delo, zlasti je rad vrtnaril in po bližnjih gozdovih nabiral gobe.

Zvone je cilje, ki si jih je zastavil, kljub oviram vztrajno uresničeval s svojim znanjem, močno voljo, nepopustljivostjo in vsako nalogo je opravil dobro. Bil je prijazen, deloven, vztrajen, dobrasrčen, pošten in odličen gostitelj vsakemu, ki ga je imel rad. Bil je prijatelj mnogih. Zvone, imel si zahtevno, a lepo življenje. Bil si VELIK človek in edinstven. Spominjali se te bomo v najlepši luči.

Milena Vrenčur

*Spomini so kot iskre,
 ki pod pepelom tlijo,
 a ko jih razgrneš,
 vedno znova zažarijo.
 (J. W. Goethe)*

V SPOMIN

Minilo je deset let, odkar je od svojih dragih za vedno odšla

MAJDA HROVAT

Ivančna Gorica
 (1931–2011)

Hvala vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu.

Vsi njeni

*Spomini so kot iskre,
 ki pod pepelom tlijo,
 a ko jih razgrneš,
 vedno znova zažarijo.
 (J. W. Goethe)*

V SPOMIN

STANISLAV HRIBAR

(10. 9. 1933 – 23. 1. 2014)

Spet je tu mraz, spet januar, spomini, žalost ... Tokrat v številki sedem ni čisto nič pravičnega. Za nas letošnja sedmica predstavlja sedem let pogrešanja, sedem let žalosti, spominov, solz, bolečine ... Pričakovali bi, da bo z leti lažje. Pa ni, zgolj navadili smo se živeti s to praznino v srcih.

Veliko je reči, ki nas spominjajo nate – tovarnjaki, jabolka in pomaranče, kozarček cvička in z njim petje ob kaki dobri domači melodiji, vinska trta, lovci, dobra sladica ... Vse to nam vsaj za trenutek pričara nasmeh na obraz, takrat pomislimo nate ter se za hip potolažimo, da tvojih bolečin ni več, da si nad oblaki v družbi svojih prijateljev, se veseliš, prepevaš, se morda prekršiš in poješ kaj sladkega, saj kontrole zgoraj ni.

Vedi, da te pogrešamo sleherni dan, živimo ob spominih nate, ti skušamo biti v ponos.

Dedo, se vidimo nad mavrico.

Hvala vsem, ki dedija ohranjate v spominih.

*Bolečino se da skriti,
 pa tudi solz ni težko zatajiti,
 le ljube skrbne mame
 nihče ne more nam vrniti.*

V SPOMIN

MARIJA ZUPANČIČ – Kavčkova Minka

21. 11. 1928 – 28. 2. 2019

Po hladni zimi spet prihaja čas, ko se narava prebuja, sonce pridobiva svojo moč, svetloba vse bolj izpodriva temo. Ko bi le po tem vzoru še veselje izpodrinilo žalost, ki čepi v naših srcih.

Včasih si rečemo: »Kaj, že dve leti dela družbo angelom namesto nam?«. Zdi se kot včeraj, ko je tvoje dobro srce prenehalo bít, ko so se tvoje utrujene oči za vedno zaprle, ko se je naše srce od bolečine razletelo na tisoče koščkov.

Pri vsakodnevnih preizkusih, ki jih prinaša življenje, se skušamo spodbujati z mislijo na to, kako si se ti hlabro spopadala s krutostjo življenja, kako nisi dopustila, da te še tako težke reči zlomijo ... »Sej se bo predjal!« si rekla in nas bodrila, da z dvignjeno glavo nadaljujemo boj. Neka-ko zmoremo. Vendar samo spomini niso dovolj – močno pogrešamo tvoj nasmeh, objeme, nasvete ... Pogrešamo tebe, naše sonce, našo oporo, naše vse.

Zavidamo angelom, ker so lahko v tvoji družbi.

Mama Minka, se vidimo v sanjah.

Hvala vsem, ki se spominjate naše mame.

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame in babice

REGINCE KASTELIC

iz Lazov nad Krko
(rojena Kolbl, v Bratoncih, občina Beltinci)
27. 2. 1944–14. 2. 2021

Za nesebično pomoč, podporo, pozornost, skrb, ki ste ji jo vrsto let izkazovali, se zahvaljujemo Joškovim, sosedom iz Lazov ter Marinki Kralj in Joži Pevec z družino iz Ivančne Gorice.

Iskrena hvala tudi Miklavčičevim, vsem sorodnikom, prijateljem, znancem za izkazano spoštovanje in sočutje. Hvala pogrebni službi Novak. Storili so vse, kar je potrebno za spoštljivo slovo od ljubljene mame.

Hvala tudi vsem neimenovanim, ki ste bili ob njej, ko vas je najbolj potrebovala. Hvala vsem, ki ste ji pokazali, da jo imate radi in jo boste za vselej ohranili v lepem spominu.

Sin Robi z družino

*Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep,
kot zvezda na nebu.
(T. Pavček)*

ZAHVALA

Ob slovesu našega

PETRA HOČEVARJA

(29. 3. 1968–29. 1. 2021)
iz Ambrusa

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vsem društvom za izrečena sožalja, darovane sveče, cvetje, sv. maše in dober namen.

Hvala pogrebni službi Novak, gospodu župniku, LD Suha krajina, pevcem, citrarki Evi, ter govornikom za poslovične besede.

Posebna zahvala osebju ZD Ivančna Gorica, Onkološkemu inštitutu in vsem, ki ste kakorkoli prispevali, da so njegovi dnevi v času bolezni imeli smisel.

Njegovi domači

ZAHVALA

JOŽEFA ŠEREK

(8. 2. 1926 – 2020)

Hvala Pepa.

Vaščani Debeč

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

ZAHVALA

V 90. letu življenja je končala svojo zemeljsko pot in odšla v večnost

AMALIJA ZUPANČIČ

Iz Ljubljane

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter darove za svete maše.

Posebna zahvala gospodu Miranu Klevišarju za lepo opravljen pokopni obred. Zahvala tudi pogrebni službi Perpar, citrarki in pevcem za glasbeno spremljavo.

Hvala vsem, ki ste jo spoštovali in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalajoči vsi njeni

*Nikoli ne bomo več peli,
kakor smo peli skupaj,
nikoli več tako veselili,
kakor smo se veselili skupaj.*

(Tone Kuntner)

ZAHVALA

Po slabem letu in pol se je v 87. letu v večnosti pridružila svojemu možu, našemu očetu, ljubljena mama, zlata babica, tašča in prababica, vse življenje predana cerkvena pevka

MARIJA JEVIKAR, roj. GORŠE

Svetinova mama s Spodnjega Brezovega
(16. 11. 1934–9. 2. 2021)

Ob boleči izgubi naše ljubljene mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, njenim sopevcem župnijskega pevskega zbora, sosedom, prijateljem, sodelavcem in vsem, ki ste z nami delili žalost, darovali sveče, za dober namen in za svete maše. Hvala vsem, ki ste se kljub zdravstveni krizi prišli od nje posloviti in ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala osebju intenzivne enote Travmatološke klinike v Ljubljani za vso skrb in nego ter omogočen dostojanstven odhod naše mame. Hvala, da smo jo smeli do zadnjega dne obiskovati.

Posebej se zahvaljujemo župniku Slavku Judežu za lep krščanski obred slovesa na ljubljanskih Žalah in za občuten poslovični obred v Višnji Gori, za besede zahvale, tolažbe in spodbude.

Hvala Robiju Markoviču in njegovim Prijateljem za občuteno petje pri zadnjem slovesu.

Hvala pogrebni službi Perpar.

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo spoštovali. Njena ljubezen, dobroti, pesem in veselje nam bodo za vedno bogatili življenje!

Vsi njeni

*Ni res, da je odšla – nikoli ne bo!
Ujeta v naša srca,
z najlepšimi spomini,
bo vsak naš korak spremljala v tišini.*

ZAHVALA

V 93. letu je tiho zaspala in odšla v večnost naša draga mama

MARIJA KAVŠEK,

po domače Černetova Mici,
iz Temenice 12, Šentvid pri Stični

Iskreno se zahvaljujemo vsem za pisna in ustna sožalja, za darovane sveče, svete maše ter dober namen.

Zahvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred in sveto mašo, hvala pevskega zbora Prijatelji za čudovito odpeto pesmi, Hani za ganljive poslovične besede in pogrebni službi Perpar.

Za vedno bo ostala v našem spominu.

*Žalajoči: hčerka Vera in sinovi Branko,
Jože in Stane z družinami*

*Čakate me, rože cvetoče,
za hišo domačo zeleni gaj,
moj dragi, domači kraj.
Rada bi prišla, oh, rada.
A tja me več ne bo,
ker vzela sem slovo.*

ZAHVALA

V 93. letu življenja se je tiho poslovila moja zlata mamica

ANI POLŠAK

iz Šentpavla
30. 8. 1928–17. 2. 2021

Zahvaljujem se vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem, ki ste nam v teh težkih trenutkih slovesa stali ob strani, sočustvovali z nami, ji prinesli prečudovito cvetje, sveče, darovali za svete maše ter za cerkvene orgle.

Zahvaljujemo se osebju DSO Grosuplje za skrb in nego v zadnjem obdobju njenega življenja, vsem, ki ste jo obiskovali in ji namenili spodbudne besede ter ji krajšali čas v starosti življenja.

Posebna zahvala gre g. župniku Izidorju Grošlju za lepe besede slovesa, pevskega zbora Prijatelji za čustvene pesmi ob slovesu, pogrebni službi Perpar za organizacijo pogreba ter cvetličarni Florisima iz Stične za prečudovite žalne aranžmaje.

Hvala vsem, ki ste si ji poklonili in se udeležili njene poslednje poti.

Vedno boš v mislih z nami.

Hčerka Marta z družino

*Srce tvoje večno bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči.
Dom je prazen in otožen,
ko te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica in tašča

ANA GLAVIČ

iz Velike Dobrave
(1938–2021)

Njeni najbližji se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste se prišli do nje in vsem, ki ste darovali cvetje, sveče, za maše, izrekli sožalje in jo z molitvijo pospremili k zadnjemu počitku. Zahvaljujemo se osebju ZD Ivančna Gorica in UKC Ljubljana za vso nudeno pomoč, gospodu župniku Slavku Judežu, pevski skupini Prijatelji, cvetličarki Jani in pogrebni službi Perpar za lepo opravljen obred. Najlepše pa se zahvaljujemo vaščanom za molitve na njenem domu in Ani Omahen. Hvala vsem, ki jo boste skupaj z nami ohranili v lepem spominu.

Žalajoči vsi njeni

*Oj težka pot, oj tožna pot,
ko od srca srce se loči!
Mi spremljamo te žalajoči,
saj ti na veke greš od tod —
oj solzna pot, oj zadnja pot!*

*Ti v kraje romaš nam neznane,
od koder več vrnitve ni;
Slovo nam bridke seka rane,
solze rosijo nam oči, —
oj z Bogom, drago srce ti!*

S. Gregorčič

ZAHVALA

V 90. tem letu je mirno zaspala naša ljuba mama

ANA ZALETEL, roj. Anžlovar

iz Radohove vasi 24
18. 11. 1931 - 15. 1. 2021

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in ste se kljub izrednim razmeram poslovili od nje, ter jo pospremili k zadnjemu počitku.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem za vsa izrečena sožalja, molitev in podporo, za darovane sveče, svete maše, sovaščanom za svete maše in darove za dober namen. Zahvaljujemo se osebju pomoči na domu, ki ste jo redno obiskovali.

Hvala tudi gospodu duhovniku za darovano pogrebno mašo, pevcem za zapete pesmi, citrarki za spremljavo, pogrebni službi Perpar in vsem, ki ste kakorkoli pomagali.

Bog vam povrni!

Vsi domači

*Odšel si prekmalu. Zaspal si, zaprl oči.
Prenehalo biti je tvoje srce.
Ugasnil je lesk v tvojih očeh, potihnil
tvoj brezskrbni smeh.
Vendar ostal boš z nami, v naših srcih
in spominih,
misel nate nam bo vedno v tolažbo.*

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj se je od nas poslovil naš dragi mož, oče, dedek, brat, tast, stric in svak

ALOJZ BAHORIČ

9. 4. 1937 – 20. 1. 2021
iz Ivančne Gorice

Ob njegovem preranem odhodu v večnost se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in darovane maše. Hvala tudi pogrebni službi Perpar, pevcem in trobentaču ter g. župniku Juriju Zadniku za molitev in ganljivo opravljen obred.

Hvaležni smo vsem, ki ste nam ob tej težki življenjski preizkušnji in stiski stali ob strani ter ga z nami pospremili na njegovo zadnjo pot. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Dragi mož, oči in dedi v naših srcih boš ostal za vedno. Hvaležni smo ti za vsa ta leta, ki si jih preživel z nami. Radi te imamo in pogrešamo te.

Žalajoči vsi njegovi

Pionir med slovenskimi gasilskimi vozili – stiški Pionir PI 561

Ko sem se kot mlad fant smukal okrog »tišlarije«, opuščene mizar-ske delavnice v samostanskih prostorih, sem pogosto skozi zaprašena okenska stekla opazoval velik rdeč tovornjak, ki je bil tam parkiran. Na videz zapuščen in s svojo zanimivo obliko mi je že takrat vzbujal zanimanje. Ko smo mnogo let pozneje pripravljali gradivo za zbornik ob 90-letnici PGD Stična, v katerem sem skrbel za predstavitev motorizirane tehnike, me je Lojze Ljubič, dobitnik Hacetovega priznanja, iz-zval rekoč, da je treba ta avto nekoč predstaviti širši javnosti. Mislim, da si ta posebni starodobnik to tudi zasluži. Žal sem predolgo odlašal in gasilski tovariš Lojze se je lani poslovil in seboj odnesel premnoge spomine, anekdote in podatke, povezane s Pionirjem.

Danes na naših cestah še vedno lahko srečamo legendarne TAM-ove avtobuse in tovornjake iz zadnjih serij. Sicer so bolj redki, a vendar. Tudi številna slovenska gasilska društva imajo svoja vozila narejena ravno na podvozjih TAM-ovih tovornjakov, popularni »dajci« T 4500 in T 5000 pa so tarča ljubiteljev starodobnih vozil. Sicer pa se je iz zgodnejšega proizvodnega obdobja ohranilo le malo tovornih vozil. Po nekaterih podatkih so ohranjena le tri gasilska vozila TAM Pionir. Eno izmed njih je last PGD Stična, ki ve-lja za prvi v celoti v Sloveniji izdelan gasilski tovornjak.

31. 7. 1957 je takratna Občinska gasilska zveza Ivančna Gorica za potrebe PGD Stična, že takrat vodilnega društva v zvezi, sklenila pogodbo s tovarno TAM za nakup tovornega vozila TAM Pionir PI-561, in sicer za šasijo z motorjem brez kabine po ceni 2.835.000 din. Vozilo je bilo takoj na voljo in iz Maribora sta ga v Stično pripeljala Ivan Zupančič in Lojze Ljubič. Ker vozilo ni imelo kabine, so jima v TAM-u iz neobdelanih desk izdelali preprosto klop z naslonom. Na poti domov sta se ustavila pri prvem kozolcu in iz lat potegnili nekaj snopov slame, s katero sta si tapcirala trdo klop. Vzporedno z nabavo vozila je bila sklenjena pogodba s karoserijsko delavnico Avtoobnova iz Šempetra pri Gorici za izdelavo gasilske nadgradnje. Načrte za izdelavo nadgradnje je priskrbel takratni Državni

Lojze Ljubič in Ivan Zupančič na poti v Stično z novim gasilskim vozilom, l. 1958

sekretariat za notranje zadeve. Vrednost pogodbenih del je bila ocenjena na 1.850.000 din. Rok za izdelavo pa konec marca 1958. Sredi marca 1958 je posebna komisija Državnega sekretariata pregledala izdelano vozilo in ugotovila, da je vozilo izdelano po načrtih in mu izdala spričevalo za uporabo.

Ob prihodu v Stično so gasilci ugotovili, da je vhod v garažo, ki je bila pripravljena za Pionirja, prenizek. Zavijati so morali rokave, v roke vzeti macole in »majzlj« in ročno »odštemati« del betonske preklade, tako da je avto lahko zapeljal v garažo.

Vozilo Pionir PI-561 ima 6-valjni 4-taktni bencinski motor z delovno prostornino 3468 cm³ in močjo 51,5 kW oziroma 70 KS. Doseglo je največjo hitrost 80 km/h. Nosilnost vozila znaša 3000 kg. V dvojni kabini je bil prostor za voznika in 10 gasilcev.

Po današnji tipizaciji bi bil Pionir PI-561 vozilo z oznako GV-1. Opremljeno je bilo s prenosno motorno črpalko. Uporabljali so črpalko Rosenbauer B2L iz leta 1928. Črpalko poganja Breuerjev dvovaljni štiritaktni boxer bencinski motor, ki je imel moč 11, 8 kW oziroma 16 KM. Zmogljivost črpalke je bila 600 l/min pri tlaku 8 barov in maksimalno sesalno višino 9 metrov. Črpalka ima dva izliva za priklop gasilke cevi po standardu C. Ohišje je narejeno iz lahke zlitine. Dotična črpalka je obnovljena in razstavljena v predverju gasilskega doma v Stični in je v delujočem stanju.

Kasneje (leta 1968) je staro Rosenbauerjevo črpalko zamenjala novejša črpalka Rosenbauer A75 VW, za prevoz katere je bila kupljena tudi

namenska prikolica Rosenbauer TSA 750. Točno ta črpalka je bila kot eksponat razstavljena na Mednarodni gasilski olimpijadi v Karlovcu, leta 1966. Prikolico so pripenjali za kombinirano gasilsko vozilo Pionir PI-561, ki je imelo tudi ostalo potrebno opremo: sesalne cevi, tlačne cevi, dvojak in dva ročnika. Od »tehničnega« orodja pa krampi, lopate in sekira. Voda se je črpala iz vodnjakov, iz potoka ali vaških luž. Na vozilu so bila tudi tridelna kljukasta lestev in dva kovinska kavlja nasajena na močnejši leseni drog, po domače »mačka«.

Kljub skrbnemu vzdrževanju so se po desetletju uporabe na vozilu Pionir začeli kazati znaki iztrošenosti in ne najboljše kvalitete izdelave. Po naročilu Občinske zveze Grosuplje je leta 1970 sodni izvedenec avtomobilske stroke Magušar opravil podroben pregled tehničnega stanja vozila. V 10 strani dolgem poročilu je natančno popisal vse pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene na vozilu in predlagal ustrezna popravila in rešitve. Največ pripomb je bilo v zvezi z motorjem. Stiški gasilci so želeli iz vozila vgraditi Perkinsov dieselski motor, a jim je Magušar to odsvetoval, razlog v zapisniku ni naveden. V zvezi s popravilom vozila je bilo kar nekaj težav, saj je bilo v tistem času že težko zagotoviti rezervne dele in dobiti ustreznega in usposobljenega izvajalca del. Na podlagi Magušarjeve ekspertize je bil avto kasneje le urejen za nadaljnje gasilsko delo.

Pionir je bil očitno vsestransko uporaben, saj je znano, da so leta 1969 na letovanje na Debeli rtič z njim peljali desetino mladih gasilcev pionirjev. Da je bil gasilski tovornjak v tistih časih res imenitno vozilo priča tudi zgodba, da je Pionir včasih služil tudi kot učilnica. Ko je gasilskemu podmladku padla motivacija za delo, so jim mentorji dovolili, da so se mladci posedli na lesene klopi v zadnjem delu kabine in potem so zopet z veliko pozornostjo poslušali svoje mentorje. Ob posebnih priložnostih jih je voznik po »vajah« odpeljal en krog po Stični ali kos poti do doma.

V operativni uporabi je bilo vozilo do leta 1977, po tem pa je bil ves čas garažiran, vzdrževan in v voznem stanju. Po prihodu novega vozila GVC 16/30 TAM 125 T10 4x4 v društvo leta 1981 v garažah PGD Stična za Pionirja ni bilo več prostora. Svoj prostor je našel v opuščeni delavnici znotraj stiškega samostana. Leta 1987 je bila obnovljena barva karoserije.

Slovo od Stične

Sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja je upravni odbor PGD Stič-

Lojze in Ivan I. 1997 pred odhodom TAM-a v muzej v Bistri

na tehtal možnost, da Pionirja prodajo. Prejeli so že ponudbo potencialnega kupca v višini 5.000 DEM. Kasnejši predsednik PGD Stična Jure Strmole pa je predlagal, da se pretehta možnost o donaciji vozila Tehničnemu muzeju Slovenije. Jure je bil namreč znanec z gospodom Brovinskyim, zaposlenim v Tehničnem muzeju Slovenije na oddelku za cestni promet, ki je bil ideji zelo naklonjen. Vozilo je bilo za Tehnični muzej Slovenije zanimivo predvsem zaradi tega, ker je eno prvih gasilskih vozil, ki je bilo v celoti (motor, šasija in nadgradnja) narejeno v Sloveniji oziroma takratni Jugoslaviji.

Ideja je padla na plodna tla tudi v PGD Stična in v septembru 1997 je bila podpisna darilna pogodba med

PGD Stična in Tehničnim muzejem Slovenije, oktobra 1997 je bil Pionir PI-561 odpeljan v Bistrico. V muzejskih delavnicah so obnovili stranska zaboja za orodje in zadnja blatnika, vse ostalo pa je še v originalnem stanju.

Tam Pionir PI-561 sta na pot v Bistrico med drugimi pospremila tudi Ivan Zupančič in Lojze Ljubič, ista moža, ki sta ga leta 1958 tudi pripeljala iz Maribora v Stično. Ogledate si ga lahko kot del stalne razstave na oddelku za cestni promet Tehničnega muzeja v Bistri, kjer stoji ob boku drugim eminentnim vozilom iz nekih drugih časov. Pionir je bil ponos stiških gasilcev v preteklosti. Prav tako smo najponosni tudi danes.

Gregor Arko

Stiški TAM-pionir se danes nahaja na oddelku za cestni promet v Tehničnem muzeju Bistrica

Iz zgodovine mariborske tovarne avtomobilov

Začetki Tovarne avtomobilov Maribor (TAM) segajo v prva leta II. svetovne vojne, ko so Nemci v okupiranem Mariboru zgradili tovarno, ki je služila proizvodnji letalskih delov. Leta 1942 je bilo v tovarni zaposlenih več kot 7000 ljudi. Zavezniki so med mnogimi bombardiranjmi tovarno do dobra porušili, tako, da je konec vojne pričakala v precej slabem stanju. V tovarni, ki se je takrat imenovala Tovarna letalskih delov Maribor Tezno, so izdelovali enostavne kovinske izdelke, med drugimi tudi jedilni pribor.

Po vojni so tovarno obnovili in preusmerili v proizvodnjo tovornih vozil. Začela se je proizvodnja legendarnih TAM-ovih tovornjakov, poleg proizvodnje novih tovornjakov pa so se nekaj časa ukvarjali tudi s popravilom in sestavljanjem motornih vozil, ki jih po vojni kot mednarodno pomoč dobila Jugoslavija.

Prvo vozilo v proizvodnji je bilo tovorno vozilo, imenovano Pionir. Vozilo so izdelovali po licenci češkoslovaške tovarne Praga. V času proizvodnje so bile uvedene mnoge izboljšave, ki so Pionirje precej oddaljile od češkega izvirnika Praga RN 13. V petnajstih letih proizvodnje so naredili več kot 17000 vozil različnih izvedb. V tem času so postali največji proizvajalec tovornjakov, avtobusov in pogonskih agregatov (motorjev) za druge v tedanji Jugoslaviji. Leta 1957 je tovarna odkupila licenco za proizvodnjo tovornjakov Deutz z nosilnostjo 4,5 tone. V tovornjake so vgrajevali 30 % delov domače proizvodnje. Tovornjaki so bili znani po oznaki T 4500 in T 5000. Leta 1961 se je tovarna preimenovala in dobila svoje prepoznavno ime TAM. Tovornjake in avtobuse so prodajali tudi v tujino, predvsem v »neuvrščene« države«. Usmerili so se tudi v proizvodnjo vojaških vozil. V najboljših letih, sredi 80-ih, je bilo v TAM-u zaposlenih preko 8000 ljudi, od tega okoli 2000 žensk. Leta 1986 je iz proizvodnih obratov prišlo 200 000 vozil. Izdelovali so več kot 90 tipov različnih vozil.

Razpad Jugoslavije je pomenil tudi začetek konca za tega industrijskega giganta. Tovarna se po izpadu tržišča nikoli ni opomogla. Prišlo je do reorganizacije, ustanovljenih je bilo več družb, ki so nadaljevale delo tovarne TAM. Leta 1996 je bil za vse družbe uveden stečaj. Na »pogorišču« je vzklikla nova družba Tovarna motornih vozil Maribor, ki je v lastništvu Viator&Vector izdelovala avtobuse, dograjevala in predelovala kamione znamke Iveco in izdelovala šasije. Po večletnih finančnih težavah je marca leta 2011 tudi to podjetje objavilo stečaj.

Stiški TAM Pionir na gasilski paradi l. 1981

Notranjost kabine za prevoz gasilskega moštva

"SEVERNA" STRAN

Srečanja z dediščino

0 dveh kaščah v Novi vasi na polževski planoti

Na kmetih na Dolenjskem je imela kašča prav posebno mesto. V njej so shranjevali različna živila, predvsem žito, ki je predstavljalo glavno bogastvo družine. Poleg žita so v kašči navadno shranjevali še suho meso, sadje in jajca. Polna kašča je pomenila, da pri hiši ne bo pomanjkanja. Kašče so bile bolj značilne za velike in srednje kmetije, na manjših kmetijah pa kašč niso imeli povsod. Revnejši kmetje so hranili žita v lesenih žitnih skrinjah, navadno na podstrešju hiše.

V Novi vasi, ki leži na kraškem svetu med Kriško vasjo in Polževim, se poleg zanimive podružnične cerkve sv. Lenarta iz 14. stoletja skrivata dve posebni leseni kašči. Prva stoji na Gnidovčevi domačiji, druga stoji na samem, sredi vasi in je cerkvena last. Obe sta vpisani v registru nepremične kulturne dediščine.

Kašča z gankom na Gnidovčevi domačiji v Novi vasi

Cerkvena kašča sredi vasi

Gnidovčeva kašča ima vrhkletno zasnovo z zidano kletjo in lesenim kaščnim delom nad njo, do katerega je dostop po ganku, ki je urejen ob njeni vzdolžni stranici. Zidano klet so pri Gnidovčevih uporabljali za shranjevanje poljskih pridelkov. V lesenem delu kašče nad kletjo, ki ima dva prostora, je bil prvi prostor s šestimi predali namenjen za shranjevanje različnih žit (pšenica, ječmen, rž, ajda, koruza), prvotne namembnosti drugega prostora pa pri Gnidovčevih ne poznajo več. Od nekdaj so mu rekli kamra. Po vsej verjetnosti je bil drugi prostor namenjen za prenočevanje dekel ali hlapcev, če je zanje v hiši zmanjkalo prostora. Posebnost kašče na Gnidovčevi domačiji je njena lepa gradnja iz ročno izdelanih hrastovih plohov, ki so na vogalih zvezani na križ, potem gank, po katerem je dostop do obeh prostorov nad kletjo in seveda letnica 1781, ki je vrezana na zunanji steni njenega kaščnega dela in priča o času njene izgradnje. Glede na čas nastanka sodi med najstarejše še ohranjene lesene kašče na območju občine Ivančna Gorica.

Cerkvena kašča sredi vasi je prav tako lesena, je pritlična in je zgrajena iz hrastovih plohov. Cerkvena kašča ima za razliko od Gnidovčeve samo en prostor. Nad preprostimi vhodnimi vrati je na prekladi nad vrati vrezana kartuša in sredi nje letnica njene postavitve – 1859. Ivan Erjavec, po domače Krulčev iz Nove vasi, ki je ključar pri sv. Lenartu, je o njej povedal, da naj bi kašča nekoč stala pri cerkvenem obzidju, ko pa so tega odstranili, so premaknili kaščo na sredo vasi. V njej so v jeseni zbirali cerkveno bero v žitu, kasneje so v njej shranjevali liturgično posodje za župnika, ki je maševal v njihovi cerkvi. V zadnjem obdobju pa kašča bolj sameva, saj je ostala brez posebne namembnosti.

Obe predstavljeni kašči sta se do danes ohranili zaradi njihovih dobrih skrbnikov, kar je prepoznalo tudi Turistično društvo Polževa, ki je Gnidovčevim in Krulčevim leta 2012 podelilo posebno priznanje.

Dušan Štepec

Na Muljavi pridobili novo gasilsko sireno, staro sireno zagnali poslednjič

Znak za preizkus siren se uporabi vsako prvo soboto v mesecu ob 12. uri na območju celotne države po navodilih Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sistemu javnega alarmiranja.

6. 2. 2021 je bila na Muljavi prvič uporabljena nova elektronska sirena na novem gasilskem domu in poslednjič uporabljena stara sirena na starem gasilskem domu. Investicijo vgradnje in nabave nove sodobne sirene je v celoti pokrila Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Leta 1976 so stekle aktivnosti za preureditev obstoječega gasilskega doma. Za delovanje društva se je obstoječi dom izkazal za prostorsko neustreznega, saj ni imel sejne sobe, stolp pa ni bil zidan. Leta 1977 je bila tako ob prenovi starega gasilskega doma in izgradnji stolpa izvedena montaža električne - mehanske sirene nemškega proizvajalca na starem domu. Vsa leta je sirena opozarjala na nesreče, na nepredvidljive dogodke leta 1991 v desetdnevni vojni in pozivala muljavske gasilce k pomoči in intervencijam.

Staro mehansko sireno je zadnjič sprožil Alojz Hočevar, Frančkov stric. Alojz je vestno, več kot 20 let vsako prvo soboto aktiviral sireno in na ta način izvedel preizkus sirene. Tokrat bo njegovo vlogo prevzel Center za obveščanje, nova elektronska sirena se namreč aktivira daljinsko. Ob tej priložnosti smo se Alojzu zahvalili za vestno in odgovorno delo. V imenu vseh članov in članic PGD Muljava je zahvalo izrekla tajnica Anica Bregar. Dogodek ob poslednjem zagonu stare sirene je pre-

lomen in simboličen, trend razvoja tehnike in posodobitev obstoječe opreme je močno prisoten tudi v gasilstvu, na vseh področjih delovanja. Z novo tehniko se zagotavlja zanesljivejše in varnejše delovanje, postavljeni standard, na katerem deluje gasilstvo v današnjih dneh, pa temelji na preteklem delu generacij in razvoju tehnike v prejšnjih desetletjih.

Vsi gasilci imamo skromno željo, nova sirena naj se uporablja le vsako prvo soboto ob preizkusih siren in čim bolj poredko ob pozivu k intervencijam in nesrečam.

Tako je Alojz Hočevar še zadnjič sprožil staro gasilsko sireno na Muljavi

Gašper Erjavec, namestnik poveljnika PGD Muljava

				AVTOR MARKO BOKALIČ	IZPELJAVA, REALIZACIJA, URESNITEV	KRATEK DUHOVIT ČLANEK O AKTUALNI TEMI	SERPENTINE	SPLETNA DOMENA AVSTRUJE	NASLOVNA JUNAKINJA ARISTOFANOVE KOMEDIJE	PRVO NARAVNO ŠTEVILO	NEKDANJI RUSKI IN SRBSKI VLADARSKI NASLOV
				GLEDA-LISKI UMETNIK							
				ZMES DVEH ALI VEČ KOVIN							
				KRAK CEVNE NAPELJAVE				VRHNJE OBLAČILO MUSLIMANK			
				ENOGRBI VELBLOD							
GORIŠKA POKRAJINA ONSTRAN SOČE							DEL OBRAZA				
SKRAJNI ZUNANJI DEL PLOSKVE						VZGOJNO-VARSTVENI ZAVOD	NAJBOLJ RAZŠIRJENA TEKOCIČINA				
						INDUSKA VALUTA					
NAŠ PEVEC (DAVID)								ITALIJAN-SKA RTV			
								TELEGRAF			
TERMO-ELEKT-RARNA					JUGOSLOV. TAJNA POLICIJA					STAREJŠA ITALJAN. PEVKA	NAŠ KOMIK, IMITATOR IN TV VODITELJ (TILEN)
					SKLADBA ZA VAJO						
OZEMELJSKA UPRAVNA ENOTA V FRANCIJI											
NAŠ NEKDANJI SPRINTER OSOVNIKAR											
RODITE-LJICA							NEKD. IME DRZAVE KONGO				
NAKLA-DALNIK ZA PALETE							DALMATIN-SKI OTOK				
									SPLETNA DOMENA LITVE		
									STARI GRKI		
GRAFIČNO OBLIKOVANJE MATEVŽ BOKALIČ	UITJE ZAPORNIKA ALI UJETNIKA	POLZAJE-DAVSKA RASTLINA NA VEJAH DREVJA	ŠIVALNO SREDSTVO HRVAŠKI PISATELJ (VJEKOSLAV)		VELIKA ODDALJENOST						
					POSTOPAČ, POTEPUH						
SLABA PUŠKA							JEZDEC				
							ZEVSOVA MATI				
NOČNA, ELEKTRIČNA, KABELSKA, VISEČA ?						BOJAZ-LJIVEC, SLEVA				ŽENSKI PEVSKI GLAS NIŽJEGA OBSEGA	KDOR KAJ UKRADE
						DROG PRI VOZU					
POKOJNI KIPAR IN ALPINIST MARJAN KERŠIČ					PESNIK			NEKDANJI JUGOSLOV. LETALSKI PREVOZNIK			
					KOBALT			UPANJE			
NAKLONSKI KOT ČEVI STRELNEGA OROŽJA							UNIVERZA V LOS ANGELESU				
GLAVNO MESTO BOCVANE							AMERIŠKI IGRALEC (BRAD)				

Pravilni gesli nagradne križanke iz prejšnje številke Klasja: JURČIČEVO LETO in HITRI TESTI. Izžrebanci: **Marija Barle (Marinča vas), Marija Vencelj (Šentvid), Gregor Erjavec (Leševje)**. Praktično nagrado prejmejo po pošti. Pravilni gesli tokratne križanke pošljite do **28. marca 2021**, po pošti z dopisnico na naslov uredništva ali na e-naslov: urednistvo@klasje.net.